

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

อำเภอสตึก

ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก

จังหวัดบุรีรัมย์

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเกษตรจังหวัด

แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ปี ๒๕๖๘)

ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์นี้ จัดทำขึ้นตามโครงการพัฒนาชุมชน ประจำปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จุดอ่อน - จุดแข็ง - โอกาส-ภาวะคุกคาม (SWOT ANALYSIS) ของตำบล มุ่งเน้นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และให้ความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนโดยผ่านผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตร และผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ตลอดจนหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ตามโครงการพัฒนาชุมชนฉบับนี้ ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรท้องถิ่นและผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้จะสามารถทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในอำเภอสตึกดีขึ้น และยั่งยืนสืบไป

สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก

สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญรูป

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขต	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๓
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๕
๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน	๕
๓. สภาพภูมิอากาศ	๑๐
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๑๐
๓.๒ ฤดูกาล	๑๐
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๑๐
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๒
๔. เส้นทางคมนาคม	๑๒
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๑๒
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ	๑๓
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๔
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๑๔
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นสำคัญ	๑๔
๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๖
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๖
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๑๖
๖.๓ จำนวนครัวเรือน	๑๘
๖.๔ การศึกษา	๑๙
๖.๕ สาธารณสุข	๑๙
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๑๙
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๒๒
๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๒๓
๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ	๒๕

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	๒๙
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๒๙
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตร	๒๙
๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๔๐
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๔๗
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๔๗
๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข	๗๒
๓. การจัดทำ TOWS Matrix	๗๔
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา	๗๖
๑. แนวทางการพัฒนา	๗๖
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๗๖
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๗๖
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๗๖
๒.สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	๗๗
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
โครงการ	๘๘

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงการแบ่งเขตการปกครองของอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	๒
ตารางที่ ๒ สรุปเขตการปกครองของอำเภอสตึก	๓
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอสตึก	๔
ตารางที่ ๔ แสดงสถิติปริมาณน้ำฝน รายเดือน อำเภอสตึก ๒๕๕๒-๒๕๖๔ อำเภอสตึก	๑๑
ตารางที่ ๕ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอสตึก ปี ๒๕๖๗	๑๖
ตารางที่ ๖ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดบุรีรัมย์	๑๗
ตารางที่ ๗ ผลผลิต ต้นทุนการผลิต รายได้ ของการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญในตำบลนิคม อำเภอสตึก	๑๗
ตารางที่ ๘ แสดงจำนวนประชากรในอำเภอสตึก	๑๘
ตารางที่ ๙ แสดงการใช้ที่ดินอำเภอสตึก	๒๒
ตารางที่ ๑๐ ข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอสตึก	๒๔
ตารางที่ ๑๑ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน อำเภอสตึก	๒๕
ตารางที่ ๑๒ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์ อำเภอสตึก	๒๖
ตารางที่ ๑๓ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอสตึก	๒๗
ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกรและกลุ่มส่งเสริมอาชีพอำเภอสตึก	๒๘
ตารางที่ ๑๕ แสดงหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามอายุอำเภอสตึก	๒๙
ตารางที่ ๑๖ ลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกรอำเภอสตึก	๓๐
ตารางที่ ๑๗ ลักษณะการถือครองที่ดินอำเภอสตึก	๓๑
ตารางที่ ๑๘ ลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์อำเภอสตึก	๓๒
ตารางที่ ๑๙ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอสตึก	๓๓
ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอสตึก	๓๔
ตารางที่ ๒๑ ข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอสตึก	๓๔
ตารางที่ ๒๒ ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอสตึก	๓๕
ตารางที่ ๒๓ ศูนย์เครือข่ายและศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอสตึก	๓๖
ตารางที่ ๒๔ ปฏิทินการทำงานกลุ่มแปลงใหญ่อำเภอสตึก	๓๘
ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่อำเภอสตึก	๓๙
ตารางที่ ๒๖ แสดงทรัพยากรดินอำเภอสตึก	๔๑
ตารางที่ ๒๗ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ)อำเภอสตึก	๔๗
ตารางที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวอำเภอสตึก	๔๙
ตารางที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสมอำเภอสตึก	๕๐
ตารางที่ ๓๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าวอำเภอสตึก	๕๑
ตารางที่ ๓๑ แสดงปฏิทินการปลูกข้าวอำเภอสตึก	๕๓
ตารางที่ ๓๒ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวอำเภอสตึก	๕๔
ตารางที่ ๓๓ แสดงจุดรับซื้อข้าวอำเภอสตึก	๕๕

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๓๔ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอสตึก	๕๕
ตารางที่ ๓๕ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ)สำหรับปลูกมันสำปะหลังอำเภอสตึก	๕๖
ตารางที่ ๓๖ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอสตึก	๕๘
ตารางที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสตึก	๕๙
ตารางที่ ๓๘ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอสตึก	๖๑
ตารางที่ ๓๙ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง/ไร่/ปี อำเภอสตึก	๖๒
ตารางที่ ๔๐ แสดงข้อมูลจุดรับซื้อมันสำปะหลัง/โรงงาน อำเภอสตึก	๖๓
ตารางที่ ๔๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมันสำปะหลัง อำเภอสตึก	๖๔
ตารางที่ ๔๒ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ)สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอสตึก	๖๔
ตารางที่ ๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอสตึก	๖๖
ตารางที่ ๔๔ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสตึก	๖๗
ตารางที่ ๔๕ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอสตึก	๖๘
ตารางที่ ๔๖ แสดงต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน/ไร่/ปี อำเภอสตึก	๗๐
ตารางที่ ๔๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตอ้อยโรงงาน อำเภอสตึก	๗๑

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ ที่ตั้ง อาณาเขตติดต่ออำเภอสตึก	๑
ภาพที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอสตึก	๔
ภาพที่ ๓ แสดงความลาดชันอำเภอสตึก	๕
ภาพที่ ๔ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอสตึก	๙
ภาพที่ ๕ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ปี ๒๕๖๔ อำเภอสตึก	๑๐
ภาพที่ ๖ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ย ปี ๒๕๖๔ อำเภอสตึก	๑๒
ภาพที่ ๗ แสดงเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอสตึก	๑๓
ภาพที่ ๘ แสดงแหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอสตึก	๑๕
ภาพที่ ๙ แสดงจำนวนประชากร ครุว์เรือนและครุว์เรือนเกษตรกร อำเภอสตึก	๑๘
ภาพที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอสตึก	๒๓
ภาพที่ ๑๑ กราฟแสดงประเภทการใช้ที่ดินอำเภอสตึก	๒๓
ภาพที่ ๑๒ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอำเภอสตึก	๒๔
ภาพที่ ๑๓ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกร จำแนกตามอายุ อำเภอสตึก	๒๙
ภาพที่ ๑๔ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพอำเภอสตึก	๓๐
ภาพที่ ๑๕ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินอำเภอสตึก	๓๑
ภาพที่ ๑๖ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์อำเภอสตึก	๓๒
ภาพที่ ๑๗ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและเครือข่าย อำเภอสตึก	๓๗
ภาพที่ ๑๘ กราฟแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอสตึก	๔๑
ภาพที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอสตึก	๔๒
ภาพที่ ๒๐ กราฟแสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอสตึก	๔๓
ภาพที่ ๒๑ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอสตึก	๔๓
ภาพที่ ๒๒ กราฟแสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอสตึก	๔๔
ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอสตึก	๔๔
ภาพที่ ๒๔ แสดงเส้นทางน้ำอำเภอสตึก	๔๕
ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งน้ำผิวดินทุกประเภทในอำเภอสตึก	๔๖
ภาพที่ ๒๖ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ)สำหรับปลูกข้าวอำเภอสตึก	๔๘
ภาพที่ ๒๗ แสดงร้อยละแต่ละระดับพื้นที่ความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวอำเภอสตึก	๔๘
ภาพที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว(พื้นที่ปลูกจริง)อำเภอสตึก	๔๙
ภาพที่ ๒๙ แสดงแผนที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสมอำเภอสตึก	๕๐
ภาพที่ ๓๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวอำเภอสตึก	๕๑
ภาพที่ ๓๑ กราฟแสดงปริมาณการปลูกข้าวอำเภอสตึก	๕๒
ภาพที่ ๓๒ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว/โรงสี อำเภอสตึก	๕๕
ภาพที่ ๓๓ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ)สำหรับปลูกมันสำปะหลังอำเภอสตึก	๕๗
ภาพที่ ๓๔ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลังอำเภอสตึก	๕๘

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ ๓๕ แสดงพื้นที่ปลูกลำไยป่าหลัง(พื้นที่ปลูกจริง)อำเภอสตึก	๕๙
ภาพที่ ๓๖ แสดงแผนที่ปลูกลำไยป่าหลังตามระดับชั้นความเหมาะสมอำเภอสตึก	๖๐
ภาพที่ ๓๗ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกลำไยป่าหลังตามระดับชั้นความเหมาะสมอำเภอสตึก	๖๐
ภาพที่ ๓๘ แสดงปริมาณการปลูกลำไยป่าหลังอำเภอสตึก	๖๑
ภาพที่ ๓๙ แสดงแหล่งรับซื้อไม้ป่าหลังอำเภอสตึก	๖๔
ภาพที่ ๔๐ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ)สำหรับปลูกอ้อยโรงงานอำเภอสตึก	๖๕
ภาพที่ ๔๑ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมอำเภอสตึก	๖๖
ภาพที่ ๔๒ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน(พื้นที่ปลูกจริง)อำเภอสตึก	๖๗
ภาพที่ ๔๓ แสดงแผนที่ปลูกอ้อยโรงงานตามระดับชั้นความเหมาะสมอำเภอสตึก	๖๘
ภาพที่ ๔๔ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานตามระดับชั้นความเหมาะสมอำเภอสตึก	๖๘
ภาพที่ ๔๕ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงานอำเภอสตึก	๖๙

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

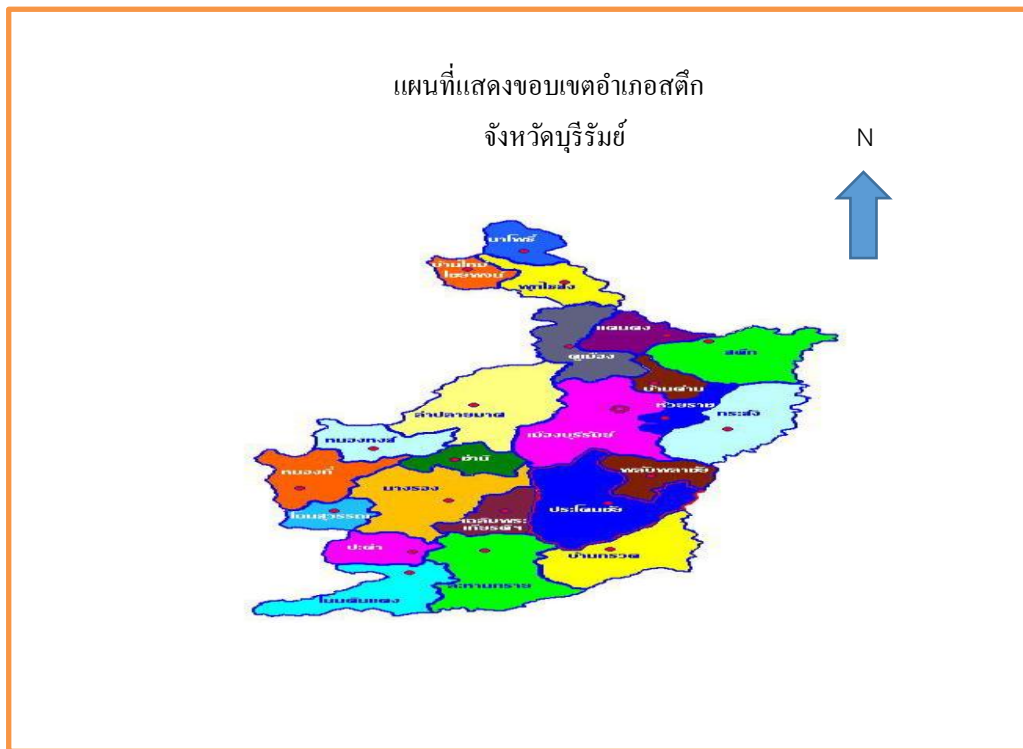
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอสตึกมี ๑๒ ตำบล ๑๗๙ หมู่บ้าน อยู่ห่างจากอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ไปทางทิศเหนือ ระยะทางประมาณ ๔๐ กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๒๙๒ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณพื้นที่ ๘๐๓.๐๐ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๕๐๑,๘๗๕ ไร่

๑.๒. อาณาเขต

อำเภอสตึก มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอท่าตูม อำเภอจอมพระ และอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอกระสัง อำเภอห้วยราช และอำเภอบ้านด่าน
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบ้านด่านและอำเภอแคนดง



ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอสตึก
(ที่มา : การปกครองและประชากร,พ.ศ.๒๕๖๗)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน ๔ เทศบาล ๙ อบต. ๑๒ ตำบล ๑๗๙ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลตำบลจำนวน ๔ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๙ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

หมู่ที่	ตำบล	ตำบลนิคม	ตำบลสตึก	ตำบลเมืองแก	ตำบลหนองใหญ่	ตำบลร่อนทอง	ตำบลชุมแสง
๑	สนามมา	สตึกบูรพา	เมืองแก	สวายเดิม	ร่อนทอง	โคกสิงห์	
๒	โคกก่อง	สตึก	ยางโลน	สวายตางวน	โคกใหญ่	ตามา	
๓	ดงยาเยภา	ประมง	หนองดุม	หนองใหญ่	จะหลวย	ชุมแสง	
๔	หนองม่วง	ขาม	หนองนกเกรียน	ดอนย่อง	กระทุ่ม	ต้นลิง	
๕	สระกอไทร	สระกระจาย	หนองเขือก	หนองกับ	เสม็ด	เสม็ด	
๖	หัวช้าง	หนองบัวเจ้าป่า	หนองปลาแดก	หนองไผ่	ขาม	โนนแดง	
๗	นิคม	คูขาด	หนองควน	หนองตราด	โคกเม็ยะ	สระกุด	
๘	ตลาด	ยางน้ำใส	กระทุ่ม	กระทุ่ม	ปรีอเกียน	โนนจำปา	
๙	โรงเส้อย	หนองเกาะ	โนนกลาง	อาเกียน	หนองน้ำขุ่น	หนองหัวควาย	
๑๐	โคกอิสระ	หนองไผ่	หนองกรุดพัฒนา	คูขาด	หนองแม่เม็ด	หัวน้อย	
๑๑	กุดชุมแสง	หนองบัวเงิน	นกยูง	ตะแบก	หนองไผ่	โนนสมบูรณ	
๑๒	หนองบัวเหนือ	หนองเกาะแก้ว	หัวช้าง	หนองบัว	โนนเกตุ	โคกวัด	
๑๓	ลิ้นเลีย	วังกรุด	หนองปลาแดกน้อย	โนนพลวง	ละหาน	บ้านตะโก	
๑๔	โนนพะไลย์	หนองเกาะพัฒนา	บ้านเมืองแกใต้	สมเจริญ	หนองปรีอ	สว่างพัฒนา	
๑๕	สวายสอ	คูขาดพัฒนา	เมืองแกเหนือ	น้อยชลประทาน	กระทุ่มเหนือ	แสงเจริญ	
๑๖	ประชาบูรณะ		ยางโลนเหนือ	พิชัยพัฒนา	ร่อนทองเหนือ	สุขวัฒนา	
๑๗	นิคมสมบูรณ		เมืองแกเดิม		โคกสุพรรณ	นครลำปาง	
๑๘	หนองจาน		หัวช้างน้อย		โสภนครอง	สุขสำราญ	
๑๙	ประสพสุข		นกเกรียนใหญ่				
๒๐	ชัยมงคล						
๒๑	ตำหนัก						
๒๒	ประชาพัฒนา						
๒๓	หนองม่วงเหนือ						
๒๔	ไทรงาม						

(ต่อ) ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

หมู่ที่	ตำบล	ตำบลกระสัง	ตำบลดอนมนต์	ตำบลสะแก	ตำบลท่าม่วง	ตำบลทุ่งวัง	ตำบลสนามชัย
๑	กระสัง	ดอนมนต์	สะแก	ท่าม่วง	ทุ่งวัง	สนามชัย	
๒	กระสังใต้	ราษฎร์พัฒนา	โนนมะงา	บึง	หนองแวง	ปากช่อง	
๓	สำโรง	หนองแวงใต้	พลับ	สำโรง	คุ้มบ้านต่ำ	โคกวัด	
๔	สำโรงใต้	หัวลิ้ง	หนองตาเพ็ง	ตราด	กอก	ปลัดมูม	
๕	หนองปูน	นาลาว	โนนสมบูรณ	ชีเหล็ก	ค้อ	หนองแคน	
๖	หญ้าคา	ละกอ	โนนสูง	โนนธาตุ	หนองทัพค่าย	พงเขม	
๗	หนองจาน	กุดน้ำขุ่น	โคกเม็อง	ท่าเรือ	ตาลอง	แสงจันทร์	
๘	หนองยาง	หนองลูกช้าง	โนนค้อ	โนนยาง	สมหวัง	ตาโหงก	
๙		หนองแวง	ยางตาสด	สำโรงพัฒนา	ดอนแก้ว	ไร่โนนเจริญ	
๑๐		โนนกลาง	สะแกทอง	โพเงิน	ยางงาม	ยุงทอง	
๑๑			โนนสำราญ	ท่าม่วงใหม่	โคกเอาโตด	ดงหนาม	
๑๒			มะพริก		หนองเกาะน้อย	พงสวรรค์	
๑๓			บึงน้อยพัฒนา		ม่วงหวาน		
๑๔					โนนสะอาด		
๑๕					ตุงเวียง		

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์,พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
สตึก	๕๙,๓๗๕		๒	๑๕	๓,๖๖๖
นิคม	๔๓,๗๕๐	๑		๒๔	๖,๑๙๖
ทุ่งวัง	๒๖,๘๖๗	๑		๑๕	๒,๐๖๔
เมืองแก	๔๕,๖๒๕	๑		๑๙	๓,๐๔๖
หนองใหญ่	๓๘,๑๒๖	๑		๑๖	๒,๒๓๕
ร้อนทอง	๖๐,๖๒๕	๑		๑๘	๓,๐๖๔
ดอนมนต์	๒๒,๑๙๓		๑	๑๐	๑,๕๔๔
ชุมแสง	๔๕,๐๐๐	๑		๑๘	๒,๕๘๑
ท่าม่วง	๓๖,๘๗๕	๑		๑๑	๑,๕๙๖
สะแก	๔๕,๐๐๐		๑	๑๓	๑,๙๔๙
สนามชัย	๒๔,๕๑๖	๑		๑๒	๑,๗๒๖
กระสัง	๒๐,๓๗๕	๑		๑๐	๑,๑๐๑
รวม	๕๖๘,๓๒๗	๙	๔	๑๗๙	๓๐,๗๖๘

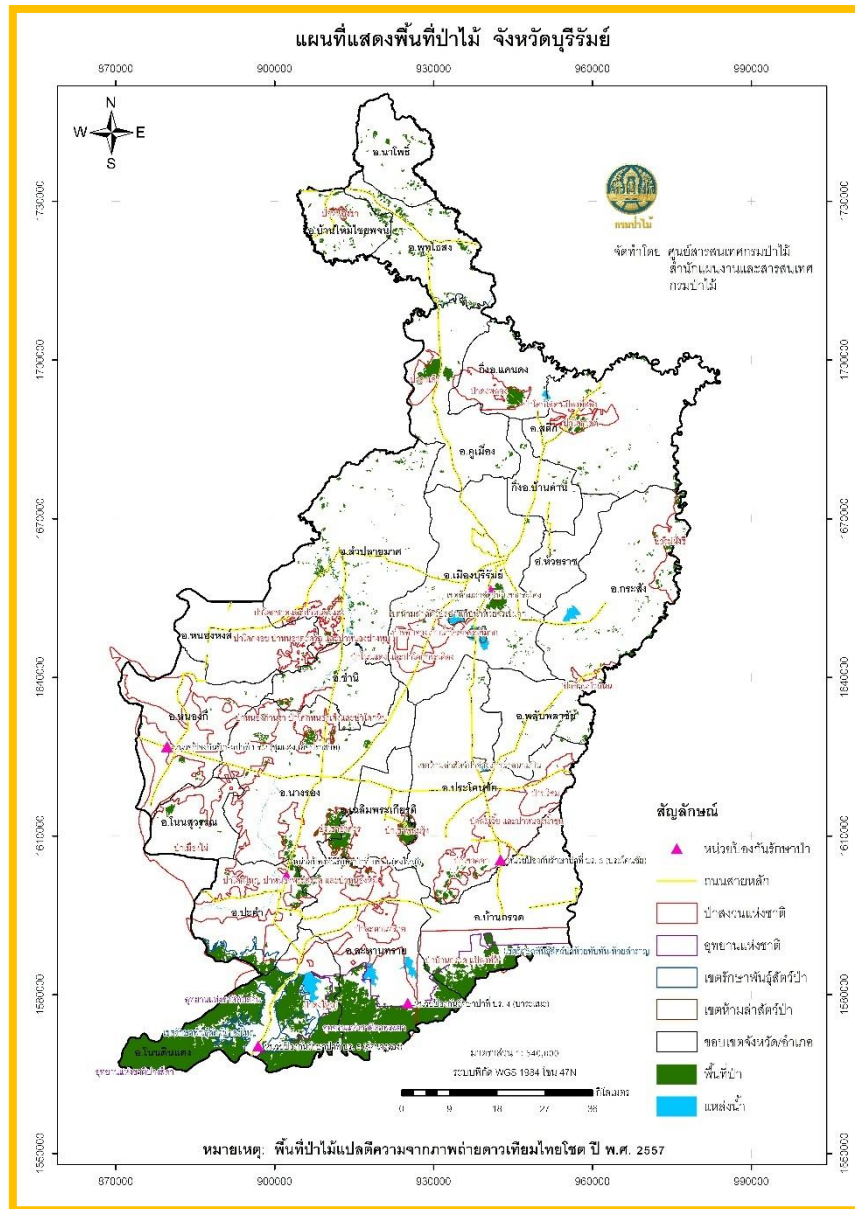
(ที่มา :: ที่ว่าการอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์,พ.ศ.๒๕๖๗)

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ป่าไม้ อำเภอสตึก มีสภาพพื้นที่เป็นป่าเบญจพรรณที่อุดมสมบูรณ์มีต้นไม้หลากหลายชนิด เช่น ต้นไม้แดง ต้นยาง ต้นพลวง ต้นตะแบก ต้นประดู่ ฯลฯ

แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์



ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอสตึก
(ที่มา: ข้อมูลสารสนเทศป่าไม้, พ.ศ.๒๕๖๗)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอสตึก

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
สตึก	๕๙,๓๗๕	-	-
นิคม	๔๓,๗๕๐	๑๑๙	๐.๒๗๒
สะแก	๔๕,๐๐๐	๑๒๐	๐.๒๖๖
ท่าม่วง	๓๖,๘๗๕	-	-
ทุ่งวัง	๒๖,๘๖๗	๕.๐๒	-
กระสัง	๒๐,๓๗๕	๒๖๘.๒๐	-
สนามชัย	๒๔,๕๑๖	-	-

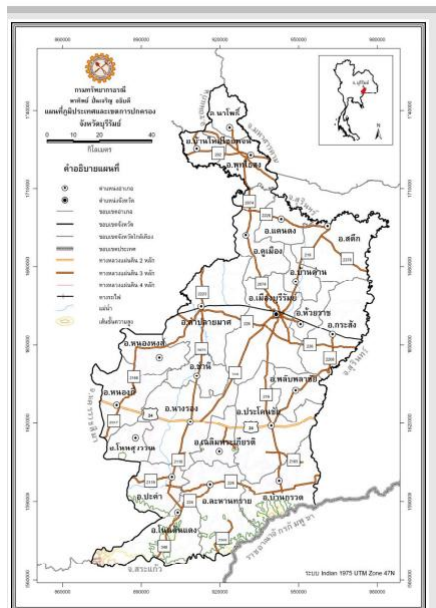
หนองใหญ่	๓๘,๑๒๖	-	-
ร้อนทอง	๖๐,๖๒๕	๗,๖๒๐	๑๒.๕๖๙
ดอนมนต์	๒๒,๑๙๓	-	-
ชุมแสง	๔๕,๐๐๐	๒,๓๔๗	-
เมืองแก	๔๕,๖๒๕	๒๒๒	๐.๔๘๖
รวม	๔๖๘,๓๒๗	๘,๐๘๑	๑๓.๕๙๓

ที่มา : ข้อมูลสารสนเทศป่าไม้, พ.ศ.๒๕๖๗

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

อำเภอสตึก เป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น ความสูงระหว่าง ๑๕๐ – ๒๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลางและเป็นที่ยาบุ่มแม่น้ำมูล ความสูงเฉลี่ยต่ำกว่า ๑๕๐ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง

แผนที่แสดงความลาดชันของอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์



ภาพที่ ๓ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอสตึก

(ที่มา : การจัดการด้านธรณีวิทยา และทรัพยากรธรณี จังหวัดบุรีรัมย์, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอสตึก มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๙ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๔

ชุดดิน : ชุดดินบางมูลนาก (Ban) ชุดดินบางปะอิน (Bin) ชุดดินชัยนาท (Cn) ชุดดินชุมแสง (Cs) ชุดดินพิมาย (Pm) ชุดดินราชบุรี (Rb) ชุดดินสระบุรี (Sb) ชุดดินสิงห์บุรี (Sin) ชุดดินศรีสงคราม (Ss) ชุดดินท่าพล (Tn) และชุดดินท่าเรือ (Tr)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าที่มีอายุน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๖

ชุดดิน : ชุดดินบางนารา (Ba) ชุดดินเชียงราย (Cr) ชุดดินสุโขทัย (Gk) ชุดดินแก่ง (Kl) ชุดดินคลองชุด (Kut) ชุดดินมโนรมย์ (Mn) ชุดดินนครพนม (Nn) ชุดดินปากท่อ (Pth) ชุดดินพะวง (Paw) ชุดดินพัทลุง (Ptl) ชุดดินสตูล (Stu) ชุดดินท่าศาลา (Tsl) และชุดดินวังตง (Wat)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๑๗

ชุดดิน : ชุดดินบุญทริก (Bt) ชุดดินสายบุรี (Bu) ชุดดินเขมราฐ (Kmr) ชุดดินโคกเคียน (Ko) และชุดดินหล่มเก่า (Lk) ชุดดินสุโขทัย (Pi) ชุดดินปากคม (Pkm) ชุดดินร้อยเอ็ด (Re) ชุดดินเรณู (Rn) ชุดดินสงขลา (Sng) และชุดดินวิสัย (Vi)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำนาน และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลูกข้าว ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก หวานวัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๒๑

ชุดดิน : ชุดดินเพชรบุรี (Pb) และชุดดินสรรพยา (Sa)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าในส่วนต่ำของพื้นที่ริมแม่น้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ดินค่อนข้างเป็นทราย ขาดแคลนน้ำนาน บางพื้นที่อาจได้รับอันตรายจากน้ำไหลป่าท่วมขัง และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลูกข้าว เลือกระยะเวลาปลูกให้เหมาะสมกับฤดูกาล ปรับสภาพพื้นที่ให้ราบเรียบ และทำคันดินเพื่อช่วยกักเก็บน้ำ ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน มีระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว ทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

๕) กลุ่มชุดดินที่ ๒๒

ชุดดิน : ชุดดินน้ำกระจาย (Ni) ชุดดินสันทราย (Sai) และชุดดินสีทน (St)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

๖) กลุ่มชุดดินที่ ๓๘

ชุดดิน : ชุดดินเชียงใหม่ (Cm) ชุดดินชุมพลบุรี (Chp) ชุดดินดอนเจดีย์ (Dc) ชุดดินไทรงาม (Sg) และชุดดินท่าม่วง (Tm)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนริมแม่น้ำ มีปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลางการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน บางพื้นที่อาจมีน้ำท่วมขัง หรือไหลป่าท่วมขังอย่างฉับพลันในระยะที่มีฝนตกหนัก

แนวทางการจัดการ : ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น มีการใช้ปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง จัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๗) กลุ่มชุดดินที่ ๔๐

ชุดดิน : ชุดดินจักราช (Ckr) ชุดดินชุมพวง (Cpg) ชุดดินหุบกระพง (Hg) ชุดดินห้วยแกลง (Ht) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) และชุดดินยางตลาด (Yl)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนหยาบลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดหรือเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ ในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินย่อยต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

แนวทางการจัดการ : ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๘) กลุ่มชุดดินที่ ๔๑

ชุดดิน : ชุดดินบ้านไผ่ (Bpi) ชุดดินคำบง (Kg) และชุดดินมหาสารคาม (Msk)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินทรายหนาปานกลาง ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือตะกอนเนื้อหยาบ ทับอยู่บนชั้นดินที่มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนดินเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดี อยู่บนชั้นดินที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินทรายหนาปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน ในระยะที่ฝนตกหนัก จะมีน้ำขังหรือเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน เกิดเป็นร่องทั่วไปในแปลงปลูก

แนวทางการจัดการ : ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดินหรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ในพื้นที่ต่ำควรทำร่องหรือทางระบายน้ำ เพื่อป้องกันน้ำขังบริเวณรากพืช

๙) กลุ่มชุดดินที่ ๕๙

ชุดดิน : ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำเลว (AC-pd : Alluvial Complex, poorly drained)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนหยาบหรือดินร่วนละเอียดที่เกิดจากดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน ชั้นดินมีลักษณะเป็นชั้นสลับ เนื้อดินไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับตะกอนที่มาทับถม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลวความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน และบางปีอาจประสบปัญหาเรื่องการถูกน้ำท่วม

แนวทางการจัดการ : ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอลักษณะภูมิอากาศของอำเภอสตึก มีอากาศร้อนแห้ง ซึ่งอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้มีอากาศหนาวตามมา อุณหภูมิในฤดูหนาวจะอยู่ประมาณ ๒๒-๒๕ องศาเซลเซียส ฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ถึงเดือน ตุลาคม และจะมีอากาศร้อนอบอ้าวก่อนหน้าที่ฝนจะตก ส่วนฤดูร้อนอุณหภูมิจะสูงถึงประมาณ ๓๐ - ๔๐ องศาเซลเซียส

๓.๒ ฤดูกาล

สภาพอากาศโดยทั่วไปของจังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย ๓ ฤดู โดย

ฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคมโดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านทะเลและมหาสมุทร ทำให้มีอากาศชุ่มชื้นและฝนตกชุก

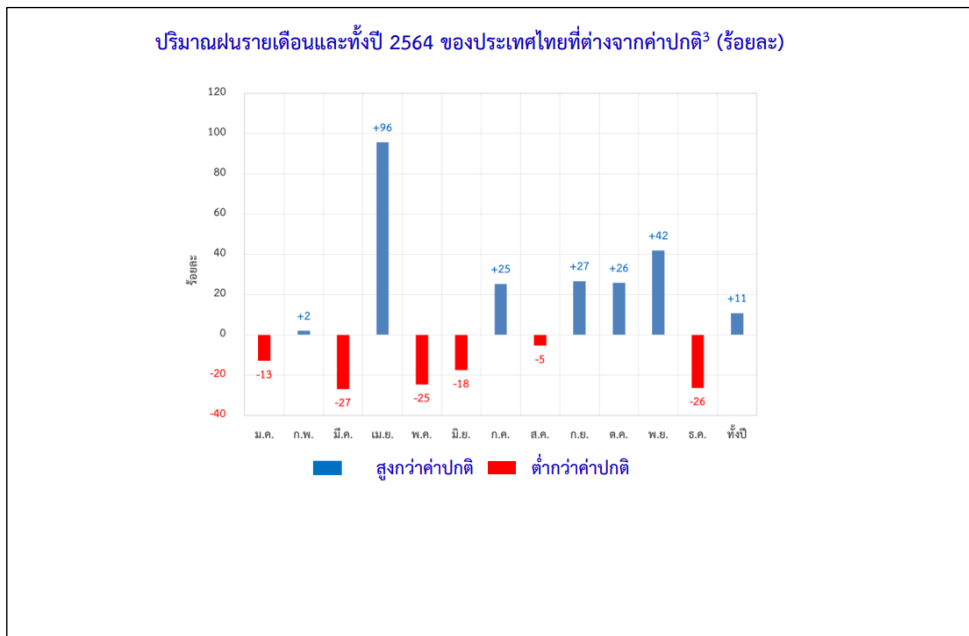
ฤดูหนาวจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะพัดเอาความหนาวเย็นและความแห้งแล้งมา

ฤดูร้อน จะเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน ซึ่งจะมีอากาศร้อนและอบอ้าว

๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน

อำเภอสตึก มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๔ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑,๒๑๕.๔ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือน กันยายน - ตุลาคม ของทุกปี

กราฟแสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๔



ภาพที่ ๕ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๔
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๔)

ตารางที่ ๔ แสดงสถิติปริมาณน้ำฝนรายเดือน อำเภอสตึก ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๔

สถานี M.๖A แม่น้ำมูล อ. สตึก จ. บุรีรัมย์ Code ๐๒๐๑๙๑

Lat ๑๕° - ๑๗, -๔๔"

Long ๑๐๓° - ๑๗, -๒๘"

ปีน้ำ	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	ปริมาณน้ำ ฝนรายปี มิลิเมตร	จำนวนฝน ตก/วัน/ปี
๒๕๕๒	๖๖.๘	๑๕๒.๒	๒๑๒.๑	๑๒๐.๓	๑๐๕.๙	๓๘๔.๐	๖๐.๕	๐.๐	๐.๐	๓๓.๔	๕๐.๗	๐.๖	๑,๑๘๖.๕	๘๖
๒๕๕๓	๒.๐	๗๗.๙	๒๑๕.๒	๑๕๙.๒	๓๙๗.๖	๒๐๕.๐	๑๖๗.๒	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๑.๙	๑.๒	๑,๒๒๗.๒	๗๘
๒๕๕๔	๗๐.๙	๑๕๔.๙	๑๗๖.๘	๓๖๔.๗	๓๗๗.๑	๒๐๓.๒	๒๔๘.๘	๘.๙	๐.๐	๔๐.๖	๐.๐	๙.๖	๑,๖๕๕.๕	๑๒๖
๒๕๕๕	๑๑๑.๖	๑๓๑.๔	๖๘.๒	๙๓.๗	๒๙๘.๖	๑๕๘.๑	๑๖.๕	๔๗.๒	๐.๐	๑๔.๓	๓.๒	๔.๕	๙๔๗.๓	๗๔
๒๕๕๖	๕๕.๙	๑๕๖.๐	๘๑.๒	๙๗.๘	๒๕๐.๕	๒๕๕.๕	๘๕.๔	๐.๘	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๓.๒	๙๘๖.๓	๘๓
๒๕๕๗	๔๒.๑	๑๒๐.๖	๑๔๑.๕	๒๗๐.๘	๒๐๓.๓	๑๕๑.๓	๗๔.๒	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๒๘.๕	๒.๕	๑,๐๓๔.๘	๘๓
๒๕๕๘	๓๒.๒	๑๑๔.๐	๔๒.๕	๒๖๐.๖	๑๗๐.๒	๑๕๑.๑	๔๔.๒	๐.๐	๐.๐	๒๙.๒	๐.๐	๐.๐	๘๔๔.๐	๖๐
๒๕๕๙	๖๒.๑	๑๖๖.๗	๑๓๗.๘	๑๔๑.๖	๙๖.๙	๒๗๐.๓	๑๓๒.๘	๙๐.๐	๐.๐	๒.๔	๒๒.๐	๙๒.๔	๑,๒๑๕.๐	๘๓
๒๕๖๐	๒๑.๗	๓๔๕.๖	๑๘๐.๑	๓๑๘.๐	๑๗๒.๔	๑๕๓.๗	๑๘๑.๘	๖.๒	๒.๘	๐.๐	๐.๐	๔๓.๓	๑,๔๒๕.๖	๘๒
๒๕๖๑	๘๔.๔	๑๒๘.๐	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๒๑๒.๔	๑๕

ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาค ตอน. ตอนล่าง สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

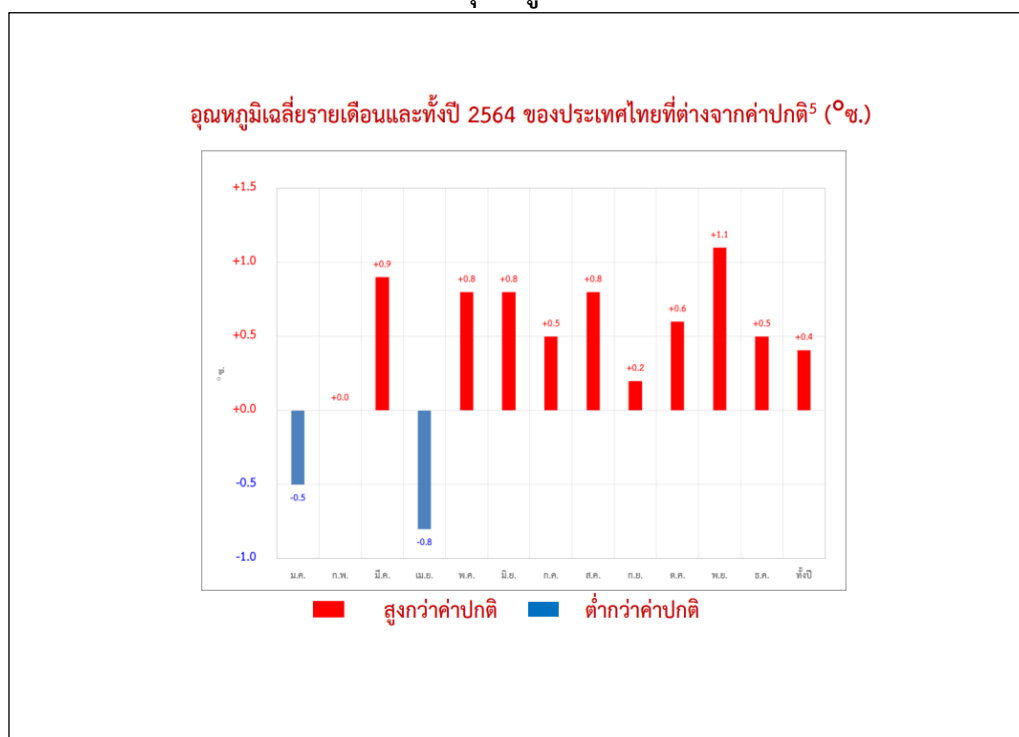
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

จากสถิติภูมิอากาศของสถานีตรวจอากาศจังหวัดบุรีรัมย์ได้นำมาใช้พิจารณาเป็นตัวแทนลักษณะภูมิอากาศในพื้นที่ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สรุปได้ดังนี้

อุณหภูมิ มีอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี ๓๖ องศาเซลเซียส เดือนธันวาคมมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๕ องศาเซลเซียส และเดือนเมษายนจะมีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด ๓๖ องศาเซลเซียส

ความชื้นสัมพัทธ์ มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยทั้งปี ๖๕-๗๐ เปอร์เซ็นต์ เดือนกันยายนจะมีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยสูงสุด ๗๔ เปอร์เซ็นต์ และเดือนกุมภาพันธ์จะมีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยต่ำสุด ๕๘ เปอร์เซ็นต์

กราฟแสดงอุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. ๒๕๖๔



ภาพที่ ๖ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ย พ.ศ. ๒๕๖๔

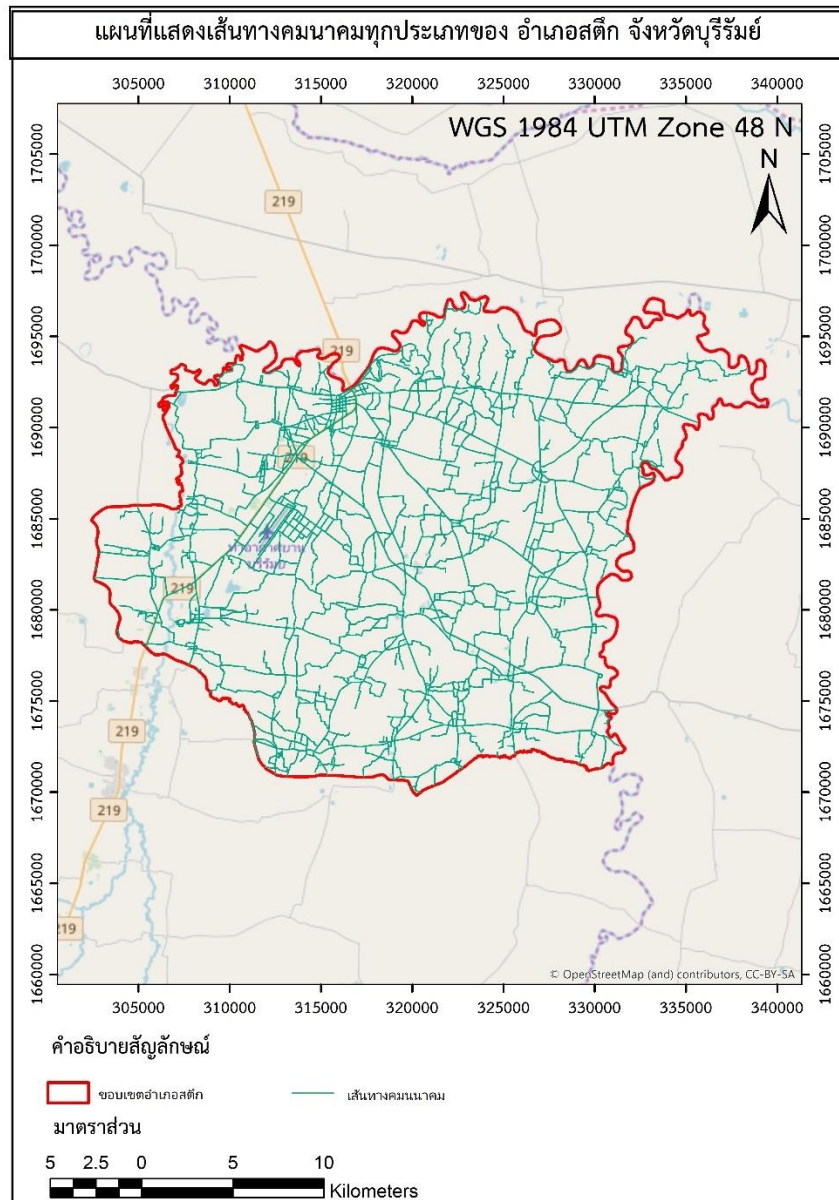
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๔)

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอสตึก มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางทางหลวงชนบท เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร

แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์



ภาพที่ ๗ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ
(ที่มา : ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ จังหวัดบุรีรัมย์ ,พ.ศ. ๒๕๖๔)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ

สถานีขนส่งผู้โดยสาร จำนวน ๒ สถานี (ถ้ามี) มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพฯ - รัตนบุรี , ขอนแก่น - สุรินทร์ , ร้อยเอ็ด - บุรีรัมย์ และ สตึก - บุรีรัมย์ ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

-ทางหลวงหมายเลข ๒๑๙ เส้นทางระหว่าง บรบือ ถึง บุรีรัมย์ ระยะทาง ๑๓๗.๘๙๗ กิโลเมตร
 -ทางหลวงหมายเลข ๒๒๒๖ เส้นทางระหว่าง วังหิน ถึง สตึก ระยะทาง ๙๕.๘๓๕ กิโลเมตร
 อากาศยาน มีเครื่องบินไปยังจังหวัดบุรีรัมย์ มาลงที่ท่าอากาศยานบุรีรัมย์ (อำเภอสตึก) ซึ่งเป็นท่าอากาศยานในสังกัดกรมการขนส่งทางอากาศ กระทรวงคมนาคม

อำเภอสตึก เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.แหล่งน้ำธรรมชาติ

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

น้ำเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสิ่งมีชีวิต ทั้งพืชและสัตว์ ตำบลนิคมมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม แหล่งน้ำที่มีอยู่ในเขตพื้นที่ของตำบลครอบคลุมพื้นที่การเกษตรไม่มากนัก ดังนั้นพื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่จึงต้องอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก สำหรับแหล่งน้ำในตำบลจำแนกได้ดังนี้

แหล่งน้ำในอำเภอสตึกที่สำคัญคือ มีลำน้ำตามธรรมชาติที่ไหลผ่าน ๓ สาย คือ แม่น้ำมูล ไหลผ่าน ตำบลนิคม ตำบลสตึก ตำบลสะแก ตำบลท่าม่วง อำเภอสตึก มาบรรจบกับลำน้ำชี ที่บ้านบึง หมู่ที่ ๒ ตำบลท่าม่วง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ลำน้ำชี ไหลผ่านตำบลชุมแสง ตำบลกระสัง ตำบลทุ่งวัง ตำบลท่าม่วง อำเภอสตึก มาบรรจบกับ แม่น้ำมูล ที่บ้านบึง หมู่ที่ ๒ ตำบลท่าม่วง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

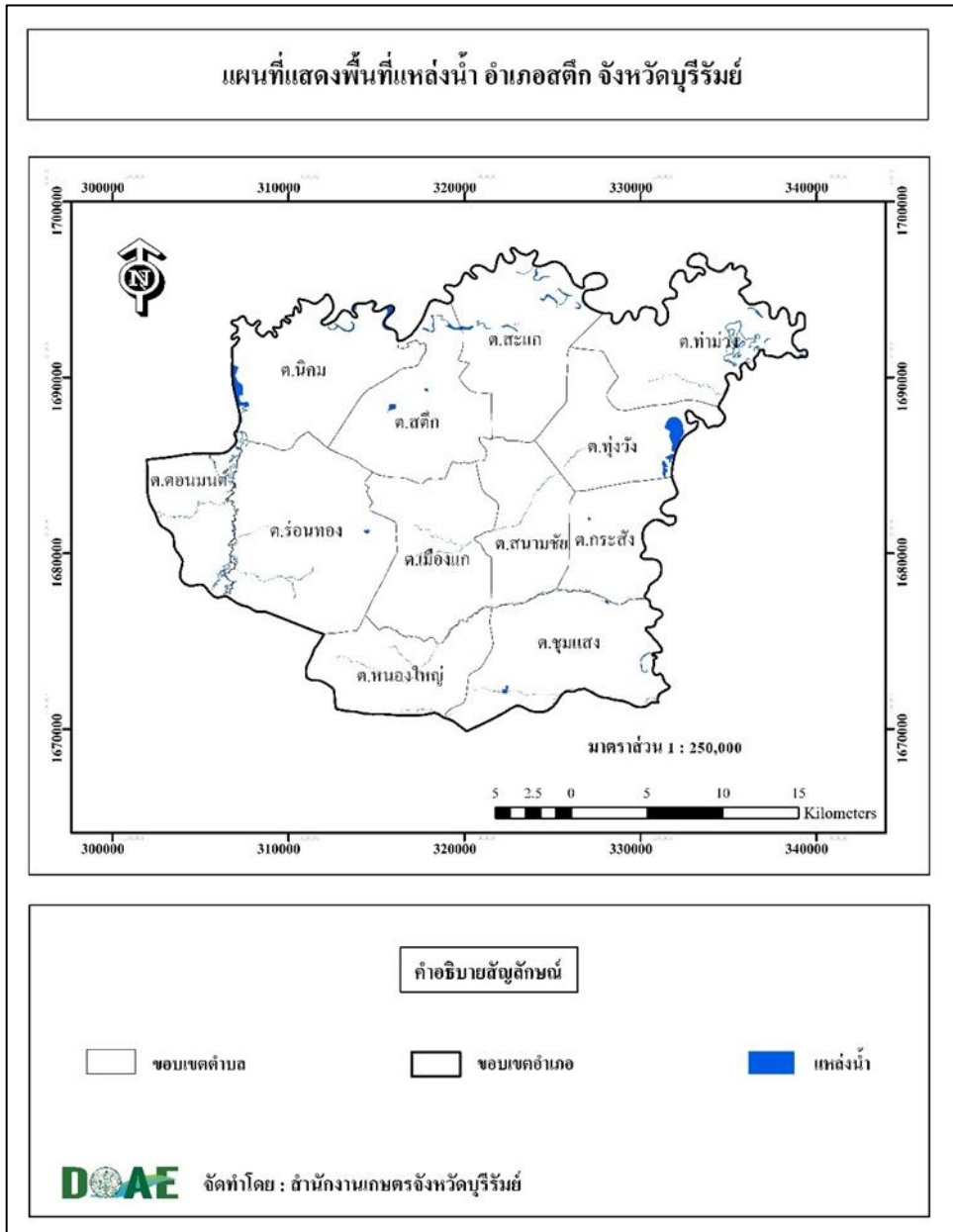
ลำตะโค่ง ตั้งอยู่ที่อำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ ไหลผ่านมาทางตำบลร้อนทอง ตำบลดอนมนต์ และตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

อ่างเก็บน้ำ เชื่อน ผาย

- หนองโคกกระโดน เป็นชลประทานขนาดเล็ก ตั้งอยู่ที่หมู่ ๕ บ้านสระกอไทร มีน้ำ ตลอดปีใช้ประโยชน์ ในการอุปโภค ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์

- หนองตลาด ตั้งอยู่ที่หมู่ ๘ มีน้ำตลอดปีใช้ประโยชน์ในการทำประปาหมู่บ้าน และใช้ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำขนาดเล็กในระดับไร่นา โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐกระจายอยู่ทั่วไปทั้งอำเภอ



ภาพที่ ๘ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอสตึก
(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ.๒๕๖๕)

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอสตึก ประชากรมีอาชีพหลักคือ ทำการเกษตร มีพื้นที่การเกษตร ๒๒๒,๖๖๓ ไร่ (ร้อยละ ๔๗.๕๔ ของพื้นที่อำเภอ)

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านการเกษตร

ตารางที่ ๕ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอสตึก ปี ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าวนาปี	อ้อย โรงงาน	มัน สำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืช อื่นๆ	รวม
สตึก	๕๙,๓๗๕	๗,๘๔๕	๘๔	๔,๑๖๘	๓๐	๑	๐.๒๕		๑๒,๑๒๘
นิคม	๔๓,๗๕๐	๑๐,๒๖๔	๒,๑๒๐	๔,๒๖๓	๘๘๖	๗	๘		๑๗,๕๔๘
ทุ่งวัง	๒๖,๘๖๗	๑๘,๘๔๙	๕๖	๒๗๙	๑๕๕	๐	๐		๑๙,๓๓๙
เมืองแก	๔๕,๖๒๕	๒๐,๑๖๔	๒๑๘	๓,๗๐๐	๒๓๒	๐	๐		๒๔,๓๑๔
หนองใหญ่	๓๘,๑๒๖	๑๙,๘๓๙	๗๑	๒,๕๕๕	๒๑	๐	๐		๒๒,๔๘๖
ร้อนทอง	๖๐,๖๒๕	๒๑,๐๘๓	๓๖๔	๕,๕๘๒	๑๖๐	๔	๑		๒๗,๑๙๔
ดอนมนต์	๒๒,๑๙๓	๕,๕๔๔	๑,๙๐๖	๖๖๘	๑๙๓	๐	๐.๒๕		๘,๓๑๑
ชุมแสง	๔๕,๐๐๐	๒๒,๑๙๘	๒๕	๒,๔๘๘	๖	๐	๐.๒๕		๒๔,๗๑๗
ท่าม่วง	๓๖,๘๗๕	๑๙,๗๓๔	๐	๔๙	๑๐	๘.๕	๐		๑๙,๘๐๒
สะแก	๔๕,๐๐๐	๒๐,๙๖๐	๒๗๐	๓๘๓	๑,๘๐๑	๐	๐		๒๓,๔๑๔
สนามชัย	๒๔,๕๑๖	๙,๕๓๘	๑๗๘	๓,๑๖๐	๑๔๙	๐	๐		๑๓,๐๒๕
กระสัง	๒๐,๓๗๕	๘,๕๒๓	๑,๒๕๙	๕๓๘	๕๙	๘.๒๕	๐		๑๐,๓๘๗
พื้นที่รวม	๔๖๘,๓๒๗	๑๘๔,๕๔๐	๖,๕๕๑	๒๗,๘๓๐	๓,๗๐๓	๒๘.๗๕	๙.๗๕		๒๒๒,๖๖๓

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร,พ.ศ. ๒๕๖๗

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

จากผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ จังหวัดบุรีรัมย์ ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร ปี ๒๕๖๒ มีมูลค่า ๙,๑๓๒ ล้านบาท กิจกรรมที่มีมูลค่าสูงที่สุด ได้แก่ อุตสาหกรรม มูลค่า ๔๓,๙๗๐ ล้านบาท รองลงมา ได้แก่ การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน มูลค่า ๑๒,๗๙๕ ล้านบาท การศึกษามูลค่า ๑๑,๕๑๘ ล้านบาท บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ มูลค่า ๖,๘๘๕ ล้านบาท ตัวกลางทางการเงิน มูลค่า ๖,๔๗๙ ล้านบาท ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ ๖

ตารางที่ ๖ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดบุรีรัมย์ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๒

รายการ	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒
๑. ภาคเกษตรกรรม	๙,๑๘๙	๘,๖๖๓	๙,๑๓๒
๑.๑ เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๙,๑๘๙	๘,๖๖๓	๙,๑๓๒
๒. นอกภาคเกษตรกรรม	๔๒,๓๖๘	๔๓,๑๓๔	๔๓,๙๗๐
หมวดอุตสาหกรรม	๑๐,๙๘๔	๑๑,๗๕๙	๑๒,๑๐๒
๒.๑ การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	๒๗๗	๒๘๖	๒๔๔
๒.๒ การผลิต	๙,๕๖๒	๑๐,๒๗๓	๑๐,๕๗๖
๒.๓ ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	๑,๐๗๔	๑,๑๒๕	๑,๒๓๔
๒.๔ การจัดการน้ำ การจัดการและการบำบัดน้ำเสีย ของเสียและสิ่งปฏิกูล	๑๒๔	๑๒๘	๑๓๗
หมวดการบริการ	๓๑,๔๕๒	๓๑,๘๓๐	๓๒,๐๕๐
๒.๕ การก่อสร้าง	๒,๒๓๖	๒,๖๘๘	๒,๕๘๓
๒.๖ การขายส่ง และการขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์	๖,๒๑๗	๖,๐๖๐	๖,๓๗๘
๒.๗ การขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า	๙๕๒	๑,๐๒๑	๑,๑๐๗
๒.๘ ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๓๑๔	๓๖๗	๔๐๕
๒.๙ ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๖๙๔	๘๓๐	๑,๐๕๐
๒.๑๐ กิจการทางการเงินและการประกันภัย	๔,๕๘๙	๔,๘๒๘	๔,๙๒๓
๒.๑๑ กิจการอสังหาริมทรัพย์	๔,๑๐๑	๓,๘๙๘	๔,๐๒๐

๒.๑๒ กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	๑๘	๑๗	๒๗
๒.๑๓ กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	๕๔	๗๐	๗๕
๒.๑๔ การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ	๒,๑๔๙	๒,๒๑๔	๒,๒๓๙
๒.๑๕ การศึกษา	๗,๐๔๒	๖,๕๗๒	๖,๓๕๙
๒.๑๖ กิจกรรมด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	๑,๕๙๑	๑,๖๘๒	๑,๗๔๑
๒.๑๗ ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	๕๔๕	๖๗๙	๗๐๒
๒.๑๘ กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	๘๓๔	๗๔๐	๗๗๖
รวม	๕๑,๕๖๒	๕๑,๔๖๓	๕๒,๘๕๒

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดบุรีรัมย์, พ.ศ. ๒๕๖๓

ตารางที่ ๗ ผลผลิต ต้นทุนการผลิต รายได้ ของการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญในตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ปี ๒๕๖๗/๖๘

ชนิดพืช	ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่	ต้นทุนการผลิตต่อไร่ (บาท)	รายได้ต่อไร่ (บาท)
ข้าวนาปี	๔๐๐ ก.ก.	๓,๐๐๐	๔,๐๐๐
อ้อยโรงงาน	๑๒ ตัน	๙,๘๖๐	๑๓,๖๐๐
มันสำปะหลัง	๔.๐ ตัน	๓,๔๓๐	๗,๐๐๐
ยางพารา	๒๐๐ ก.ก.	๓,๓๕๐	๗,๐๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก (๒๕๖๗)

๖.๓ จำนวนครัวเรือน

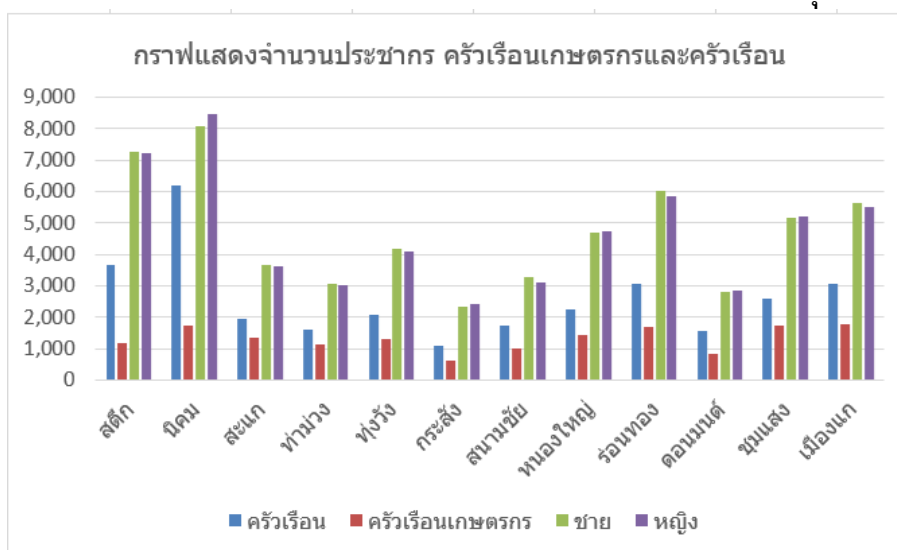
อำเภอสตึก แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๒ ตำบล มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๓๐,๗๖๘ ครัวเรือน ประชากรรวม ๑๑๒,๓๕๘ คน เป็นชาย ๕๖,๑๖๘ คน และเป็นหญิง ๕๖,๑๙๐ คน

ตารางที่ ๘ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอสตึก

ตำบล	จำนวนครัวเรือนทั้งหมด (ครัวเรือน)	ครัวเรือนเกษตรกร	จำนวนประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
สตึก	๓,๖๖๖	๑,๑๖๒	๗,๒๔๗	๗,๒๓๗	๑๔,๔๘๔
นิคม	๖,๑๙๖	๑,๗๓๖	๘,๐๙๗	๘,๔๗๘	๑๖,๕๗๕
สะแก	๑,๙๔๙	๑,๓๓๖	๓,๖๕๘	๓,๖๔๒	๗,๓๐๐
ท่าม่วง	๑,๕๙๖	๑,๑๓๐	๓,๐๘๐	๓,๐๐๙	๖,๐๘๙
ทุ่งวัง	๒,๐๖๔	๑,๓๑๘	๔,๑๗๖	๔,๑๑๓	๘,๒๘๙
กระสัง	๑,๑๐๑	๖๑๖	๒,๓๓๗	๒,๔๐๘	๔,๗๔๕
สนามชัย	๑,๗๒๖	๙๙๔	๓,๒๗๐	๓,๑๑๖	๖,๓๘๖
หนองใหญ่	๒,๒๓๕	๑,๔๕๓	๔,๖๙๐	๔,๗๔๗	๙,๔๓๗
ร่อนทอง	๓,๐๖๔	๑,๗๑๔	๖,๐๐๑	๕,๘๕๐	๑๑,๘๕๑
ดอนมนต์	๑,๕๔๔	๘๓๔	๒,๗๙๐	๒,๘๔๒	๕,๖๓๒
ชุมแสง	๒,๕๘๑	๑,๗๔๐	๕,๑๘๕	๕,๒๒๖	๑๐,๔๑๑
เมืองแก	๓,๐๔๖	๑,๗๗๒	๕,๖๓๗	๕,๕๒๒	๑๑,๑๕๖
รวม	๓๐,๗๖๘	๑๕,๘๐๕	๕๖,๑๖๘	๕๖,๑๙๐	๑๑๒,๓๕๘

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอสตึก พ.ศ.๒๕๖๗

กราฟแสดงจำนวนประชากร ครัวเรือนและครัวเรือนเกษตรกรอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์



ภาพที่ ๙ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

(ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖.๔ การศึกษา

ในอำเภอสตึก มีโรงเรียน จำนวน ๒๐๙ แห่ง

๖.๕ สาธารณสุข

อำเภอสตึกมีสถานี่รักษาพยาบาลคือ โรงพยาบาลสตึก และสถานีอนามัยประจำตำบล ๑๒ แห่ง ตั้งอยู่ทุกตำบล ซึ่งปัจจุบันยกฐานะเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล นอกจากนี้ยังมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ทุกหมู่บ้าน การให้บริการจะให้บริการขั้นพื้นฐาน ให้ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐาน รับฝากครรภ์ ให้วัคซีน วางแผนครอบครัว ชูตหินปูน เป็นต้น

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

ประชากรอำเภอสตึกนับถือศาสนาพุทธ มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดิงามปฏิบัติสืบทอดกันมา จากบรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน ชาวอีสานเรียกว่า ฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ ซึ่งงานบุญที่ถือปฏิบัติกันอยู่ เช่น บุญข้าวจี บุญพระเวส บุญสงกรานต์ บุญบั้งไฟบุญเบิกบ้าน การทอดเทียนพรรษา บุญข้าวกระยาสาทร บุญกฐิน บุญผ้าป่า เป็นต้น บุญประเพณีที่ชาวบ้านเรียกว่า ฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ โดย ฮีต ๑๒ คือ ประเพณีที่ประชาชนในภาคอีสานปฏิบัติกันมาใน โอกาสต่าง ๆ ทั้งสิบสองเดือนของแต่ละปี

- **เดือนอ้าย บุญเข้ากรรม** เป็นกิจกรรมของสงฆ์ เรียกว่า เข้าปริวาสกรรม หลังจากออกพรรษาเสร็จ แล้วโดยให้พระภิกษุสงฆ์ที่ต้องอาบัติ (กระทำผิด) สังฆาติเสสได้สารภาพต่อหน้าคณะสงฆ์เพื่อเป็นการฝึกจิตสำนึกถึงความบกพร่องของตน แล้วปรับตัวประพฤติตนให้ถูกต้องตามพระวินัย

- **เดือนยี่ ทำบุญคุณลาน** (คุ้มข้าวใหญ่) ในพิธีนี้จะมีการทำบุญตักบาตร เลี้ยงพระ ประพรมน้ำพระพุทธมนต์แก่ชาวบ้าน ลานข้าว ที่นาและต่อข้าวบริเวณใกล้ลานข้าวถือว่าเป็นสิริมงคล ทำให้ข้าวในนาอุดมสมบูรณ์ เจ้าของนาจะอยู่เป็นสุข ฝนตกต้องตามฤดูกาล ข้าวกล้าจะงอกงามและได้ผลดีในปีต่อไป เมื่อเสร็จพิธีทำบุญคุณลานข้าวแล้ว ชาวบ้านจึงจะขนข้าวใส่ยุ้งและเชิญขวัญข้าว คือ พระแม่โพสพไปยังยุ้งข้าวและทำพิธีสู่ขวัญกับสู่ข้าวเล่า (ยุ้ง) ข้าวเพื่อเป็นสิริมงคลต่อไป

- **เดือนสาม บุญข้าวจี** เป็นการทำบุญในช่วงเทศกาลวันมาฆบูชา ชาวบ้านจะมาร่วมกันทำบุญตักบาตรในตอนเช้า ตอนค่ำจะมีการเวียนเทียนรอบพระอุโบสถ ชาวบ้านจัดเตรียมข้าวจีแล้วนำไปถวายพระภิกษุสามเณรที่วัด เมื่อพระฉันเสร็จแล้วมีการฝังเทศน์ฉลองข้าวจีและรับพร มูลเหตุที่มีการทำบุญข้าวจี ซึ่งเป็นอาหารที่คนยากจนกินเป็นประจำ ไปถวายพระพุทธเจ้า พลังคิดว่า ขนแม่แป้งข้าวจีเป็นเพียงขนมของทาสที่ต่ำต้อยพระพุทธองค์คงไม่ฉัน ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงหยั่งรู้จิตใจของนาง จึงทรงฉันแป้งข้าวจีต่อหน้าทำให้เกิดความปิติดีใจ ครั้นตายไปก็จะได้ขึ้นสวรรค์ ชาวอีสานจึงได้แบบอย่างในการทำแป้งข้าวจี ทำบุญข้าวจีถวายพระมาโดยตลอดจวบจนปัจจุบัน

- **เดือนสี่ บุญพระเวส** (บุญพระเวสสันดรหรือบุญมหาชาติ) คำนี้ออกเสียงว่า ฆะเหวด เป็นสำเนียงของชาวอีสานที่มาจากคำว่า พระเวส ซึ่งหมายถึงพระเวสสันดร การทำบุญฆะเหวด เป็นการทำบุญและฟังเทศน์เรื่องพระเวสสันดรชาดก หรือเทศน์มหาชาติ ซึ่งมีจำนวน ๑๓ กัณฑ์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระเวสสันดร ผู้ซึ่งบำเพ็ญบารมีอันยิ่งใหญ่ด้วยการให้ทานหรือทานบารมีในชาติสุดท้าย ก่อนที่จะมาเสวยชาติและตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า บุญพระเวสเป็นงานบุญที่ยิ่งใหญ่ของชาวอีสาน นิยมทำกันทุกหมู่บ้าน ด้วยความเชื่อว่าหากได้ฟังเทศน์มหาชาติทั้ง ๑๓ กัณฑ์จบภายในวันเดียว อาณิสสสังจะดับบันดาลให้ไปเกิดในศาสนาของพระศรีอาริยมตไตรย ซึ่งเป็นยุคแห่งความสุข ความสมบูรณ์ตามพุทธคติที่มีมาแต่ครั้งพุทธกาล

- **เดือนห้า บุญสงกรานต์** (บุญสงรับน้ำ) เป็นการทำบุญวันขึ้นปีใหม่ของไทยแต่โบราณ นิยมทำในเดือนห้าเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๓ เมษายนถึงวันที่ ๑๕ เมษายน คำว่า สงกรานต์ เป็นคำสันสกฤต แปลว่า ผ่านหรือเคลื่อนย้ายเข้าไป ในที่นี้ หมายถึง พระอาทิตย์ผ่านหรือเคลื่อนย้ายเข้าไปในจักรราศีหนึ่ง เป็นเดือนที่เริ่มต้นปีใหม่ การทำบุญสงกรานต์

จะมีพิธีสงฆ์น้ำพระพุทธรูป พระสงฆ์ ผู้ใหญ่ ผู้เฒ่าผู้แก่ นอกจากนี้ ชาวบ้านจะทำบุญตักบาตรก่อดวงพระเจดีย์ทรายและมีการละเล่นสาดน้ำกันอย่างสนุกสนานนานตลอดทั้ง ๓ วัน

- **เดือนหก บุญบั้งไฟ** เป็นงานสำคัญของชาวอีสานก่อนลงมือทำนา ด้วยความเชื่อว่าเป็นการขอฝนเพื่อให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล ข้าวกล้าในนาอุดมสมบูรณ์ ประชาชนอยู่อย่างมีความสุข ในงานจะมีการแห่บั้งไฟ และจุดบั้งไฟ เพราะเชื่อว่าเป็นการส่งสัญญาณขึ้นไปบอกพญาแถน ให้ส่งน้ำฝนลงมา ระหว่างที่มีการจุดบั้งไฟชาวบ้านจะมีการแข่งอย่างสนุกสนาน การทำบุญบั้งไฟนับเป็นการชุมนุมที่สำคัญของคนในท้องถิ่น ที่มาร่วมงานบุญกันอย่างสนุกสนานเต็มที่ มีการนำสัญลักษณ์ทางเพศมาล้อเลียนในขบวนแห่บั้งไฟ โดยไม่ถือว่าเป็นเรื่องหยาบคาย การทำบุญบั้งไฟนี้ บางทีจะตรงกับประเพณีบุญวันวิสาขบูชาด้วย

- **เดือนเจ็ด บุญเบิกบ้าน** เป็นการทำบุญเพื่อชำระล้างสิ่งที่ไม่ดีเป็นเสนียดจัญไรอันจะทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่บ้านเมือง เป็นการปิดเป่าความชั่วร้ายให้ออกจากหมู่บ้านชาวบ้านจะนำข้าวปลาอาหารมาตักบาตรที่ศาลากลางบ้านและสวดมนต์ตอนเย็น ตอนเช้าตักบาตรรดน้ำมนต์

- **เดือนแปด บุญเข้าพรรษา** การเข้าพรรษาเป็นกิจของภิกษุสามเณรที่จะต้องอยู่เป็นประจำในวัดใดวัดหนึ่งตลอด ๓ เดือน กำหนดเอาตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ห้ามมิให้พระภิกษุสามเณรไปพักแรมคืนที่อื่น มีการทำบุญตักบาตร ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุ สามเณร มีการฟังธรรมเทศนา ชาวบ้านจะหล่อเทียนขนาดใหญ่ถวายวัดเป็นพุทธบูชาและเก็บไว้ตลอดพรรษา การทำเทียนถวายวัดในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา มีความเชื่อแต่โบราณว่า หากใครทำเทียนไปถวายวัด เมื่อเกิดชาติใหม่ ผู้นั้นจะได้เสวยสุข หากมิได้ขึ้นสวรรค์ แต่เกิดบนโลกมนุษย์ผู้นั้นจะมีความเฉลียวฉลาด มีสติปัญญาไหวพริบเป็นเลิศ ประดุจแสงเทียนอันสว่างไสว

- **เดือนเก้า บุญข้าวประดับดิน** เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้ว เมื่อถึงวันแรม ๑๔ ค่ำ เดือน ๙ ชาวบ้านจากกันทำข้าวปลาอาหารคาวหวานพร้อมหมากพลูตั้งแต่เช้ามืดห่อใส่ใบตอง เรียกว่าข้าวประดับดิน นำไปวางไว้ตามโคนต้นไม้ในบริเวณวัด เพื่อให้ผู้ที่ล่วงลับไปแล้วนั้นมากิน เพราะเชื่อว่าเป็นช่วงเดือนเก้าผู้ที่ล่วงลับแล้วจะได้รับการปลดปล่อยให้ออกมาท่องเที่ยวได้ ในพิธีบุญข้าวประดับดิน ชาวบ้านจะวางข้าวประดับดินไว้พร้อมจุดเทียนบอกกล่าวให้มารับเอาอาหารและส่วนบุญนี้ จากนั้นชาวบ้านจะเอาอาหารไปทำบุญตักบาตรถวายทานแด่พระภิกษุสามเณร สมทานศีล ฟังเทศน์และกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ล่วงลับไปแล้ว

- **เดือนสิบ บุญข้าวสาก(กระยาสารท)** เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตาย โดยมีการทำสลากให้พระจับ เพื่อที่จะได้ถวายของตามสลากนั้น เป็นการทำบุญที่ต่อเนื่องจากพิธีในเดือนเก้า เพราะถือว่าเป็นการทำบุญส่งล่วงลับไปแล้วที่ได้ออกมาท่องเที่ยว ให้กลับสู่แดนของตน ในเดือนสิบนี้ชาวบ้านจะนำห่อข้าวสาก(ข้าวเปลือกเหนียวมาคั่ว เพื่อให้ข้าวเหนียวแตกออกเป็นสีขาว แล้วคลุกน้ำตาลและมะพร้าว)ไปวางไว้บริเวณวัด พร้อมจุดเทียนและบอกให้ญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้ว มารับอาหารและผลบุญที่อุทิศให้

- **เดือนสิบเอ็ด บุญออกพรรษา** จัดทำในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เป็นการทำบุญที่สืบเนื่องมาจากบุญเข้าพรรษาในเดือนแปด ที่พระภิกษุสามเณรได้เข้าพรรษาเป็นเวลานานถึง ๓ เดือน ดังนั้น ในวันที่ครบกำหนด พระภิกษุสามเณรเหล่านั้นจะมารวมกันทำพิธีออกวัสสาบวาระ วันนี้เป็นวันที่ภิกษุสามเณรมีโอกาสมาชุมนุมกันอย่างพร้อมเพรียงกันที่วัด ชาวบ้านถือว่าเป็นวันสำคัญและเป็นระยะที่ชาวบ้านหมดภาระในการทำนาไร่ อากาศในช่วงนี้จะเย็นสบายจึงถือโอกาสมาร่วมกันทำบุญ มีการตักบาตรถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุ สามเณร มีการกวนข้าวทิพย์ถวาย รับศีล สวดมนต์ฟังเทศน์และถวายผ้าจำนำพรรษา ตอนค่ำจะมีการจุดประทีปโคมไฟในบริเวณวัดและหน้าบ้าน เพื่อเป็นการบูชาคารวะแม่คงคา บางแห่งมีการแข่งเรือยาวเพื่อความสนุกสนานและสามัคคีร่วมกันในงานอีกด้วย

- **เดือนสิบสอง บุญกฐิน** เป็นการถวายผ้าจีวรแด่พระสงฆ์ที่จำพรรษาครบ ๓ เดือน งานบุญนี้มีระยะเวลาทำตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ มูลเหตุที่มีการทำบุญกฐินนั้น มีเรื่องเล่าว่ามีพระภิกษุจำนวนหนึ่งได้เดินทางไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ระหว่างการเดินทางนั้นยังเป็นช่วงหน้าฝน และระยะทางไกลจึงนำ

ให้ผ้าจีวรของพระภิกษุเหล่านั้นเปียกน้ำเปรอะเปื้อนโคลน ไม่สามารถหาผ้าผลัดเปลี่ยนได้ พระพุทธเจ้าได้เห็นถึงความยากลำบากนั้น จึงมีพุทธบัญญัติให้ภิกษุแสวงหาผ้าและรับผ้ากฐินได้ เป็นเวลาหนึ่งเดือนหลังออกพรรษา ชาวบ้านจึงได้จัดผ้าจีวรนำมาถวายพระภิกษุในช่วงเวลาดังกล่าว จนกลายเป็นประเพณีทำบุญกฐินมาจวบจนปัจจุบัน ก่อนการทำกฐินเจ้าภาพจะต้องจองวัดและกำหนดวันทอดกฐินล่วงหน้า เตรียมผ้าไตรจีวรพร้อมอัฐบริขารและเครื่องไทยทาน มีการบอกบุญแก่ญาติมิตร ตอนเช้าในพิธีจะแห่ขบวนกฐินเพื่อนำไปทอดที่วัด และแห่กฐินเวียนประทักษิณรอบอุโบสถ ๓ รอบ จึงทำพิธีถวายผ้ากฐินจากปุ๋ยฝ้ายจนสามารถนำไปทอดให้เสร็จภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาเริ่มทำเชื่อว่าจะได้บุญมากกว่าอย่างอื่น

ครอง ๑๔ คือ แนวทางหรือข้อวัตรที่ประชาชนทั่วไปตลอดจนผู้มีหน้าที่ปกครองบ้านเมืองพึงปฏิบัติ ๑๔ ข้อ เป็นจารีตประเพณีและทำนองคลองธรรมอันดีงามของท้องถิ่นและของบ้านเมือง ซึ่งอาจสรุปได้ ๓ ประการ คือ สำหรับพระมหากษัตริย์และผู้ปกครองบ้านเมืองพึงปฏิบัติ สำหรับพระสงฆ์องค์เจ้า และสำหรับบุคคลธรรมดาสามัญพึงปฏิบัติในส่วนที่ชาวบ้านถือปฏิบัติต่อตัวเองและชาวบ้าน มีดังนี้

- ๑) เมื่อได้ข่าวใหม่หรือผลหมากรากไม้ ให้บริจาคแก่ผู้มีศีลแล้วตนเองจึงบริโภคและให้ญาติพี่น้องด้วยกัน
- ๒) อย่ามีความโลภ อย่าใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย อย่ากล่าวคำหยาบ
- ๓) ให้ทำศาลพระภูมิไว้บริเวณบ้านของตนเองเพื่อบูชา
- ๔) ให้ล้างเท้าก่อนขึ้นบ้าน
- ๕) เมื่อถึงวัน ๗, ๘ ค่ำ ๑๔, ๑๕ ค่ำ ให้สมมาก่อนเส้า สมมาแม่ขึ้นบันได สมมาผักตุงเฮือน
- ๖) ให้ล้างเท้าก่อนนอนเวลากลางคืน
- ๗) ถึงวันศีลให้เอาดอกไม้ ธูปเทียน สมมาผ้า และให้เอาธูปเทียนถวายพระ
- ๘) ถึงวันศีลดับ ศีลเพ็ง (แรม ๑๔ ค่ำ, ขึ้น ๑๕ ค่ำ) ให้นิมนต์พระมาสวดมนต์บ้านหรือใส่บาตร
- ๙) เมื่อพระภิกษุเข้าปริวาสกรรม ให้มีขันข้าวตอก ดอกไม้ ธูปเทียน เครื่องอัฐบริขารไปถวายพระ
- ๑๐) เมื่อเห็นพระภิกษุเดินผ่านให้นั่งลงแล้วยกมือไหว้ แล้วค่อยเจรจา
- ๑๑) อย่าเหยียบเงาพระภิกษุ ผู้ถือศีลบริสุทธิ์ (อย่าหมิ่นประมาทพระ)
- ๑๒) อย่าเอาอาหารที่กินแล้วไปให้พระภิกษุ รวมถึงสามเณรด้วย
- ๑๓) อย่าเสพเมถุนในวันศีล วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา
- ๑๔) เมื่อมีพระมาบิณฑบาตอย่าให้พระคอย เวลาใส่บาตรอย่าให้มือแตะบาตร ภิกษุหรือสามเณรห้ามใส่รองเท้า ห้ามกางร่ม ห้ามเอาผ้าปิดหัวเวลาใส่บาตร

ความเชื่อ

การถือฤกษ์ยามในการปลูกเรือน ในเดือนยี่ เดือนสี่ เดือนหก เดือนเก้า เดือนสิบสอง ถือเป็นฤกษ์ที่ดีในการปลูกเรือน โดยเฉพาะในเดือนหกและเดือนเก้า

ปลูกต้นไม้มงคล ในภาคอีสานถือว่าต้นไม้เป็นมงคลอย่างหนึ่ง หากปลูกให้ถูกทิศทางจะเกิดความสุข ความเจริญ คตินี้ปรากฏในภาคกลางเช่นเดียวกัน ต้นไม้มงคลตามทิศของภาคอีสาน มีดังนี้

- ทิศบูรพา - ปลูกกุ่ม ก่าม กระถิน มะพร้าว หมาก พลุ
- ทิศอาคเนย์ - ปลูกต้นยอ
- ทิศทักษิณ - ปลูกมะม่วงมะเฟือง มะไฟ
- ทิศเหนือ - ปลูกต้นคูณ สะเดา ขนุน

- ทิศปัจฉิม - ปลุกมะขาม มะยม
 ทิศพายัพ - ปลุกมะกรูดมะนาว
 ทิศอุดร - ปลุกต้นหมากต้น(พุทรา)
 ทิศอีสาน - ปลุกดอกกรัก ต้นแพง

ภูติ วิญญาณ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ปูตา เจ้าที่เจ้าทาง ซึ่งถ้ามีการเจ็บป่วยโดยที่ไม่ทราบสาเหตุ ชาวบ้านจะสันนิษฐานไว้ก่อนว่า เกิดจากผีเข้า ผิดผี หรือไม้ก็ลบหลู่เจ้าที่เจ้าทาง จะต้องหาผู้เฒ่าผู้แก่ไปขอขมา เป็นต้น

ผีตาแฮก ชาวบ้านเชื่อว่าเป็นผีเฝ้าไร่นา เมื่อชาวบ้านเข้าห้กร้างถางพง เพื่อแปรสภาพที่ดินไปเป็น ที่นา พวกเขาจะทำพิธีเชิญผีตาแฮกตนหนึ่งมาเป็นผู้เฝ้ารักษาที่นาและข้าวกล้า แต่ละปีเจ้าของนา จะต้องทำพิธีเช่นสังเวยก่อนลงไถนา และเมื่อเก็บเกี่ยวเสร็จแล้ว จะต้องแบ่งข้าวสีเกวียน (จำลอง เล็กๆ) ให้แก่ผีตาแฮกด้วย

คะลำ เป็นสิ่งต้องห้ามที่ทาลงไปแล้วไม่ดีไม่งาม เกิดโทษภัย เกิดเสนียดจัญไรแก่ตนและผู้อื่น เช่น

- หญิงยืนเยี้ยว คะลำ (ห้ามผู้หญิงยืนเยี้ยว)
- ย่างข้ามพาข้าว คะลำ (ห้ามเดินลัดวงอาหาร)
- นั่งตมประตู นั่งตมชั้นใด นั่งหมอน นั่งกลางผู้เฒ่า คะลำ
- นอนหันหัวไปทางตาเว็นตก คะลำ (ห้ามนอนหันหัวไปทางทิศตะวันตก เพราะทิศตะวันตก เป็นทิศที่ให้ผีหรือคนตายนอนหันหัวไป)
- ไทเหือนเดียวกันกินบ่พร้อมกัน ผู้น้อยกินก่อนผู้ใหญ่ เมียกินก่อนผัว คะลำ
- นุ่งห่มผ้าทางกลับ - ใช้ตีนเชี่ยเสื่อผ้า คะลำ

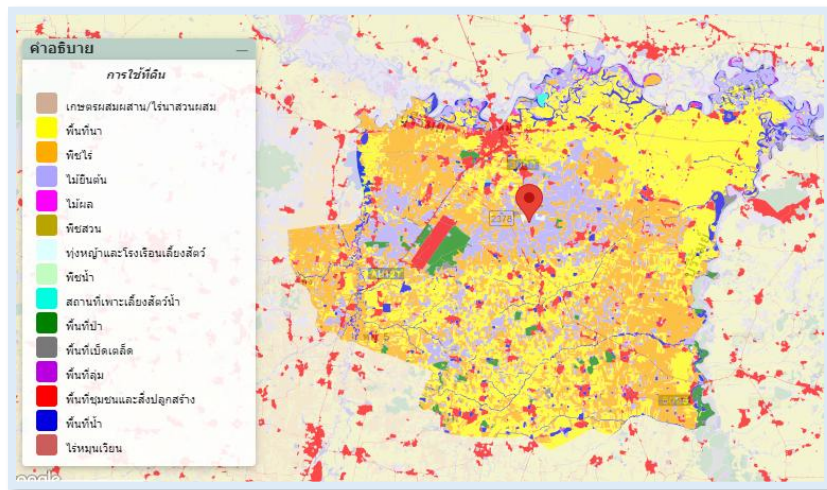
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

อำเภอสตึก มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา จำนวน ๑๓๔,๓๘๐.๔๔ ไร่ร้อยละ ๓๔.๘๕ รองลงมาคือพืชไร่ จำนวน ๑๒๗,๑๗๗ ไร่ ร้อยละ ๓๒.๘๗ และพื้นที่ไม้ยืนต้น จำนวน ๕๘,๙๕๘.๒๖ ไร่ ร้อยละ ๑๕.๒๙

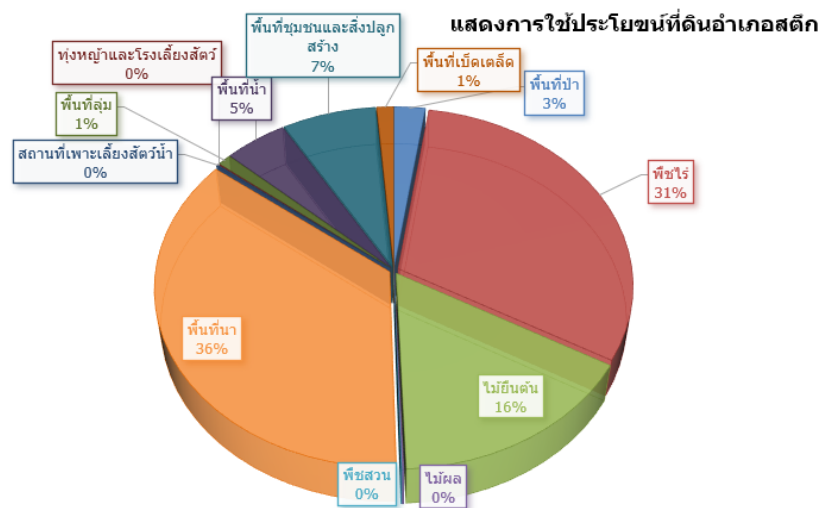
ตารางที่ ๙ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๘,๖๘๖.๑๕	๒.๒๕
พืชไร่	๑๒๗,๑๗๗	๓๒.๘๗
ไม้ยืนต้น	๕๘,๙๕๘.๒๖	๑๕.๒๙
ไม้ผล	๖๐๒.๗๒	๐.๑๖
พืชสวน	๒๔๓.๘๙	๐.๐๖
พื้นที่นา	๑๓๔,๓๘๐.๔๔	๓๔.๘๕
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๕๕๓.๙๙	๐.๑๔
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๔๒๘.๘๐	๐.๑๑
พื้นที่ลุ่ม	๓,๐๘๒.๖๙	๐.๘๐
พื้นที่น้ำ	๑๙,๐๗๗.๕๖	๔.๙๕
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒๗,๑๖๓.๕๔	๗.๐๔
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๕,๒๓๖.๘๘	๑.๓๖
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	๔๗.๗๑	๐.๐๑

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕



ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ (ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗)



ภาพที่ ๑๑ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ (ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗)

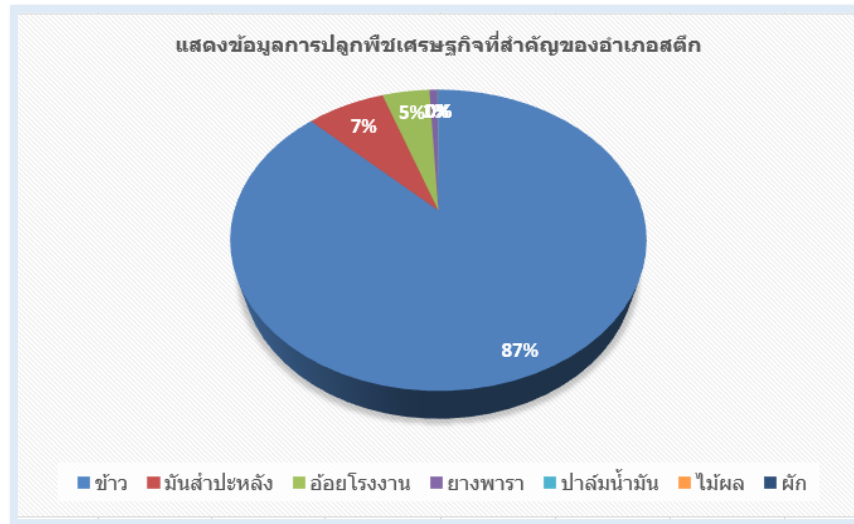
๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอสตึก พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๑๖๔,๐๐๑ ไร่

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์											
		ข้าว	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	สับปะรด	ผัก	หญ้าเลี้ยงสัตว์	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ดอกไม้ประดับ	รวมทั้งหมด
สตึก	๕๙,๓๗๕	๗,๐๖๔	๓๒	๒,๙๒๕	๐	๐	๐	๐	๑๑๕	๐	๑	๐	๑๐,๑๓๗
ชุมแสง	๔๕,๐๐๐	๒๐,๗๐๗	๘๘๒	๓๘๓	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๒๑,๙๗๒
ท่าม่วง	๓๖,๘๗๕	๑๗,๙๑๕	๔๕	๕๘	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๘	๐	๑๘,๐๒๖
สะแก	๔๕,๐๐๐	๒๐,๑๕๕	๑๘๘	๑๖๕	๐	๐	๐	๐	๓๔๗	๒๗	๐	๐	๒๐,๘๘๒
สนามชัย	๒๔,๕๑๖	๗,๔๗๕	๑,๑๖๖	๑,๘๐๙	๐	๐	๐	๐	๙๙	๐	๐	๐	๑๐,๕๔๙
กระสัง	๒๐,๓๗๕	๗,๖๕๙	๑,๓๐๙	๑๓๓	๐	๐	๐	๐	๓๗	๑๒	๘	๐	๙,๑๕๘
นิคม	๔๓,๗๕๐	๘,๘๒๘	๑,๘๕๗	๒,๑๘๐	๐	๐	๘	๐	๑๕๔	๐	๗	๐	๑๓,๐๓๔
ทุ่งวัง	๒๖,๘๖๗	๑๖,๘๒๑	๑๐๗	๑๒	๐	๐	๑๐	๐	๕๔	๐	๐	๐	๑๗,๐๐๔
เมืองแก	๔๕,๖๒๕	๑๗,๖๒๗	๖๙	๒,๔๙๗	๐	๐	๐	๐	๑๑๙	๗๔	๐	๐	๒๐,๓๘๖
หนองใหญ่	๓๘,๑๒๖	๑๖,๕๕๑	๓๙๘	๑,๕๘๙	๐	๐	๐	๐	๔	๘	๐	๐	๑๘,๕๕๐
ร่อนทอง	๖๐,๖๒๕	๑๘,๒๓๘	๒๔๙	๑,๙๒๕	๐	๐	๐	๐	๓๗๐	๐	๔	๐	๒๐,๗๘๖
คอนมนต์	๒๒,๑๙๓	๔,๙๖๑	๒,๐๒๐	๗๖	๐	๐	๐	๐	๑๑๑	๐	๐	๐	๗,๑๖๘
รวม	๔๖๘,๓๒๗	๑๖๔,๐๐๑	๘,๓๒๒	๑๓,๗๕๒	๐	๐	๑๘	๐	๑,๔๑๐	๑๒๑	๒๘	๐	๑๘๗,๖๕๒

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๑๒ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ (ที่มา:ทะเบียนเกษตรกร,พ.ศ.๒๕๖๗)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอสตึก มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๑ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	รักสามัคคี	นางนันทวัล พุทธรักษ์ปัญญา กุล	กระเป๋าคัดผ้าทอมือ	๑๓	๗	นิคม
๒	กลุ่ม OTOP เมืองตาลอง	นางสาว กิ่งกาญจน์ ติมุลา	ชุดเดรสผ้าไหมเมล็ด ข้าวดาวเรืองสตึก	๙๒	๗	ทุ่งวัง
๓	น้ำอ้อยคั้นสด	นายภิญโญ วิเศษบุปผา	น้ำอ้อยสด	๗๙	๑๐	สตึก
๔	กลุ่ม OTOP เมืองตาลอง	นางสาว กิ่งกาญจน์ ติมุลา	ผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า ไหม	๙๒	๗	ทุ่งวัง
๕	ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้าน ท่าเรือ	นางกัญญา เขียมรัมย์	ผ้าขาวม้าไหม	๑๒๒	๗	ท่าม่วง
๖	ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้าน ท่าเรือ	นางกัญญา เขียมรัมย์	ผ้าคลุมไหล่ลาย ลูกแก้ว	๑๒๒	๗	ท่าม่วง
๗	กลุ่ม OTOP เมืองตาลอง	นางสาว กิ่งกาญจน์ ติมุลา	ผ้าคลุมไหล่ไหมแกม ฝ้าย	๙๒	๗	ทุ่งวัง
๘	กลุ่ม OTOP เมืองตาลอง	นางสาว กิ่งกาญจน์ ติมุลา	ผ้าพันคอฝ้าย	๙๒	๗	ทุ่งวัง
๙	กลุ่ม OTOP เมืองตาลอง	นางสาว กิ่งกาญจน์ ติมุลา	ผ้าพันคอไหมแกมฝ้าย	๙๒	๗	ทุ่งวัง
๑๐	กลุ่ม OTOP เมืองตาลอง	นางสาว กิ่งกาญจน์ ติมุลา	ผ้าพันเรียบไหมแกม ฝ้าย	๙๒	๗	ทุ่งวัง
๑๑	ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้าน ท่าเรือ	นางกัญญา เขียมรัมย์	ผ้าสร้อยไหม	๑๒๒	๗	ท่าม่วง
๑๒	ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้าน ท่าเรือ	นางกัญญา เขียมรัมย์	ผ้าทางกระรอกคู่ตีน แดง	๑๒๒	๗	ท่าม่วง
๑๓	ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้าน ท่าเรือ	นางกัญญา เขียมรัมย์	ผ้าทางกระรอกคู่	๑๒๒	๗	ท่าม่วง
๑๔	ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้าน ท่าเรือ	นางกัญญา เขียมรัมย์	ผ้าไหมมัดหมี่	๑๒๒	๗	ท่าม่วง
๑๕	กลุ่ม OTOP เมืองตาลอง	นางสาว กิ่งกาญจน์ ติมุลา	เสื้อสำเร็จรูป	๙๒	๗	ทุ่งวัง
๑๖	รักสามัคคี	นางนันทวัล พุทธรักษ์ปัญญา กุล	เสื้อสำเร็จรูปจาก ผ้าขาวม้า	๑๓	๗	นิคม
๑๗	ถิ่นอีสานบ้านนิคม	นางสาวอารยา เต็นตา รัมย์	กระเป๋าคัดใส่กุญแจ	๑๔๙	๒๐	นิคม
๑๘	รักสามัคคี	นางนันทวัล พุทธรักษ์ปัญญา กุล	กระเป๋าสานจากเส้น พลาสติก	๑๓	๗	นิคม

๑๙	รักสามัคคี	นางนันทนวล พุทธิชัยปัญญา กุล	กระเป่าเป้ ผ้าขาวม้า	๑๓	๗	นิคม
๒๐	ถิ่นอีสานบ้านนิคม	นางสาวอารยา เต็นตา รัมย์	ปลาร้า	๑๔๙	๒๐	นิคม
๒๑	ทอผ้าไหมผ้าฝ้ายด้วยมือ บ้านสระกุด	นางเบญจพร ลำไย	ผ้าด้ายทอมือ	๒๙	๗	ชุมแสง
๒๒	ทอผ้าไหมผ้าฝ้ายด้วยมือ บ้านสระกุด	นางเบญจพร ลำไย	ผ้าด้ายมัดหมี่	๒๙	๗	ชุมแสง
๒๓	อัญญาภรณ์ผ้าไหมบ้านบึง	นางอัญญาภรณ์ บริบูรณ์	ผ้าไหมยกดอก	๑๑๐	๒	ท่าม่วง
๒๔	พิรพงษ์พัดใบตาล	นายพิรพงษ์ ศาลางาม	พัดใบตาล	๘๙	๗	สตึก
๒๕	กลุ่มทอผ้าขึ้นดินแดงบ้าน ดอนมนต์	นาง รันดร ล่มสุข	กระเป่าผ้า	๑๒๕	๑	ดอนมนต์
๒๖	กลุ่มทอผ้าขึ้นดินแดงบ้าน ดอนมนต์	นาง รันดร ล่มสุข	กระเป่าใส่โทรศัพท์ จากผ้าไทย	๑๒๕	๑	ดอนมนต์
๒๗	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านตาลอง หมู่ที่ ๗ ตำบลทุ่งวัง	นาง เมือง โยรัมย์	กางเกงสำเร็จรูปผ้า ด้าย	๗๖	๗	ทุ่งวัง
๒๘	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านตาลอง หมู่ที่ ๗ ตำบลทุ่งวัง	นาง เมือง โยรัมย์	กางเกงสำเร็จรูปผ้า ไหม	๗๖	๗	ทุ่งวัง
๒๙	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	นาย พูลศักดิ์ ชัยบุตร	ข้าวหอมมะลินทรีย์	๙๓	๒	สะแก
๓๐	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	นาย พูลศักดิ์ ชัยบุตร	ข้าวอินทรีย์ไรเบอรี่	๙๓	๒	สะแก
๓๑	ทอผ้าด้ายประดิษฐ์เพื่อ จำหน่ายบ้านตามา	นางปทุม คงเจริญ	ผ้าด้ายมัดหมี่	๑๐	๑	ชุมแสง

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสตึก, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๒ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๓๖
เครื่องดื่ม	๓
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๔๑
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๖๘
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๕
รวม	๑๕๓

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสตึก, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๓ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอสตึก

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
คนเลี้ยงผึ้ง ตำบลกระสัง	๑๐๓	๗	กระสัง	๑๓	นายสากล กลุ่มกระโทก
กลุ่มผู้ปลูกอ้อยและแปรรูปบ้านหนองปูน	๖๘	๕	กระสัง	๗	นายอิษฏา ทองภูธรณ์
กลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรผสมผสานบ้านสะแก ๒	๗๑	๑	สะแก	๘	นายธนีสร แสนสิง
กลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่น	๙๓	๒	สะแก	๑๕	นางสมจิต ชัยบุตร
ดอกหญ้าแห้ง-ย้อม	๘/๑	๑๐	สะแก	๑๑	นางสาวปริญญา อากกล้า
กลุ่มทำก้อนเห็ดนางฟ้าภูฐาน	๑๙๘	๘	สะแก	๘	นางบุญมี ชัยหาบุตร
กลุ่มของฝากบ้านยางน้ำใส ตระยกนิวโป่ง	๑๒๕	๗	สตึก	๑๕	นางสายสมร กวีรัตน์
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๑๕ บ้านคูขาดพัฒนา ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	๕	๑๕	สตึก	๔๗	นางศิริภรณ์ ชุนรัมย์
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๕ หนองบัวเจ้าป่า ตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	๔๘	๕	สตึก	๕๘	นายทองอุ่น ศาลางาม
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๑๓ บ้านละหาน ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	๖/๒	๑๓	ร่อนทอง	๑๐๓	นางสำราญ บุญตา
แปลงใหญ่ข้าว ม.๑๐ บ้านหนองแม่เม็ด ตำบลร่อนทอง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	๘๕	๑๐	ร่อนทอง	๙๒	นางกนกพรรณ พิลาล้ำ
ไข่เค็มสมุนไพรใบเตย	๕๙	๒	ร่อนทอง	๒๕	นางพิมพ์รัตน์ วงศ์สุรินทร์
ทำนาแปลงใหญ่บ้านโนนธาตุผลิตข้าว กข ๑๕	๑๐๙	๖	ท่าม่วง	๓๖	นายอุทัย ยีรัมย์
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๙ บ้านโรงเลื่อย ตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	๑๕๐	๙	นิคม	๓๘	นายสุรชัย ไชยคูบอน
เลี้ยงโค-กระบือ ตำบลสนามชัย	๓๓๒	๕	สนามชัย	๑๒	นายพิทักษ์ สนโคก
ผักอินทรีย์ตามา	๓๘	๑	ชุมแสง	๙	นางสาวสุพรรณิ ณะเกิงสุข
แปลงใหญ่ข้าว ม. ๙ บ้านหนองหัวควาย ตำบลชุมแสง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	๑๑	๙	ชุมแสง	๗๗	นายอุ่มทอง สาแก้ว
กลุ่มธุรกิจไร่อ้อยบ้านยางโหลน	๑๔๖	๑๖	เมืองแก	๓๓	นางสุเพ็ญ ฝุยโพนทัน
นาแปลงใหญ่ตำบลเมืองแก	๕๗/๒	๑๑	เมืองแก	๙	นายสมศรี ปะมัตถะ
กลุ่มธุรกิจไร่อ้อยบ้านริมตะเคอง โรงงานน้ำตาลบุรีรัมย์	๑๔๒/๒	๔	ดอนมนต์	๑๒	นายอมร ทองภาส
กลุ่มทอผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติ บ้านตาลอง	๗๖	๗	ทุ่งวัง	๙	นางเมือง โยรัมย์
ผลิตภัณฑ์จากกก ต.ทุ่งวัง	๕๘	๑๒	ทุ่งวัง	๑๑	นางหนูค่าย กาบคำบา
ทอเสื่อกกบ้านหนองเกาะน้อย	๑๕๒	๑๒	ทุ่งวัง	๙	นางบัวพันธ์ ไชยพิมพ์
ผู้เลี้ยงสุกรสตึก	๑๑	๔	ทุ่งวัง	๘	นายสมศรี สอนดี
แปลงใหญ่ข้าวบ้านคุ้มบ้านต่ำ หมู่ที่ ๓ บ้านคุ้มบ้านต่ำ ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	๕๙	๓	ทุ่งวัง	๓๑	นางสมใจ สายบัว

แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๔ บ้านกอก ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	๑๑	๔	ทุ่งวัง	๓๖	นายสมศรี สอนดี
แปลงใหญ่ข้าว ม.๖ บ้านหนองทัพค่าย ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	๔๑	๖	ทุ่งวัง	๓๐	นางบุญศรี ชูเสน
แปลงใหญ่ข้าว ม.๗ บ้านตาลอง ตำบลทุ่งวัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	๕๕	๗	ทุ่งวัง	๑๐๓	นางธีรภาพ วงศ์สุรินทร์
แปลงใหญ่อ้อย หมู่ที่ ๘ บ้านอาเกียน ตำบลหนองใหญ่ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	๒๒๓/๑	๘	หนองใหญ่	๓๒	นางมะลิ ยอดจรรย์
แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๔ บ้านหนองกับ ตำบลหนองใหญ่ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์	๑๔	๔	หนองใหญ่	๔๒	นางสำรวย โยงรัมย์

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านหนองนกเกรียน		๔	เมืองแก	๑๗	ด.ช.เตชินท์ เปี้ยรัมย์
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนเมืองแกพิทยาคม		๑๗	เมืองแก	๑๐	ด.ช.พิราพร เขตต์สิงห์
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านสระกุด		๗	ชุมแสง	๑๐	ด.ช. ชีพชนก สุขจิตต์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจรัสสารไม้ไผ่	๑๐๐	๑๘	นิคม	๑๐	นางเยาวเรศ ยืนรัมย์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองทัพค่าย	๔๑	๖	ชุมแสง	๑๐	นางคำปุ่น เนืองภา
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกลุ่มหัตถกรรมจักสาน ผักตบชวา	๒๘	๒	สะแก	๑๐	นาง ประภาพรรมณ สัมพันธ์พงษ์
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกลุ่มปลูกผักอินทรีย์บ้านหนองเชือก ตำบลเมืองแก	๕๐	๕	เมืองแก	๑๐	นายคำสิงห์ ยินดีรัมย์
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผลิตข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ บ้านกอก	๑๑	๔	ทุ่งวัง	๑๐	นายสมศรี สอนดี
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรบ้านหนองกับ	๔๔	๔	หนองใหญ่	๑๐	นางสำรวย โยงรัมย์
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรวิสาหกิจชุมชนบ้านตลาด	๑๕๑/๕	๘	นิคม	๑๐	นายบรรเทา ชาชำนาญ
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรแปรรูปอาหาร (แจ่วบอง)	๓๓	๓	สตึก	๑๐	นางผจงจิตต์ อินทราชา
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรนาแปลงใหญ่บ้านหนองแม่เม็ด	๘๕	๑๐	ร้อนทอง	๑๐	นางกนกพรรณ พิลาถ้ำ
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลูกข้าวนาปรัง	๖๘	๔	ท่าม่วง	๑๐	นายพีรพล ศรีตะวัน
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเลี้ยงโคขุนดอนมนต์	๒๖	๓	ดอนมนต์	๑๐	นายสาคร ไชยขวัญ

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, พ.ศ.๒๕๖๗

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครักว์เรือนเกษตรกร

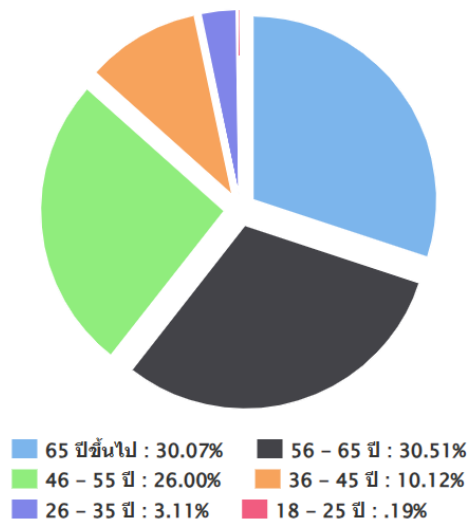
อำเภอสตึก มีครักว์เรือนเกษตรกร จำนวน ๑๕,๘๐๕ ครักว์เรือน โดยมีหัวหน้าครักว์เรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปีจำนวน ๔,๘๒๒ ครักว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๕๑ รองลงมาอายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๔,๗๕๓ ครักว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐๗ และอายุ ๔๖ - ๕๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๔,๑๑๐ ครักว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๕ แสดงหัวหน้าครักว์เรือนจำแนกตามอายุ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ช่วงอายุ (ปี)	ครักว์เรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๔,๗๕๓	๓๐.๐๗
๕๖ - ๖๕ ปี	๔,๘๒๒	๓๐.๕๑
๔๖ - ๕๕ ปี	๔,๑๑๐	๒๕.๑๙
๓๖ - ๔๕ ปี	๑,๕๙๙	๑๐.๑๒
๒๖ - ๓๕ ปี	๔๙๑	๓.๑๑
๑๘ - ๒๕ ปี	๓๐	๐.๑๙
รวม	๑๕,๘๐๕	๑๐๐

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงหัวหน้าครักว์เรือนจำแนกตามอายุ



ภาพที่ ๑๓ แสดงหัวหน้าครักว์เรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอสตึก มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๑๔,๗๒๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๑๕ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๑,๐๘๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖.๘๕

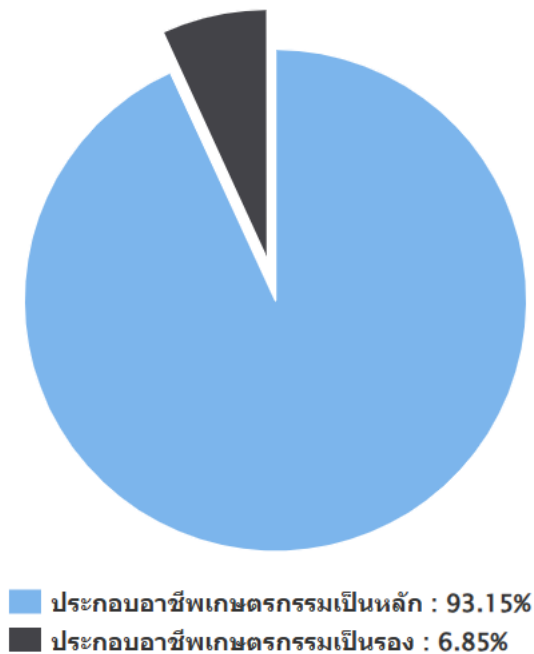
ตารางที่ ๑๖ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๔,๗๒๒	๙๓.๑๕
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑,๐๘๓	๖.๘๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ลักษณะการประกอบอาชีพ



ภาพที่ ๑๔ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอสตึก ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๑๑,๔๐๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๒๓ รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๔,๙๓๗ ครัวเรือน คิดเป็น ร้อยละ ๒๘.๒๓ และเช่า จำนวน ๑,๑๔๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖.๕๕ ตามลำดับ

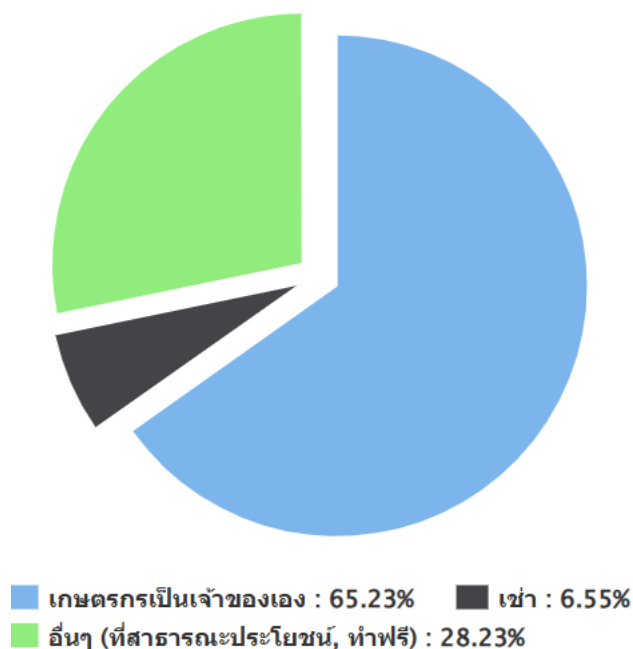
ตารางที่ ๑๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๑๑,๔๐๙	๖๕.๒๓
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๔,๙๓๗	๒๘.๒๓
เช่า	๑,๑๔๕	๖.๕๕

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

ลักษณะการถือครองที่ดิน



ภาพที่ ๑๕ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรอำเภอสตึก มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ ส.ป.ก. จำนวน ๖๕๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๔๐ รองลงมาคือแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์. จำนวน ๗๒๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๙๙ และเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๑๐,๒๘๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๓๓ ตามลำดับ

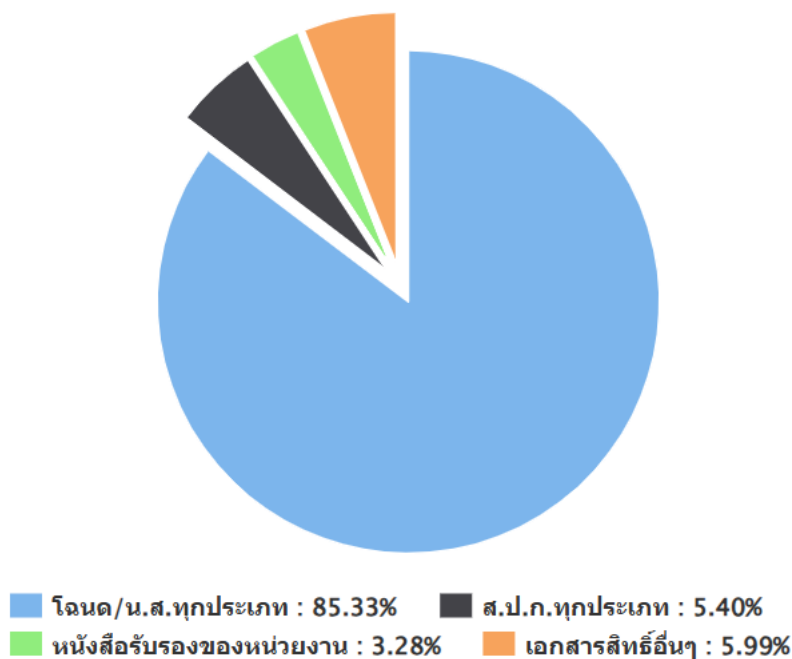
ตารางที่ ๑๘ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๑๐,๒๘๖	๖๕๑	๓๙๕	๗๒๒	๑๑,๔๐๙

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนภูมิภาพแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)



ภาพที่ ๑๖ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอสตึก มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑๒ กลุ่ม มีสมาชิก ๓๐๖ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๓ กลุ่ม สมาชิก ๓๕๒ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๑๒ กลุ่ม สมาชิก ๓๓๙ ราย วิสาหกิจชุมชน ๑๑๖ แห่ง สมาชิก ๒,๑๓๘ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๑๒ กลุ่ม สมาชิก ๔๗๕ ราย

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก ก	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
สตึก	๑	๓๐	๑	๓๐	๑	๕๐	๖	๑๕๖	-	-	๑	๓๐
นิคม	๑	๓๐	๑	๑๐	๑	๓๐	๙	๙๒	-	-	๑	๒๕
สะแก	๑	๑๑	๒	๕๐	๑	๒๙	๑๒	๑๔๑	-	-	๑	๒๕
ท่าม่วง	๑	๒๐	๑	๓๐	๑	๒๐	๑๓	๔๕๓	-	-	๑	๒๕
ทุ่งวัง	๑	๒๐	๑	๓๐	๑	๒๐	๒๐	๒๙๙	-	-	๑	๒๕
กระสัง	๑	๒๐	๑	๒๕	๑	๒๐	๒	๒๑	-	-	๑	๓๐
สนามชัย	๑	๒๐	๑	๒๕	๑	๒๐	๒	๑๙	-	-	๑	๒๕
หนองใหญ่	๑	๕๐	๑	๔๐	๑	๒๐	๒๕	๓๑๓	-	-	๑	๕๐
ร้อนทอง	๑	๓๐	๑	๓๐	๑	๓๐	๗	๒๗๓	-	-	๑	๓๐
ดอนมนต์	๑	๒๕	๑	๓๒	๑	๒๐	๕	๖๙	-	-	๑	๓๐
ชุมแสง	๑	๒๐	๑	๒๐	๑	๕๐	๖	๑๒๓	-	-	๑	๑๕๐
เมืองแก	๑	๓๐	๑	๓๐	๑	๓๐	๙	๑๗๙	-	-	๑	๓๐
รวม	๑๒	๓๐๖	๑๓	๓๕๒	๑๒	๓๓๙	๑๑๖	๒,๑๓๘	-	-	๑๒	๔๗๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, พ.ศ.๒๕๖๗)

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอสตึกมีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๔ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑๒ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๓ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
ชุมแสง	๑	๕	-	-	๑	๑	-	-	-
นิคม	-	-	๑	๑	๑	-	-	-	-
สนามชัย	-	๑	-	-	๑	๑	-	-	-
ท่าม่วง	-	-	-	-	๑	-	-	-	-
ดอนมนต์	-	-	-	-	๑	-	-	-	-
ทุ่งวัง	-	๓	-	-	๑	-	-	-	๑
เมืองแก	-	๒	-	-	๑	-	-	-	-
ร้อนทอง	-	-	-	-	๑	-	-	-	-
สตึก	-	๑	-	-	๑	๑	-	-	-
กระสัง	-	-	-	-	๑	-	-	-	-
หนองใหญ่	-	-	-	-	๑	-	-	-	-
สะแก	-	-	-	-	๑	-	-	-	-
รวม	๑	๑๔	๑	๑	๑๒	๓	-	-	๑

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก , พ.ศ.๒๕๖๗

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอสตึก มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๗๙ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านและหมอดินอาสา จำนวนมากที่สุด จำนวน ๑๗๙ ราย รองลงมาคืออาสาปศุสัตว์ ๑๗๗ ราย ครูบัญชีอาสา ๑๕ ราย อาสาสมัครฝนหลวง ๑๐ ราย ประมงอาสา ๗ ราย และเศรษฐกิจการเกษตร ๑ รายตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
สตึก	๓	๐	๐	๑๑	๑๕	๑๕	๐	๑	๐
นิคม	๓	๐	๑	๑๘	๒๔	๒๔	๐	๐	๐
ทุ่งวัง	๓	๖	๑	๑๕	๑๕	๑๕	๐	๐	๐
เมืองแก	๐	๐	๐	๒๑	๑๙	๑๙	๐	๐	๐
หนอง	๐	๐	๐	๑๑	๑๖	๑๖	๐	๐	๐
ร้อนทอง	๐	๑	๐	๒๖	๑๘	๑๘	๐	๐	๐

ดอนมนต์	๐	๐	๑	๑๓	๑๐	๑๐	๐	๐	๐
ชุมแสง	๑	๗	๒	๑๘	๑๘	๑๘	๐	๐	๐
ท่าม่วง	๐	๐	๒	๑๑	๑๑	๑๑	๐	๐	๐
สะแก	๐	๑	๐	๑๔	๑๓	๑๓	๐	๐	๐
สนามชัย	๐	๐	๐	๑๒	๑๒	๑๒	๐	๐	๐
กระสัง	๐	๐	๐	๗	๘	๘	๐	๐	๐
รวม	๑๐	๑๕	๗	๑๗๗	๑๗๙	๑๗๙	๐	๑	๐

ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร , พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอสตึก มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอสตึก มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑๐ คน

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
สตึก	๑	นายสมพร กวีรัตน์	๑๘๓ ม.๗ ต.สตึก อ.สตึก จ.บุรีรัมย์	-เศรษฐกิจพอเพียง
นิคม	๑	นายบุญเหลือ สังข์น้อย	๑๖๔ ม.๑๐ ต.นิคม อ.สตึก จ.บุรีรัมย์	-เศรษฐกิจพอเพียง
สะแก	๑	นายประจักษ์ วงศาสนธิ์	๒๖ ม.๑ ต.สะแก อ.สตึก จ.บุรีรัมย์	-เศรษฐกิจพอเพียง
ท่าม่วง	๑	นายบุญเที่ยง มณีล้ำ	๑๑๒ ม.๙ ต.ท่าม่วง อ.สตึก จ.บุรีรัมย์	-เศรษฐกิจพอเพียง
ทุ่งวัง	๑	นางธีรภาพ วงศ์สุรินทร์	๕๕ ม.๗ ต.ทุ่งวัง อ.สตึก จ.บุรีรัมย์	-เศรษฐกิจพอเพียง
กระสัง	๑	น.ส.วันเพ็ญ จันทร์อินทร์	๔๙ ม.๕ ต.กระสัง อ.สตึก จ.บุรีรัมย์	-เศรษฐกิจพอเพียง
สนามชัย	๑	นายไพรัตน์ ชื่นศรี	๙๙ ม. ๗ ต.สนามชัย อ.สตึก จ.บุรีรัมย์	-ทฤษฎีใหม่
ดอนมนต์	๑	นายสาคร ไชยขวัญ	๒๖ ม.๑ ต.ดอนมนต์ อ.สตึก จ.บุรีรัมย์	-เศรษฐกิจพอเพียง
ชุมแสง	๑	นายคำนิง เจริญศิริ	๗๗/๒ ม. ๑๖ ต.ชุมแสง อ.สตึก จ.บุรีรัมย์	-เศรษฐกิจพอเพียง
เมืองแก	๑	นายเที่ยง กะตัญญู	๕๔ ม.๘ ต.เมืองแก อ.สตึก จ.บุรีรัมย์	-ทฤษฎีใหม่

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก , พ.ศ.๒๕๖๗

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอสตึก

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายคำนิง เจริญศิริ

บ้านเลขที่ ๗๗/๒ ม. ๑๖ ต.ชุมแสง อ.สตึก จ.บุรีรัมย์

สถานการณ์ของพื้นที่ : เป็นพื้นที่ราบ มีความเหมาะสมในการปลูกข้าวไร่ อาศัยน้ำฝนในการเพาะปลูก

แนวทางการพัฒนา : ปรับเปลี่ยนวิธีการ และพัฒนาการผลิต ให้เหมาะสมกับพื้นที่

- จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าว
๒. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว
๓. การเพิ่มมูลค่า/แปรรูปข้าว

- หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การปรับปรุงบำรุงดิน
๒. การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์/น้ำหมักชีวภาพ
๓. การผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนการผลิต
๔. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
๕. การป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)

- หลักสูตรบังคับ ๑. ทฤษฎีใหม่
๒. เศรษฐกิจพอเพียง
๓. การจัดทำบัญชีฟาร์ม

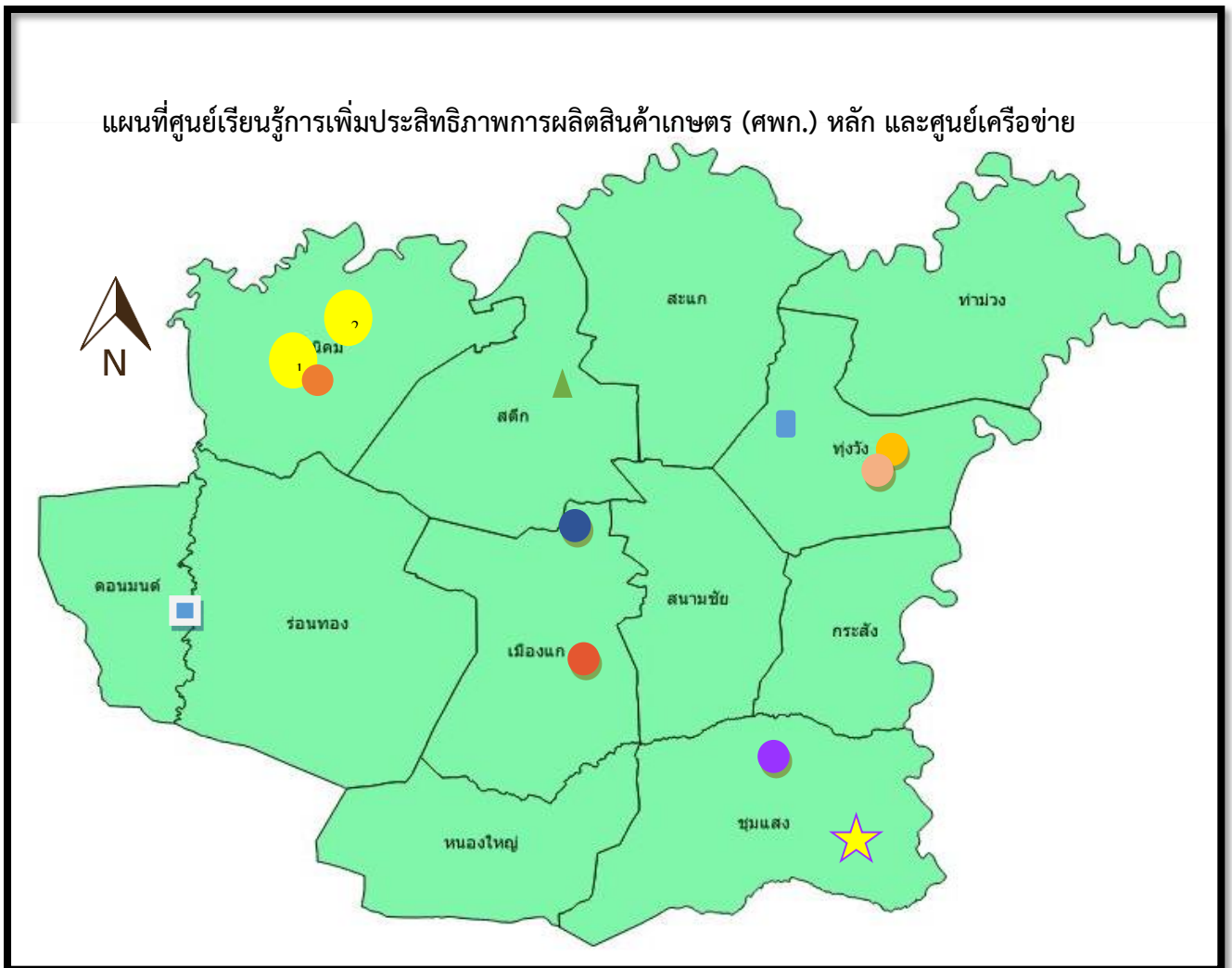
- หลักสูตรเสริม ๑. การทำแผนธุรกิจและการจัดหาตลาด
๒. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๑ ศูนย์

ตารางที่ ๒๓ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านตาลาด	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๘	นิคม	นายบรรเทา ชาญานานู	๐๘๐๗๒๕๓๗๐๐
๒	ศูนย์เรียนรู้ด้านหม่อนไหมบ้านตาลอง	ศูนย์เรียนรู้ด้านหม่อนไหม	๗	ทุ่งวัง	นางเมือง โยรัมย์ย์	๐๙๘๖๓๖๒๐๕๘
๓	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านหนองจาน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๑๘	นิคม	นายไผ่น ณะดาศรี	๐๘๔๘๒๕๔๑๔๔
๔	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านยางน้ำใส	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	๗	สตึก	นายสมพร กวีรัตน์	๐๘๗๑๘๔๔๐๔
๕	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านกอก	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	๔	ทุ่งวัง	นายศุภกฤกษ์ สอนดี	๐๙๕๖๑๒๕๐๕๓
๖	ศูนย์เรียนรู้พืชผักบ้านตามา	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๑	ชุมแสง	นางสวน ปัญญา	๐๘๐๒๖๗๕๒๐๑
๗	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านหนองเชือก	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๕	เมืองแก	นายจรัส ยินศิริรัมย์	๐๘๗๒๔๐๙๑๖๐
๘	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านตามา	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	ชุมแสง	นายควร พรหมนัส	๐๘๑๐๖๗๓๘๘๖
๙	ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสมบ้านกระทุ่ม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๘	เมืองแก	นายเที่ยง กัตถัญญ	๐๘๘๘๖๕๘๗๗๖
๑๐	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านตาลอง	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผล ด้านการเกษตร	๗	ทุ่งวัง	นางธีรภาพ วงศ์สุรินทร์	๐๙๐๒๙๔๑๒๗๕
๑๑	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านชุมแสง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	๒	ชุมแสง	นางสาวกมลทิพย์ เกียรติเจริญศิริ	๐๘๓๐๘๕๐๔๖๔
๑๒	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านสุขสำราญ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	๑๘	ชุมแสง	นางห่าง พงษ์สวัสดิ์	๐๘๕๖๑๒๗๙๙๕
๑๓	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านสุขวัฒนา	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	๑๖	ชุมแสง	นายชินทร ชะรัมย์ย์	๐๙๗๐๐๘๗๐๗๖
๑๔	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านโคกวัด	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	๓	สนามชัย	นายอ้วน มงคลดี	๐๖๓๒๒๖๓๒๕๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, พ.ศ.๒๕๖๗



ภาพที่ ๑๗ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

- ★ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก นายคำนึ่ง เจริญศิริ ม.๑๖ ต.ชุมแสง
- ▲ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านตลาด (ศจช.) นายบรรเทา ชาชำนาญ ม.๘ ต.นิคม
- ▼ ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านหนองจาน (ศดปช.) นายโผน ฆะดาศรี ม.๑๘ ต.นิคม
- ★ ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านหนองเชือก (ศูนย์ข้าวชุมชน) นายจำรัส ยินดีรัมย์ ม.๕ ต. เมืองแก
- ◆ ศูนย์เรียนรู้หม่อนไหมบ้านตาลอง (ศูนย์เรียนรู้ด้านหม่อนไหม) นางเมื่อง โยรัมย์ ม.๗ ต.ทุ่งวัง
- ♥ ศูนย์เรียนรู้พืชผักบ้านตามา (ศูนย์เรียนรู้พืชผัก) นางสาว ปัญญา ม.๑ ต.ชุมแสง
- ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสมบ้านกระท่อม (ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง) นายเทียง กตัญญู ม.๘ ต.เมืองแก

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

กลุ่มชุดดินอำเภอสตึกจำแนกได้ ดังนี้

กลุ่มชุดดินที่ ๔

กลุ่มชุดดินที่ ๔ เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนสีดำหรือสีเทาเข้ม ดินล่างสีน้ำตาลอ่อน สีน้ำตาลหรือสีเขียวมะกอก มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีเหลืองสีน้ำตาลแก่ อาจพบก้อนปูนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในชั้นดินล่าง ดินมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว พบบริเวณที่ราบเรียบหรือที่ราบลุ่ม ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕ - ๘.๐ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา มีบางแห่งยกร่องเพื่อปลูกพืชผักหรือผลไม้ ซึ่งมักจะให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

กลุ่มชุดดินที่ ๖

กลุ่มชุดดินที่ ๖ กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหาความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

กลุ่มชุดดินที่ ๑๗

กลุ่มชุดดินที่ ๑๗ เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนเหนียว มีสีเทาหรือสีน้ำตาลอ่อน พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงปะปนบางแห่งอาจพบศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมเหล็กและแมงกานีสในดินชั้นล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า สภาพพื้นที่ที่พบจะเป็นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึกมาก ดินมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มชุดดินนี้ ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมีดินบนค่อนข้างเป็นทราย ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่แต่มีปัญหาเรื่องน้ำแช่ขัง

กลุ่มชุดดินที่ ๒๑

กลุ่มชุดดินที่ ๒๑ เป็นกลุ่มดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าในส่วนต่ำของพื้นที่ริมแม่น้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหาดินค่อนข้างเป็นทราย ขาดแคลนนํ้านาน บางพื้นที่อาจได้รับอันตรายจากน้ำไหลบ่าท่วมขัง และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

กลุ่มชุดดินที่ ๒๒

กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ เป็นกลุ่มดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหาเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนนํ้า และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

กลุ่มชุดดินที่ ๓๘

กลุ่มชุดดินที่ ๓๘ กลุ่มดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนริมแม่น้ำ มีปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลางการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ขาดแคลนนํ้าในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน บางพื้นที่อาจมีน้ำท่วมขัง หรือไหลบ่าท่วมขังอย่างฉับพลันในระยะที่มีฝนตกหนัก

กลุ่มชุดดินที่ ๔๐

กลุ่มชุดดินที่ ๔๐ เป็นกลุ่มดินร่วนหยาบถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดหรือเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหาดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ ในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้าง พังทลายสูญเสียหน้าดิน

กลุ่มชุดดินที่ ๔๑

กลุ่มชุดดินที่ ๔๑ กลุ่มดินทรายหนาปานกลาง ที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือตะกอนเนื้อหยาบ ทับอยู่บนชั้นดินที่มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนดินเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดี อยู่บนชั้นดินที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหาดินทรายหนาปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน ในระยะที่ฝนตกหนักจะมีน้ำขังหรือเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน เกิดเป็นร่องทั่วไปในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๕๙

กลุ่มชุดดินที่ ๕๙ เป็นกลุ่มดินร่วนหยาบหรือดินร่วนละเอียดที่เกิดจากดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน ชั้นดินมีลักษณะเป็นชั้นสลับ เนื้อดินไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับตะกอนที่มาทับถม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหาเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน และบางปีอาจประสบปัญหาเรื่องการอุทกน้ำท่วม

ตารางที่ ๒๖ แสดงทรัพยากรดินอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง		
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง		
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒,๔๘๖.๓๘	๑.๐๖
กลุ่มชุดดินผสม		
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๒๓๒,๘๑๓.๔๐	๙๘.๙๔

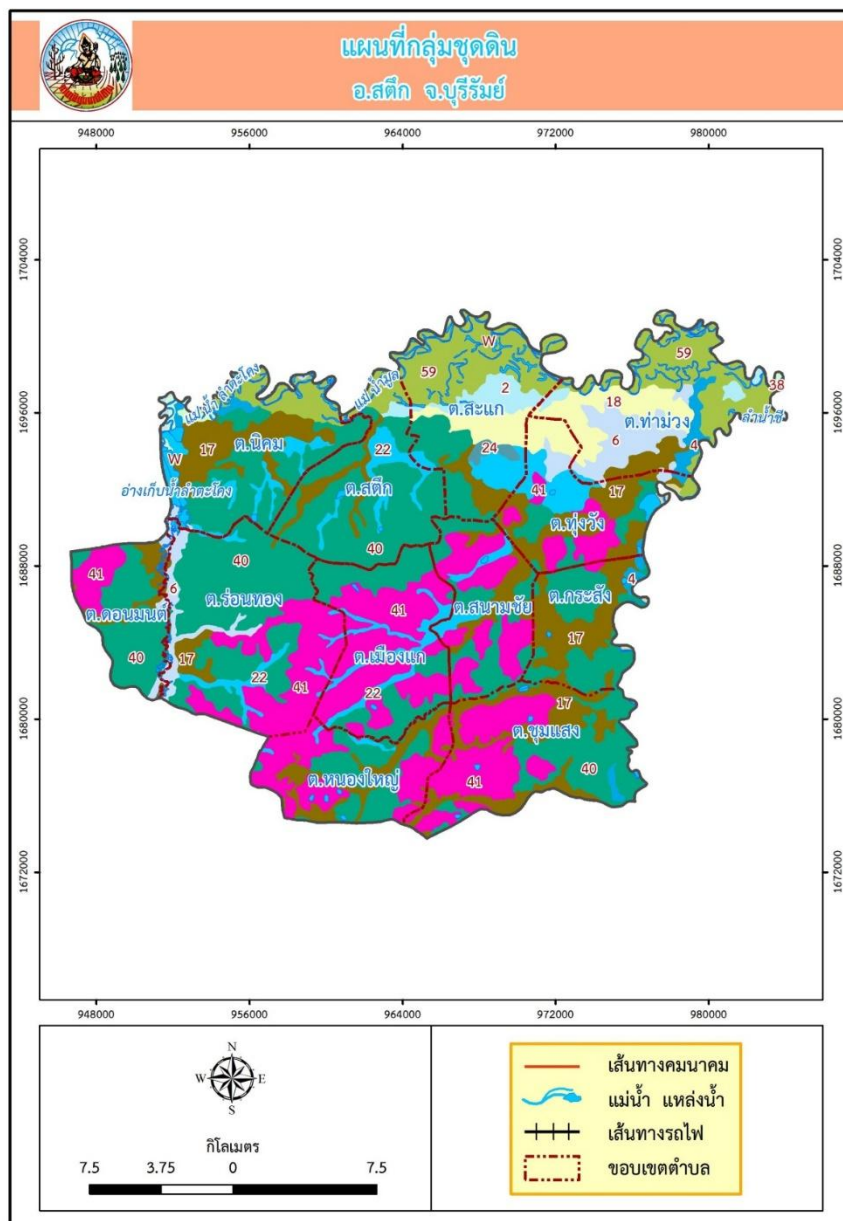
ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๑



ภาพที่ ๑๘ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

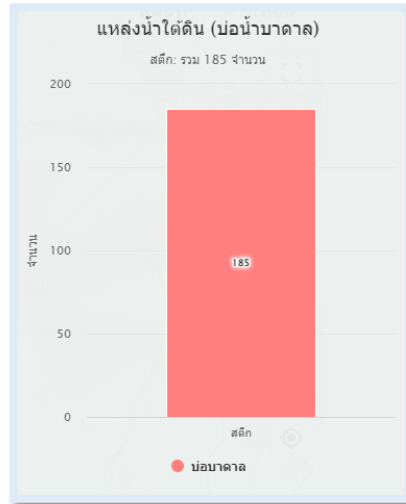
แผนที่แสดงทรัพยากรดิน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์



ภาพที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอสตึก เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๙๐ % ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

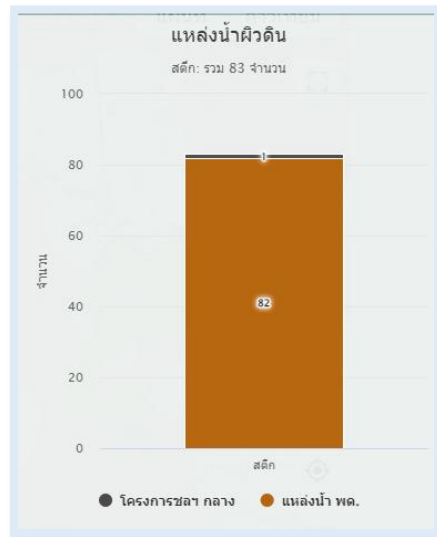


ภาพที่ ๒๐ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๕๘)

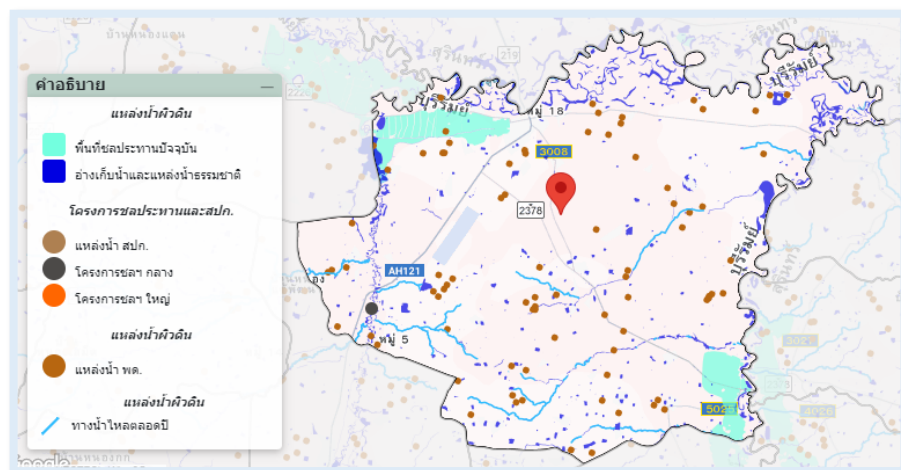


ภาพที่ ๒๑ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๕๘)

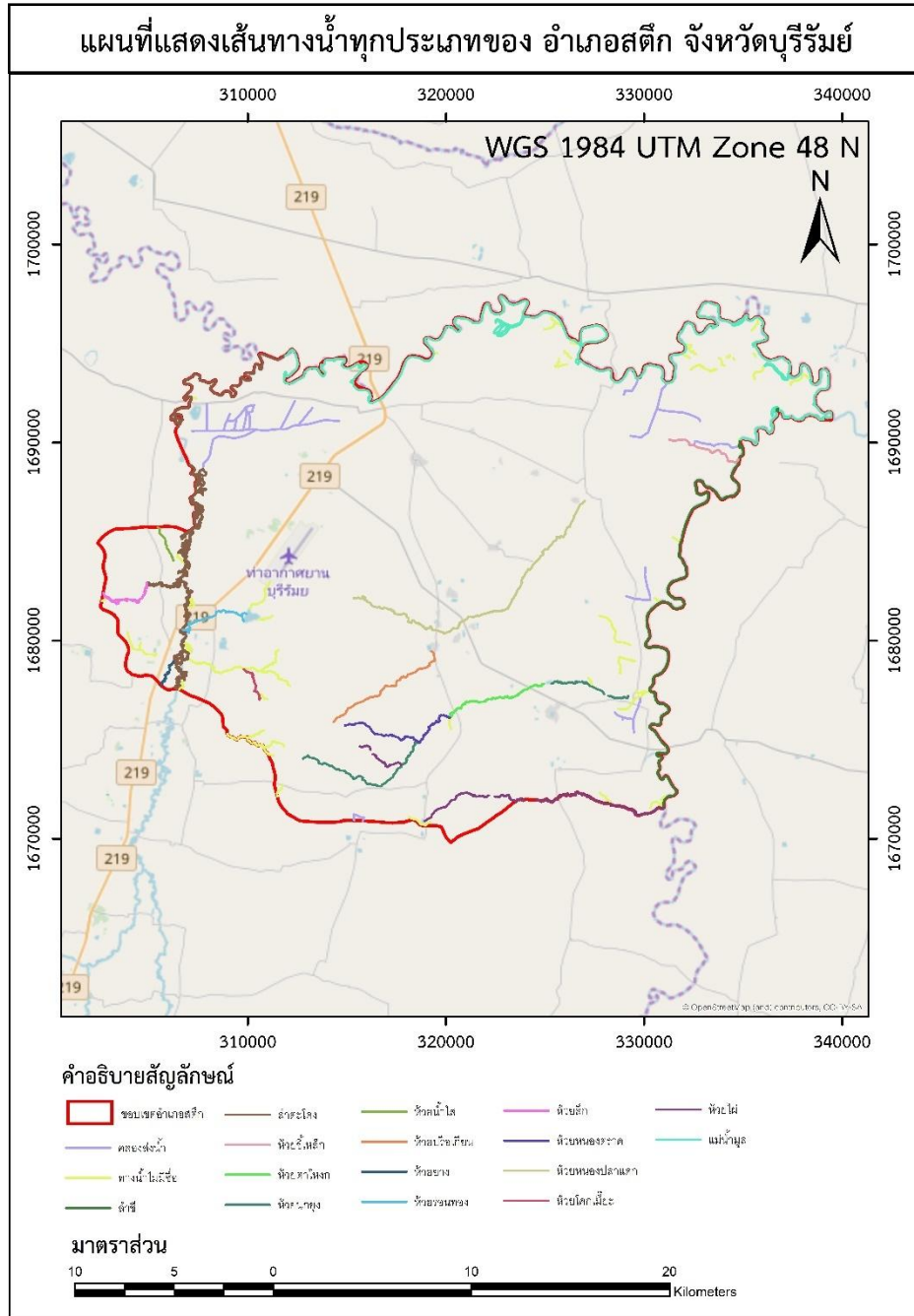
- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอสตึก มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๘๒ แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๑ แห่ง



ภาพที่ ๒๒ กราฟแสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
(ที่มา :กรมชลประทานและส.ป.ก., พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๑)



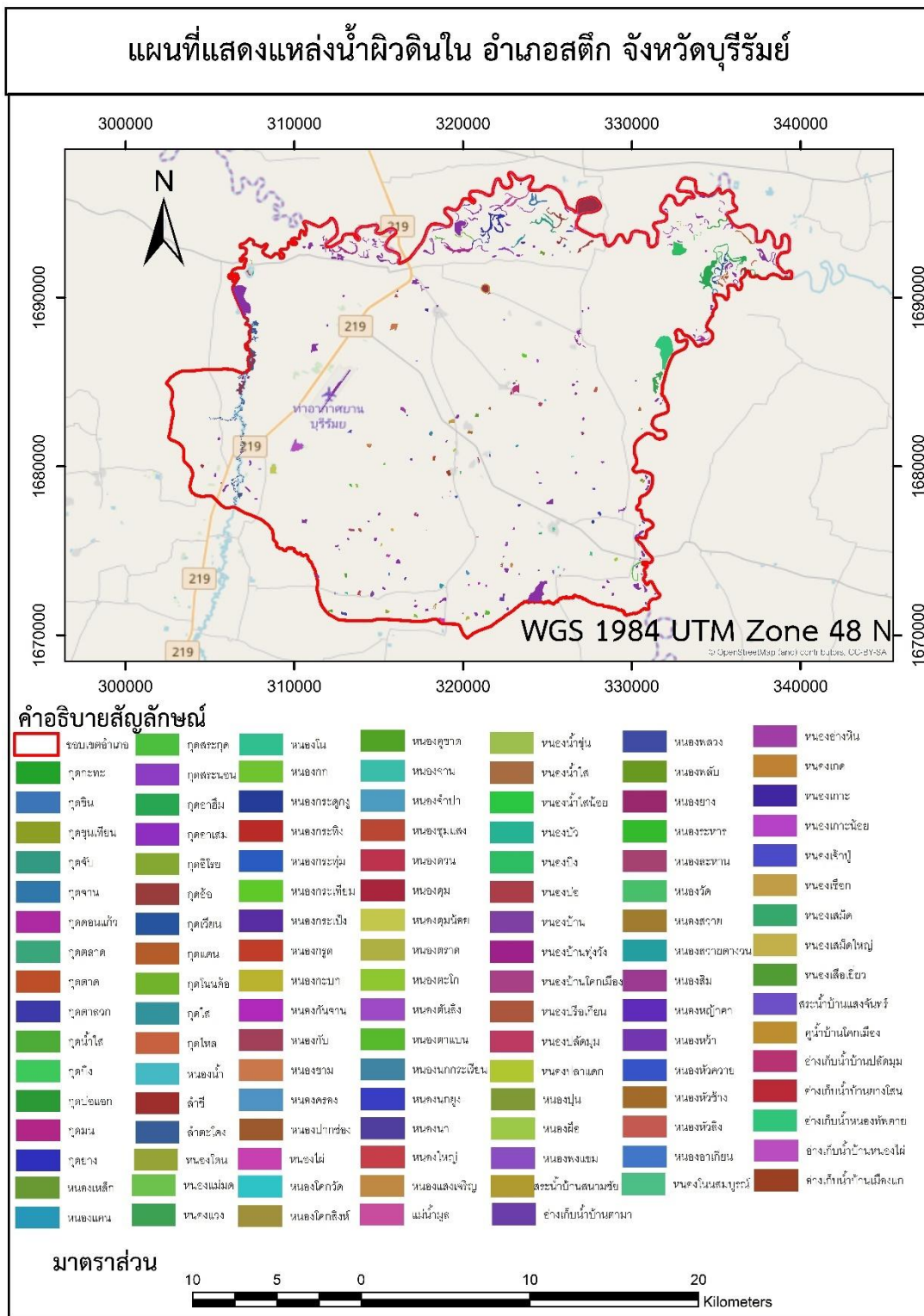
ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
(ที่มา กรมชลประทานและส.ป.ก., พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๑)



ภาพที่ ๒๔ แสดงเส้นทางน้ำอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ที่มา : <https://drive.google.com/file/d/๑tnTLNuUMwYN๑dK-peEUoWD-hu๔๖JqTro/view> พ.ศ.๒๕๖๓

แหล่งน้ำผิวดินทุกประเภทของอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ มีจำนวน ๑๒๑ แห่ง ตามรูปภาพ



ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งน้ำผิวดินทุกประเภทอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ที่มา : <https://drive.google.com/file/d/๑Ns๓๒SeQKhrvqP๑Tq๑๘ocv๓XzTklviw/view> พ.ศ.๒๕๖๓

๑.๓ สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ด้วยว่า ไม่มี)

- ไม่มี

๑.๔ สีนค้ำเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้ำ ข้าว

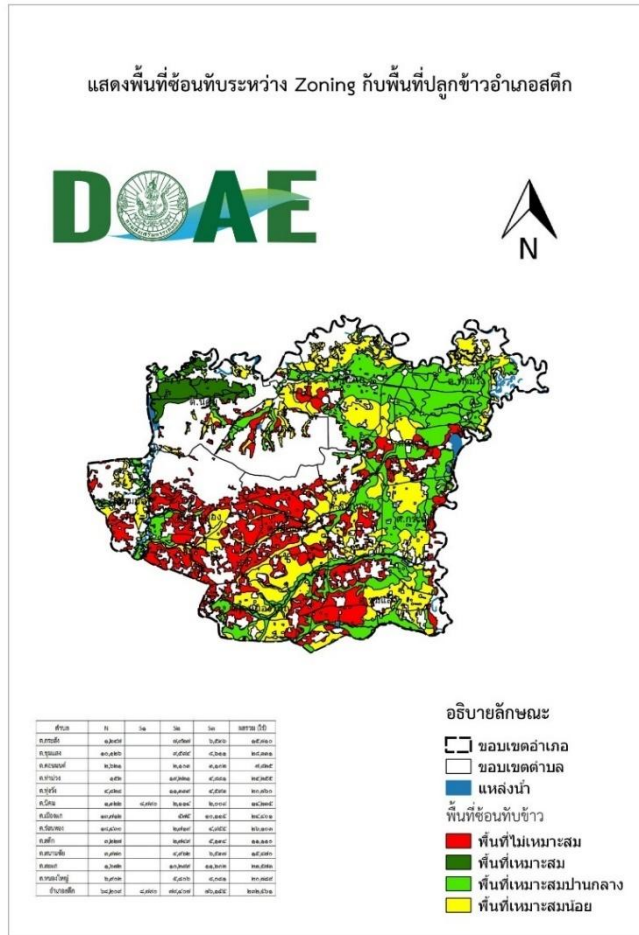
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าวการกำหนดพื้นที่เป้าหมายการผลิตสินค้ำเกษตรจากการทับซ้อนแผนที่เขตความเหมาะสม (Zoning) และสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land used) ข้าวสรุปได้ดังนี้ พื้นที่เหมาะสม พื้นที่ S๑, S๒ มีพื้นที่ ๗๒,๕๑๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๑๒ ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ไม่เหมาะสม พื้นที่ S๓, N พื้นที่ ๑๕๓,๒๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๘๘ ของพื้นที่ทั้งหมด

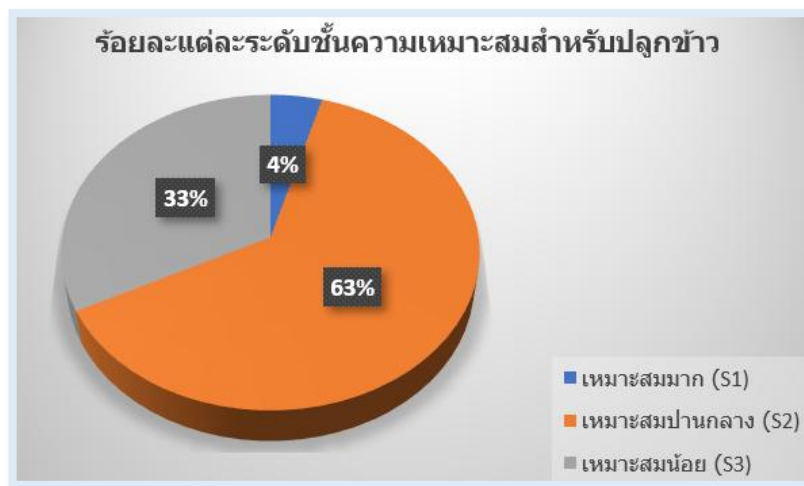
ตารางที่ ๒๗ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอสตีก จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
สตีก		๓,๔๘๒.๕๐	๓,๖๓๑.๐๘		๗,๑๑๓.๕๘
ชุมแสง	๒,๗๐๒.๐๓	๓,๙๕๒.๔๕	๖,๔๓๑.๐๒		๑๓,๐๘๕.๕๐
ท่าม่วง		๒๒,๕๑๖.๖๐			๒๒,๕๑๖.๖๐
สะแก		๑๗,๒๐๐.๕๐	๑๕๕.๕๔		๑๗,๓๕๖.๐๔
สนามชัย		๓,๘๓๑.๕๗	๒,๔๕๖.๐๓		๖,๒๘๗.๖๐
กระสัง		๖,๖๓๗.๗๗			๖,๖๓๗.๗๗
นิคม	๓,๓๓๔.๐๘	๒,๓๒๔.๔๑	๑,๐๐๙.๕๑		๖,๖๖๘
ทุ่งวัง		๑๓,๕๓๙.๖๐	๑๔.๙๖		๑๓,๕๕๔.๕๖
เมืองแก		๔,๐๔๐.๑๐	๙,๙๘๘.๕๕		๑๔,๐๒๘.๖๕
หนองใหญ่		๒,๙๒๓.๓๐	๑๑,๗๕๙.๘๐		๑๔,๖๘๓.๑๐
ร้อนทอง		๔,๖๓๑.๕๖	๙,๑๑๒.๐๔		๑๓,๗๔๓.๖๐
ดอนมนต์		๒,๑๙๕.๗๗	๒๖๒.๕๕		๒,๔๕๘.๓๒
รวมอำเภอสตีก	๖,๐๓๖.๑๑	๘๗,๒๗๖.๑๓	๔๔,๘๒๑.๐๘		๑๓๘,๑๓๓.๓๒

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๓



ภาพที่ ๒๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอสตึก (ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๕๖๗)



ภาพที่ ๒๗ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอสตึก

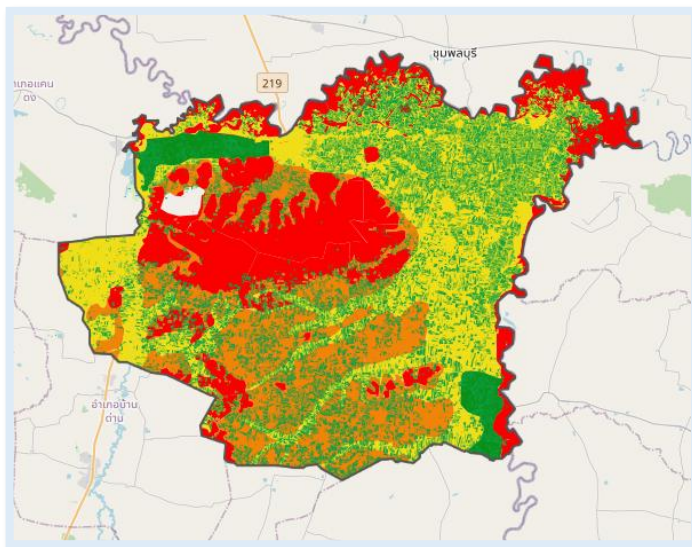
(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอสตึก มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๖๔,๐๐๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕๓,๐๒๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓,๔๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๖๗,๓๒๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๑ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๔๐,๑๙๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๕

ตารางที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
สตึก		๓,๒๒๗	๓,๘๓๗		๗,๐๖๔
ชุมแสง	๒,๗๐๐	๙,๕๕๔	๘,๔๑๓		๒๐,๖๖๗
ท่าม่วง		๑๗,๙๑๕			๑๗,๙๑๕
สะแก		๑๗,๒๐๐	๒,๙๕๕		๒๐,๑๕๕
สนามชัย		๓,๘๐๐	๓,๖๗๕		๗,๔๗๕
กระสัง		๖,๖๓๐	๑,๐๒๙		๗,๖๕๙
นิคม	๓,๓๐๐	๒,๔๕๐	๓,๐๗๘		๘,๘๒๘
ทุ่งวัง		๑๓,๕๐๐	๓,๓๒๑		๑๖,๘๒๑
เมืองแก		๓,๙๑๒	๑๓,๗๑๕		๑๗,๖๒๗
หนองใหญ่		๒,๙๐๒	๑๓,๖๔๙		๑๖,๕๕๑
ร้อนทอง		๔,๔๒๐	๑๓,๘๑๘		๑๘,๒๓๘
ดอนมนต์		๒,๙๓๒	๒,๐๒๙		๔,๙๖๑
รวมอำเภอสตึก	๖,๐๐๐	๘๘,๔๘๒	๖๙,๕๑๙		๑๖๔,๐๐๑

ที่มา:กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗



ภาพที่ ๒๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสตึก (ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗)



ภาพที่ ๓๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสตึก
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒) ปริมาณการผลิต

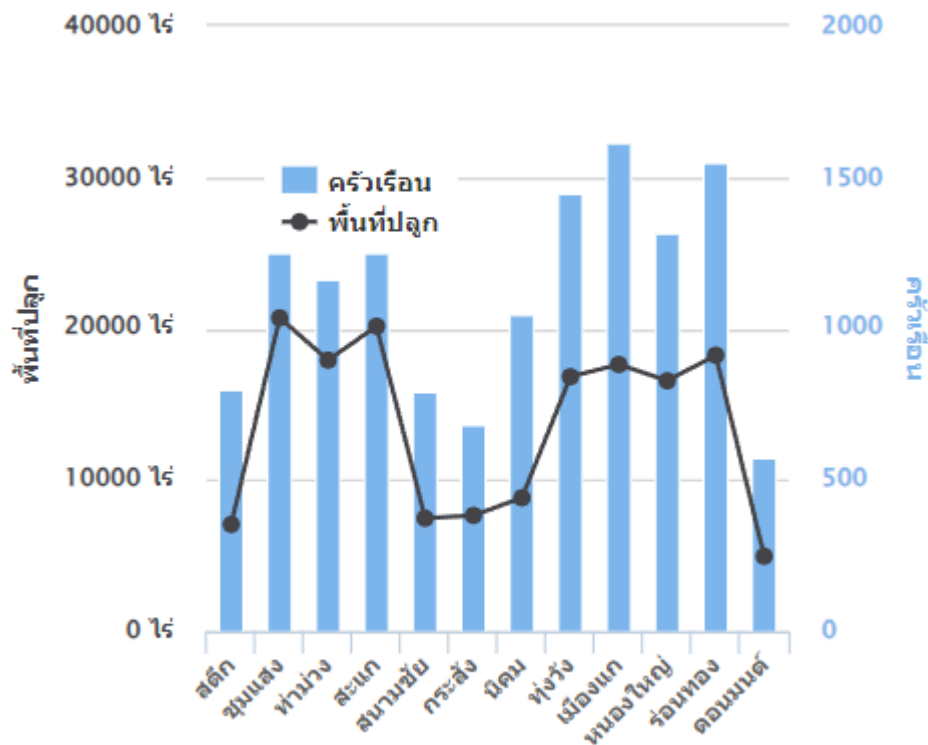
อำเภอสตึก มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๑๖๔,๐๐๑ ไร่ ๑๓,๔๙๖ ไร่ ๑๓,๔๙๖ ไร่ โดยพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลชุมแสง จำนวน ๒๐,๗๐๗ ไร่ จำนวน ๑,๕๘๔ ไร่ ๑,๕๘๔ ไร่ รองลงมาคือตำบลสะแก จำนวน ๒๐,๑๕๕ ไร่ ๑,๓๙๒ ไร่ และตำบลร่อนทอง จำนวน ๑๘,๒๓๘ ไร่ ๑,๕๕๒ ไร่ ๑,๕๕๒ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
สตึก	๗๙๗	๗,๐๖๔	๗,๐๖๔	๒,๔๐๑.๗๖	๓๔๐
ชุมแสง	๑,๕๘๔	๒๐,๗๐๗	๒๐,๗๐๗	๗,๔๕๔.๕๒	๓๖๐
ท่าม่วง	๑,๑๖๒	๑๗,๙๑๕	๑๗,๙๑๕	๖,๘๐๗.๗๐	๓๘๐
สะแก	๑,๓๙๒	๒๐,๑๕๕	๒๐,๑๕๕	๗,๖๕๘.๙๐	๓๘๐
สนามชัย	๗๙๔	๗,๔๗๕	๗,๔๗๕	๒,๖๑๖.๒๕	๓๕๐
กระสัง	๖๘๓	๗,๖๕๙	๗,๖๕๙	๒,๕๒๗.๔๗	๓๓๐
นิคม	๑,๐๔๔	๘,๘๒๘	๘,๗๘๑	๓,๐๗๓.๓๕	๓๕๐
ทุ่งวัง	๑,๔๔๘	๑๖,๘๒๑	๑๖,๘๒๑	๖,๒๒๓.๗๗	๓๗๐
เมืองแก	๑,๖๑๕	๑๗,๖๒๗	๑๗,๖๒๖	๖,๑๖๙.๑๐	๓๕๐
หนองใหญ่	๑,๓๑๘	๑๖,๕๕๑	๑๖,๕๕๑	๕,๔๖๑.๘๓	๓๓๐
ร่อนทอง	๑,๕๕๒	๑๘,๒๓๘	๑๘,๒๓๘	๖,๒๐๐.๙๒	๓๔๐
ดอนมนต์	๕๗๒	๔,๙๖๑	๔,๙๖๑	๑,๗๓๖.๓๕	๓๕๐
รวม	๑๓,๔๙๖	๑๖๔,๐๐๑	๑๖๓,๐๕๓	๕๘,๓๓๑.๙๒	๓๕๗.๗๔

ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗

ปริมาณการปลูกข้าวนาปี



ภาพที่ ๓๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิตตั้งแต่ปลูก ดูแลรักษา เก็บเกี่ยวผลผลิต

ลักษณะการผลิตทางการเกษตรทั่วไป มีการผลิตข้าวเป็นพืชหลักที่สำคัญของตำบล รองลงมา คือ พืชไร่ พืชผัก และไม้ผล ตามลำดับ

การปลูกข้าว

-วิธีปลูก โดยวิธีปักดำและหว่าน มีการจ้างแรงงานมากในช่วงนี้

-พันธุ์ พันธุ์ข้าวเจ้า ขาวดอกมะลิ ๑๐๕

-การใช้ปุ๋ย ปุ๋ยที่ใช้ คือปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕, สูตร ๑๖-๒๐-๐, สูตร ๑๖-๑๖-๘ , สูตร ๑๖-๘-๘ มีการใส่ ๒ ครั้ง คือ ตอนรองพื้น และช่วงข้าวตั้งท้อง และมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์มากขึ้นเนื่องจากมีราคาต่ำกว่าปุ๋ยเคมี ส่วนปุ๋ยคอก จะ มีการใส่เพียงเล็กน้อยส่วนใหญ่ใส่ช่วงก่อนทำการปลูกในฤดูถัดไป ประมาณ ๑-๒ เดือน

-การใช้สารเคมี แต่ก่อนมีการใช้สารเคมี พาราควอต พอช่วงหลังมีการแนะนำการปลูกพืชปลอดภัยจากสารพิษ และรณรงค์ให้ทราบโทษของสารเคมี เกษตรกรจึงนิยมหันไปใช้สารชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา สารสกัดจากสมุนไพรธรรมชาติ เช่น สารสกัดจากสะเดา, ตะไคร้หอม, และอื่นจำนวนมาก โดยมีหลายบริษัทเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารให้กับพืช และเกษตรกรบางรายสามารถผลิตน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้เอง

-การเก็บเกี่ยว ส่วนใหญ่ใช้แรงงานคนเกี่ยวเพื่อให้เกิดรายได้ในชุมชน และมีการใช้รถเกี่ยวบ้าง ค่าจ้างประมาณ ๖๐๐-๘๐๐ บาท/ไร่ ส่วนการนวดข้าวทั้งหมดมีการใช้รถนวดข้าว

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอสตึก มีการปลูกข้าว ดังนี้
 ตารางที่ ๓๑ แสดงปฏิทินการปลูกข้าวในอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. นำปุ๋ยหมักแห้ง ๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หว่านลงในแปลงนาภายหลังจากเกี่ยวข้าวเสร็จเรียบร้อยแล้วให้เหลือต่อซังข้าวไว้ หรือนำปุ๋ยหมักแห้งไปขยาย ๒๔ ชั่วโมงในอัตรา ๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หว่านลงในแปลงแล้วทำการไถกลบ		↔										↔
๒. หว่านปุ๋ยหมักแห้งหลังจากฝนตกครั้งแรกในอัตรา ๑๕๐ กิโลกรัม/ไร่ (ในกรณีที่ไม่สามารถหว่านตามกำหนดเวลาในช่วงแรกได้)				↔								
๓. ขยายน้ำหมักชีวภาพนำไปฉีดพ่นใส่ต้นหญ้าแล้วทำการไถกลบ (น้ำหมักชีวภาพ ๒ ช้อนโต๊ะ + กากน้ำตาล ๒ ช้อนโต๊ะ + น้ำ ๑ ปี๊บ)						↔						
๔. ทำการไถ-คราดดิน-ปักดำ							↔					
๕. ขยายน้ำหมักชีวภาพฉีดพ่นอีกครั้ง ห่างจากช่วงแรก ๓๐ วัน									↔			
๖. เริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตและเตรียมจัดทำปุ๋ยหมักแห้งไว้ใช้ในฤดูการเพาะปลูกต่อไป											↔	

(ที่มา:สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก พ.ศ. ๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอสตึก มีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท ดังตารางนี้

ตารางที่ ๓๒ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ต้นทุนการผลิต	เงิน (บาท)
๑. ค่าเตรียมดิน	๕๐๐
๒. ค่าจ้าง (ปลูก, เก็บเกี่ยว)	๗๕๐
๓. ค่าบำรุงรักษา	๒๐๐
๔. ค่าปุ๋ย	๑,๐๐๐
๕. ค่าพันธุ์	๓๗๕
๖. อื่นๆ (ขนส่ง, น้ำมันเชื้อเพลิง,)	๑๗๕
ค่าใช้จ่ายรวม	๓,๐๐๐
ต้นทุนการผลิต (บาท/กก.)	๗.๐๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์, ๒๕๖๗

อัตราค่าจ้างและราคาเมล็ดพันธุ์

- รถไถเดินตามและรถแทรกเตอร์ ค่าจ้างไร่ไถตะไถแปร ๒๕๐ บาทต่อไร่ รถเกี่ยว นวดข้าว ค่าจ้างไร่ละ ๗๕๐ บาท

- เมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕, ข้าวเจ้า กข. ๑๕ ราคา กระสอบละ ๖๒๕ บาทราคา กก.ละ ๒๕ บาท

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

สถานการณ์การราคาข้าวเปลือกที่ผ่านมา คาดว่าราคาข้าวเปลือกเจ้าเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้และข้าวเปลือกเหนียวปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยแล้ง ทำให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดน้อย ขณะที่ราคาข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลิที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวลดลง เนื่องจากปัจจุบันมี คู่แข่งขันมากขึ้น อาทิ เวียดนาม และ กัมพูชา จึงส่งผลต่อราคาข้าวหอมมะลิไทยลดลง ราคาข้าวเปลือกปัจจุบัน ราคาข้าว เปลือก เจ้ามะลิ ๑๐๕ ราคา ต้นละ ๑๐,๙๐๐-๑๓,๐๐๐ บาท ราคาข้าว เปลือก ข้าวเหนียว กข.๖ ราคา ต้นละ ๑๒,๐๐๐-๑๓,๐๐๐ บาท

(๑) วิธีการตลาด(เป็นวิธีการตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

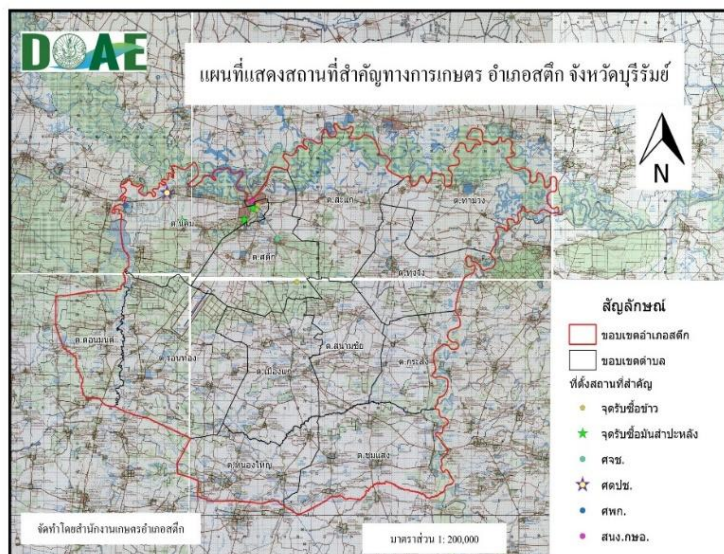
เกษตรกรหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว จะนำข้าวเปลือกไปขายที่โรงสีในตัวอำเภอสตึกบางส่วน เพื่อนำมาจ่ายค่ารถเกี่ยวข้าว และอีกบางส่วนจะมีการนำข้าวเปลือกไปฝั่งแดด ไม่น้อยกว่า ๒ วัน แล้วจึงนำขึ้นเล้า

(๒) แหล่งรับซื้อที่มีความสำคัญในอำเภอสตึกประกอบไปด้วย โรงสีขนาดใหญ่ คือ โรงสีไฟสหพัฒนาค้าข้าว หจก. และจุดรับซื้อจำนวน ๓ แห่ง คือ จุดรับซื้อบุรีรัมย์โชคศักดิ์ชัย จุดรับซื้อสหพัฒนาค้าข้าวพูนผล บจก. และจุดรับซื้อสหพัฒนาค้าข้าว หจก. มีปริมาณการรับซื้อรวม ๒๕๓,๔๐๐ ตัน/ปี

ตารางที่ ๓๓ จุดรับซื้อข้าว

ที่	ชื่อโรงงาน/ แหล่งรับซื้อ	ที่ตั้ง	พิกัด		ปริมาณ การรับซื้อ ตัน/ปี	ราคารับ ซื้อ (บาท)	ช่วง เวลารับ ซื้อ
			X	Y			
๑	บุรีรัมย์โชคศักดิ์ชัย	นิคม	๓๑๘๙๓๓๙	๑๖๘๖๓๕๐	๓๐,๐๐๐	๑๓.๕๐	ตลอดปี
๒	โรงสีไฟสหพัฒนาข้าว หจก.	นิคม	๓๑๘๘๐๑๐	๑๖๘๘๖๒๗	๑๕๐,๐๐๐	๑๓.๒๐	ตลอดปี
๓	สหพัฒนาข้าวพูนผล บจก.	นิคม	๓๑๘๘๐๑๒	๑๖๘๙๙๕๗	๗๒,๒๐๐	๑๓.๒๐	ตลอดปี
๔	สหพัฒนา	นิคม	๓๑๘๘๑๖๓	๑๖๘๙๓๕๙	๑,๒๐๐	๑๓.๒๐	ตลอดปี
รวม					๒๕๓,๔๐๐		

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์, ๒๕๖๕



ภาพที่ ๓๒ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว/โรงสี อำเภอสตึก

(ที่มา:สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก พ.ศ. ๒๕๖๕)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอสตึก มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้าน..... จำนวน ๒ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๔ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายจรัส ยินดีรัมย์	๕	เมืองแก	สตึก	๒๕๖๒	-การผลิตข้าว
๒	นายศุภฤกษ์ สอนดี	๔	ทุ่งวัง	สตึก	๒๕๕๙	-การผลิตข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, พ.ศ.๒๕๖๗)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า มันสำปะหลัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

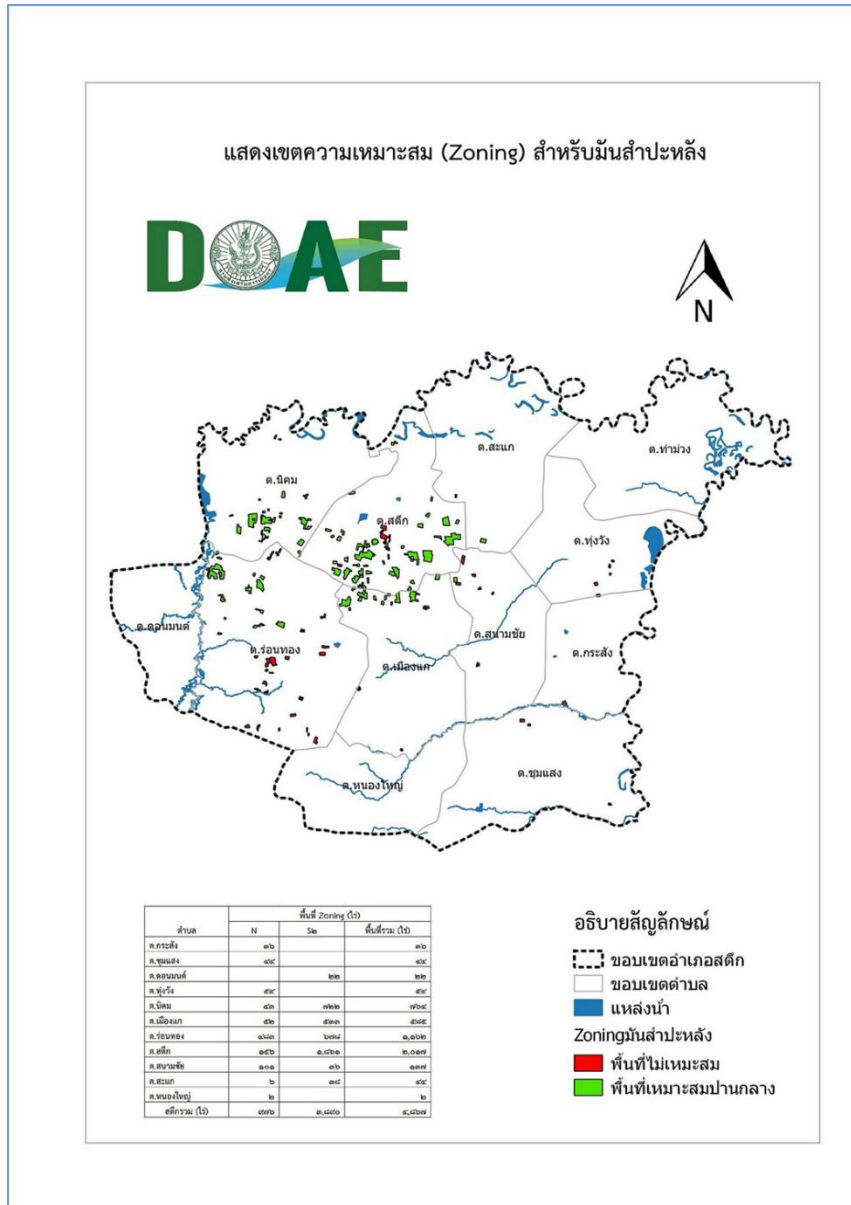
(๑) เขตความเหมาะสม

จากการทับซ้อนแผนที่เขตความเหมาะสม (Zoning) และสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land used) สรุปได้ดังนี้ พื้นที่เหมาะสม พื้นที่ S๑, S๒ พื้นที่ ๓,๘๗๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๓๔ ของพื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ไม่เหมาะสม พื้นที่ S๓, N พื้นที่ ๙๔๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๖๕ ของพื้นที่ทั้งหมด

ตารางที่ ๓๕ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	
สตึก		๑๘,๗๒๕			๑๘,๗๒๕
ชุมแสง		๔,๔๖๕			๔,๔๖๕
ท่าม่วง		๑๗,๗๒			๑๗,๗๒
สะแก		๓,๑๔๕.๗๕			๓,๑๔๕.๗๕
สนามชัย		๖,๕๖๖.๕๓			๖,๕๖๖.๕๓
กระสัง		๑,๘๘๐			๑,๘๘๐
นิคม		๙,๘๑๐.๒๐			๙,๘๑๐.๒๐
ทุ่งวัง		๑,๑๘๐.๒๙			๑,๑๘๐.๒๙
เมืองแก		๗,๕๗๔.๑๗			๗,๕๗๔.๑๗
หนองใหญ่		๓,๐๔๐.๓๑			๓,๐๔๐.๓๑
ร้อนทอง	๒,๒๒๐.๑๙	๑๔,๒๓๙.๔๐			๑๖,๔๕๙.๕๙
ดอนมนต์	๑.๕๙	๙๐๗.๔๔			๙๐๙.๐๓
รวมอำเภอสตึก	๒,๒๒๑.๗๘	๗๑,๕๕๑.๘๑			๗๓,๗๗๓.๕๙

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๓



ภาพที่ ๓๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเสิง (ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๕๖๕)



ภาพที่ ๓๔ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกลิ้นสำปะหลัง อำเภอสตึก
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, พ.ศ.๒๕๖๗)

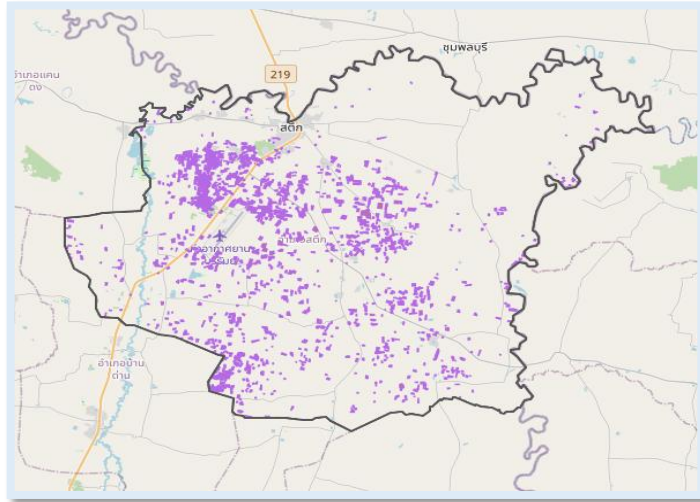
(๒) พื้นที่ปลูกลิ้นสำปะหลัง

อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ มีพื้นที่ปลูกลิ้นสำปะหลัง จำนวน ๑๓,๗๕๒ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลสตึก จำนวน ๒,๙๒๕ ไร่ รองลงมาคือตำบลเมืองแก จำนวน ๒,๔๙๗ ไร่ และตำบลนิคม จำนวน ๒,๑๘๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๖ แสดงพื้นที่ปลูกลิ้นสำปะหลัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกลิ้นสำปะหลัง(ไร่)
๑	สตึก	๒,๙๒๕
๒	ชุมแสง	๓๘๓
๓	ท่าม่วง	๕๘
๔	สะแก	๑๖๕
๕	สนามชัย	๑,๘๐๙
๖	กระสัง	๑๓๓
๗	นิคม	๒,๑๘๐
๘	ทุ่งวัง	๑๒
๙	เมืองแก	๒,๔๙๗
๑๐	หนองใหญ่	๑,๕๘๙
๑๑	ร้อนทอง	๑,๙๒๕
๑๒	ดอนมนต์	๗๖
	รวม	๑๓,๗๕๒

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๓๕ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอสตึก
(ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗)

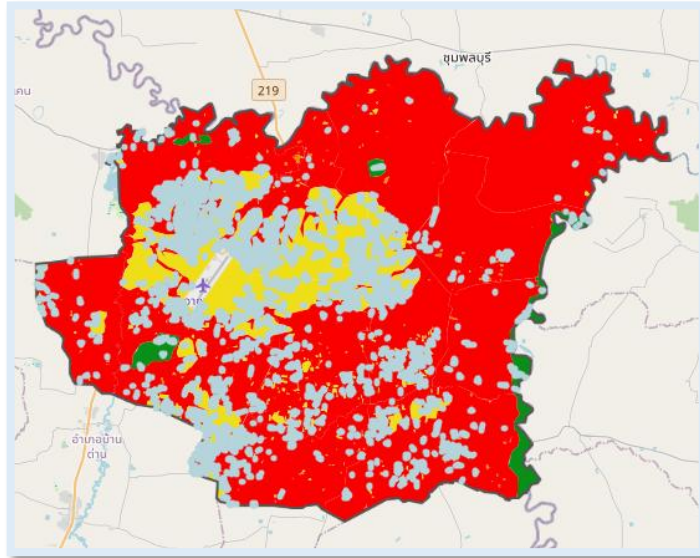
(๓) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอสตึก มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๓,๗๕๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๕,๘๘๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๙ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๕,๓๖๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๓ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒,๕๐๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๘

ตารางที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	
สตึก		๒,๙๒๕			๒,๙๒๕
ชุมแสง		๓๘๓			๓๘๓
ท่าม่วง		๕๘			๕๘
สะแก		๑๖๕			๑๖๕
สนามชัย		๑,๘๐๙			๑,๘๐๙
กระสัง		๑๓๓			๑๓๓
นิคม		๒,๑๘๐			๒,๑๘๐
ทุ่งวัง		๑๒			๑๒
เมืองแก		๒,๔๙๗			๒,๔๙๗
หนองใหญ่		๑,๕๘๙			๑,๕๘๙
ร่อนทอง	๑,๒๒๕	๗๐๐			๑,๙๒๕
ดอนมนต์		๗๖			๗๖
รวมอำเภอสตึก	๑,๒๒๕	๑๒,๕๒๗			๑๓,๗๕๒

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗



ภาพที่ ๓๖ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสตึก (ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗)

กราฟแสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์



ภาพที่ ๓๗ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสตึก (ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, พ.ศ.๒๕๖๗)

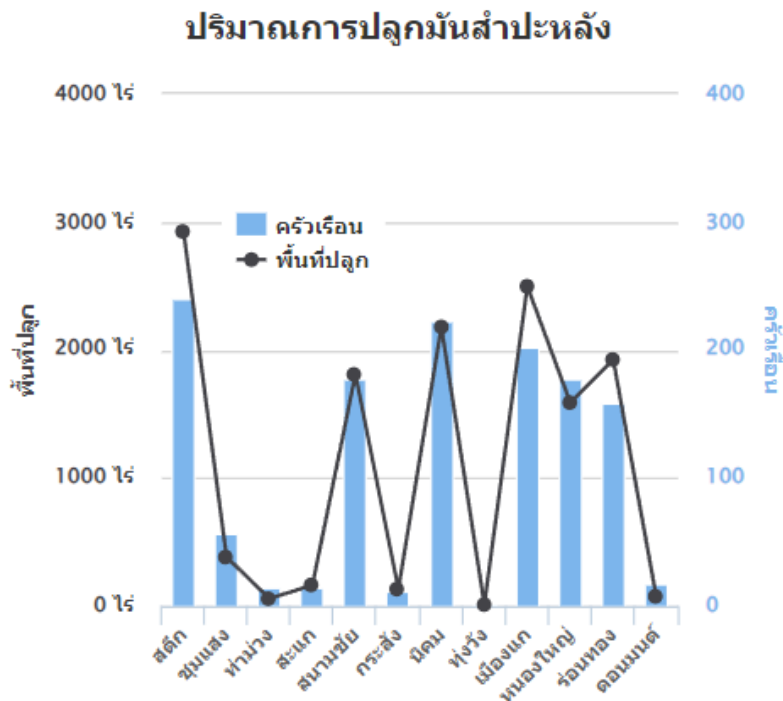
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอสตึก มีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๑๓,๗๕๒ ไร่ ๑,๒๖๘ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด คือ ตำบลสตึก จำนวน ๒,๙๒๕ ไร่ จำนวน ๒๔๐ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลเมืองแก จำนวน ๒,๔๙๗ ไร่ ๒๐๒ ครัวเรือน และตำบลนิคม จำนวน ๒,๑๘๐ ไร่ ๒๒๓ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๘ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
สตึก	๒๔๐	๒,๙๒๕	๒,๙๒๕	๑๔,๖๒๕	๕
ชุมแสง	๕๗	๓๘๓	๓๘๓	๑,๙๑๕	๕
ท่าม่วง	๑๕	๕๘	๕๘	๑๗๔	๓
สะแก	๑๕	๑๖๕	๑๖๕	๔๙๕	๓
สนามชัย	๑๗๗	๑,๘๐๙	๑,๘๐๙	๗,๒๓๖	๔
กระสัง	๑๒	๑๓๓	๑๓๓	๕๓๒	๔
นิคม	๒๒๓	๒,๑๘๐	๒,๑๖๓	๑๐,๘๑๕	๕
ทุ่งวัง	๒	๑๒	๑๒	๓๖	๓
เมืองแก	๒๐๒	๒,๔๙๗	๒,๔๙๗	๑๒,๔๘๕	๕
หนองใหญ่	๑๗๘	๑,๕๘๙	๑,๕๘๙	๙,๕๓๔	๖
ร้อนทอง	๑๕๘	๑,๙๒๕	๑,๙๒๕	๑๑,๕๕๐	๖
ดอนมนต์	๑๗	๗๖	๗๖	๓๐๔	๔
รวม	๑,๒๖๘	๑๓,๗๕๒	๑๓,๗๓๕	๖๙,๗๐๑	๕.๕๑

ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗



ภาพที่ ๓๘ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก)

๓.) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

การใช้เทคโนโลยีการผลิต

๑. การเตรียมดิน ไถ ๒ ครั้ง ด้วยผาน ๓ และผานไถลึกประมาณ ๘-๑๒ นิ้วและยกร่องปลูก การเตรียมท่อนพันธุ์ มันสำปะหลังเป็นพีชที่ขยายด้วยลำต้น โดยอายุของท่อนพันธุ์ที่เหมาะสมจะอยู่ในช่วง ๘-๑๒ เดือน ขนาดความยาวของท่อนพันธุ์ ประมาณ ๒๐-๒๕ เซนติเมตร มีจำนวนตาประมาณ ๑๐ ตาขึ้นไปต่อ ๑ ท่อนพันธุ์ ระยะปลูกมันสำปะหลังระยะ ๑๐๐x๑๐๐ เซนติเมตร
๒. ใช้พันธุ์มันสำปะหลังเกษตรศาสตร์ ๕๐ และห้วยบง ๖๐
๓. ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือสูตร ๑๖-๘-๑๖ ในอัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งใส่ ๒ ครั้งละเท่าๆกัน ในครั้งแรกใส่หลังจากปลูกมันสำปะหลังแล้ว ๑ เดือน ครั้งที่ ๒ ใส่เมื่อมันสำปะหลังมีอายุได้ ๓ เดือน
๔. แผลงศัตรูพืชเพลี้ยแป้งสีชมพูในพื้นที่ แต่ยังคงควบคุมได้ ด้วยการใช้สารชีวภัณฑ์
๕. การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร การไถตะ และไถโดยใช้รถไถนาเดินตาม เกือบเกี่ยวโดยใช้รถไถนาขนาดเล็ก
๖. การเก็บเกี่ยวผลผลิต เกี่ยวด้วยแรงงานคน,รถไถเกี่ยวเกี่ยวตลอดปี และขายหัวสด
๗. ต้นทุนการผลิต/ไร่/ปีประกอบด้วย ค่าเตรียมดิน ค่าจ้างปลูก ค่าบำรุงรักษา ค่าปุ๋ย ค่าพันธุ์ อื่นๆ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอสตึก มีการปลูกมันสำปะหลัง ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลัง			←	←	←	←						

สัญลักษณ์ ← ช่วงฤดูปลูก △ ปลูกสูงสุด
 ← ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๔๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
 (ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, พ.ศ.๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอสตึก มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง เป็นเงิน ๓,๗๓๐ บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง เป็นเงิน ๓,๔๓๐ บาท

ตารางที่ ๓๙ : แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง/ไร่/ปี (ปี ๒๕๖๗)

รายการ	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
ไถตะ	๓๐๐		๓๐๐			
ไถแปร	๒๕๐		๒๕๐			
ไถยกร่อง	๒๕๐		๒๕๐			

พันธุ์มันสำปะหลัง	๕๐๐		๕๐๐		
ปลุก (คนปลุก)	๑๐๐		๑๐๐		
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	๒๐๐		๒๐๐		
ดายหญ้า	๑๐๐		๑๐๐		
ปุ๋ย ๒๕ กก./ไร่ (๒ ครั้ง)	๑,๐๐๐		๑,๐๐๐		
ค่าแรงใส่ปุ๋ย	๕๐		๕๐		
ให้น้ำ ๓ ครั้ง/ปี	๓๐๐		๐		
เก็บเกี่ยวไร่ละ	๑๕๐		๑๕๐		
คืบ ต้นละ ๕๐	๕๐		๕๐		
บรรทุกต้นละ ๑๒๐ บาท	๔๘๐		๔๘๐		
ค่าบริการ	๐		๐		
ค่าเช่า	๐		๐		
รวม	๓,๗๓๐		๓,๔๓๐		

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์, ๒๕๖๗

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

สถานการณ์การราคามันสำปะหลังที่ผ่านมา คาดว่าราคามันสำปะหลังเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวลดลง เนื่องจากผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยแล้ง ทำให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดน้อย และเกษตรกรมีการเพิ่มพื้นที่ปลูกลงขึ้น ช่วงที่ราคาปรับสูงขึ้นในระยะสั้นๆ หลังจากนั้นราคามันสำปะหลังได้ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากปัจจุบันมีคู่แข่งมากขึ้น อาทิ กัมพูชา ที่มีการนำเข้าผ่านช่องทางผ่านแดนจึงส่งผลต่อราคามันสำปะหลัง ต้นละ ๒,๐๐๐-๒,๑๐๐ บาท

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

ช่วงฤดูการเก็บเกี่ยว เกษตรกรที่ปลูกล้มมันสำปะหลัง จะนำผลผลิตที่เก็บเกี่ยวไปขายยังจุดรับซื้อใกล้บ้าน โดยมีจุดรับซื้อ ๓ จุดใหญ่ๆ

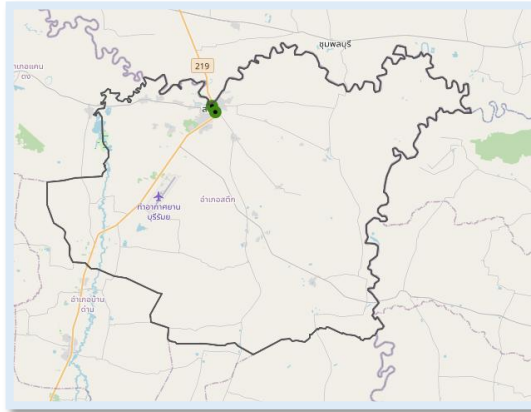
(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/โรงงานแปรรูป

จุดรับซื้อมันสำปะหลังที่มีความสำคัญในอำเภอสตึกประกอบไปด้วย ลานมันบ้านหนองไผ่ ลานมันบ้านหนองเชือก และลานมันบ้านเสม็ด มีปริมาณการรับซื้อรวม ๑๔๕,๑๔๐ ตัน/ปี ดังตารางที่ ๑๖

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลจุดรับซื้อมันสำปะหลัง/โรงงานปี ๒๕๖๗

ที่	ชื่อโรงงาน/ แหล่งรับซื้อ	ที่ตั้ง	พิกัด		ปริมาณการ รับซื้อ ตัน/ปี	ราคารับ ซื้อ (บาท)	ช่วงเวลา รับซื้อ
			X	Y			
๑	ลานมันบ้านหนองไผ่	ต. สตึก	๓๑๔๐๔๓	๑๖๘๘๐๘๕	๔๘,๓๘๐	๒.๑๐	ตลอดปี
๒	ลานมันบ้านหนองเชือก	ต. เมืองแก	๓๑๙๐๖๒	๑๖๘๒๔๔๕	๔๘,๓๘๐	๒.๑๐	ตลอดปี
๓	ลานมันบ้านเสม็ด	ต. ชุมแสง	๓๒๑๒๒๙	๑๖๘๐๐๓๕	๔๘,๓๘๐	๒.๑๐	ตลอดปี
รวม					๑๔๕,๑๔๐		

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์, ๒๕๖๗



ภาพที่ ๓๙ แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอสตึก (ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอสตึก มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบด้านพืชไร่ จำนวน ๒ ราย เกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่ จำนวน ๑ ราย และเกษตรกรต้นแบบ ๑ ราย

องค์ความรู้ที่ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๔๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมันสำปะหลัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายเสาร์ สุขรัตน์	๙	สตึก	สตึก	๒๕๕๙	
๒	นางสาวสิรินยา ยืนสุข	๖	ร่อนทอง	สตึก	๒๕๕๙	

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, พ.ศ.๒๕๖๕)

๑.๔.๓ ชนิดสินค้า อ้อยโรงงาน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

จากการทับซ้อนแผนที่เขตความเหมาะสม (Zoning) และสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land used)

สรุปได้ดังนี้

พื้นที่เหมาะสม พื้นที่ S๑, S๒ พื้นที่ ๘๒,๙๘๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๑๕ ของพื้นที่ทั้งหมด

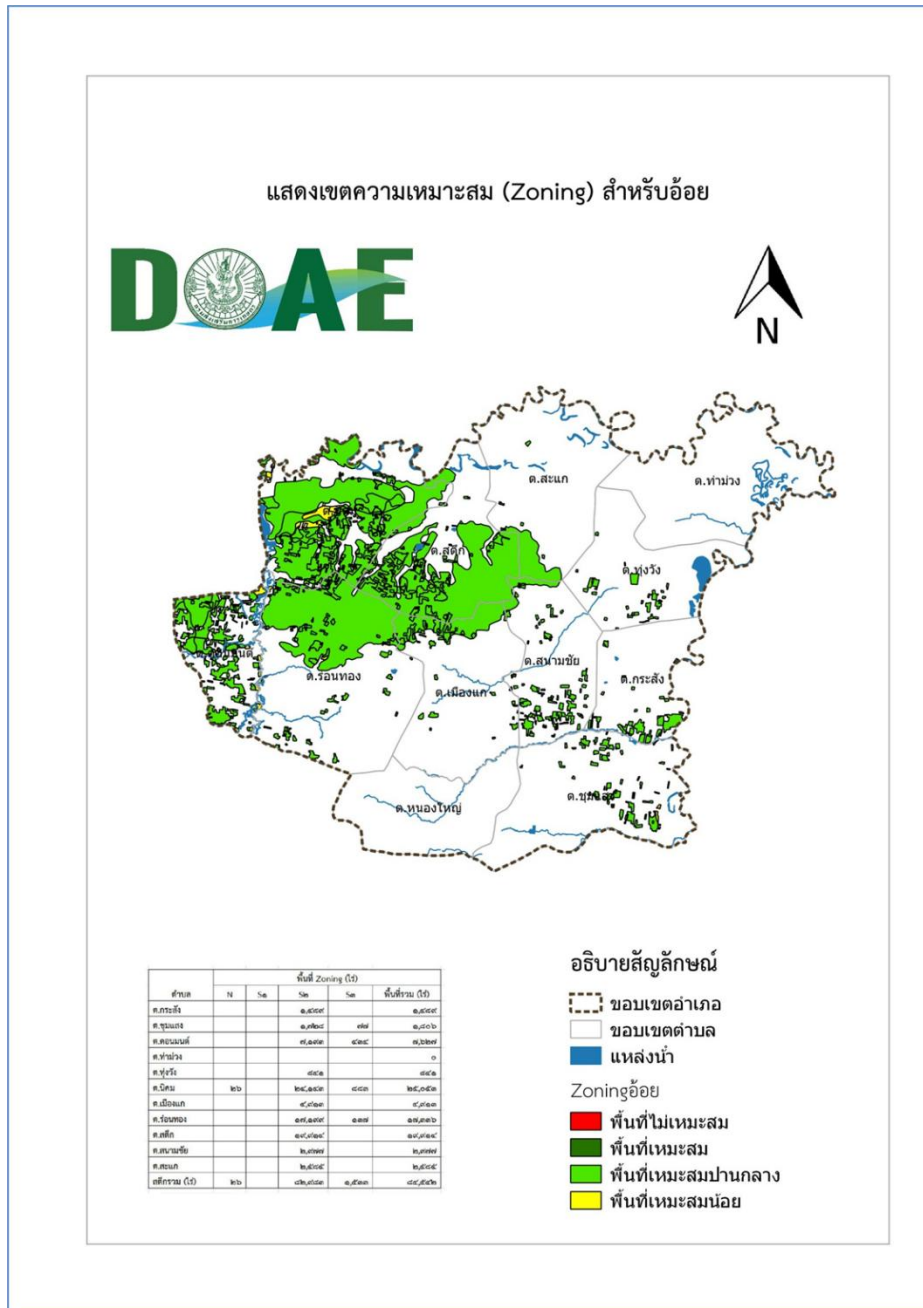
พื้นที่ไม่เหมาะสม พื้นที่ S๓, N พื้นที่ ๑,๕๕๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๕ ของพื้นที่ทั้งหมด

ตารางที่ ๔๒ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	
สตึก		๒๗,๕๙๘.๖๙			๒๗,๕๙๘.๖๙
ชุมแสง		๒๑,๐๖๕			๒๑,๐๖๕
ท่าม่วง		๑๖,๗๑๑.๙๔			๑๖,๗๑๑.๙๔
สะแก		๒๕,๔๑๐.๕๗			๒๕,๔๑๐.๕๗
สนามชัย		๑๔,๙๑๗.๐๗			๑๔,๙๑๗.๐๗
กระสัง		๑๑,๔๕๑.๘๐			๑๑,๔๕๑.๘๐

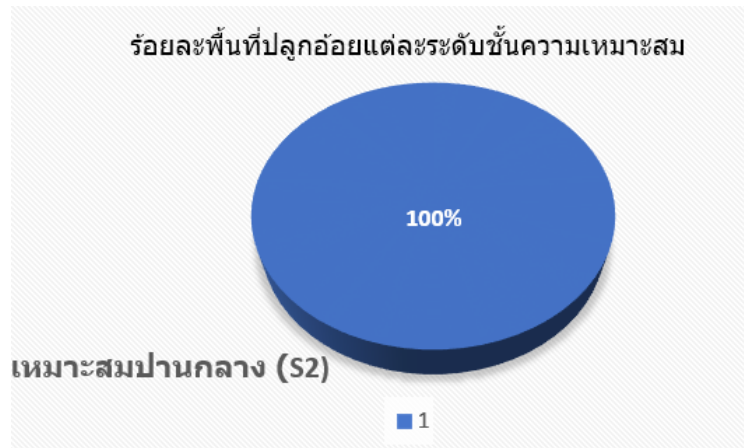
นิคม		๒๕,๖๗๑.๗๐			๒๕,๖๗๑.๗๐
ทุ่งวัง		๘,๓๖๖.๙๙			๘,๓๖๖.๙๙
เมืองแก		๑๖,๐๔๒.๒๒			๑๖,๐๔๒.๒๒
หนองใหญ่		๗,๖๕๐.๗๓			๗,๖๕๐.๗๓
ร้อนทอง		๒๘,๙๗๖			๒๘,๙๗๖
ดอนมนต์		๑๑,๙๒๕.๘๑			๑๑,๙๒๕.๘๑
รวมอำเภอสตึก		๒๑๕,๗๘๘.๕๒			๒๑๕,๗๘๘.๕๒

ที่มา:สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, พ.ศ.๒๕๖๗



ภาพที่ ๔๐ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอสตึก

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์, ๒๕๖๓)



ภาพที่ ๔๑ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกอ้อย แต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับสตีก อำเภอสตึก
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, พ.ศ.๒๕๖๓)

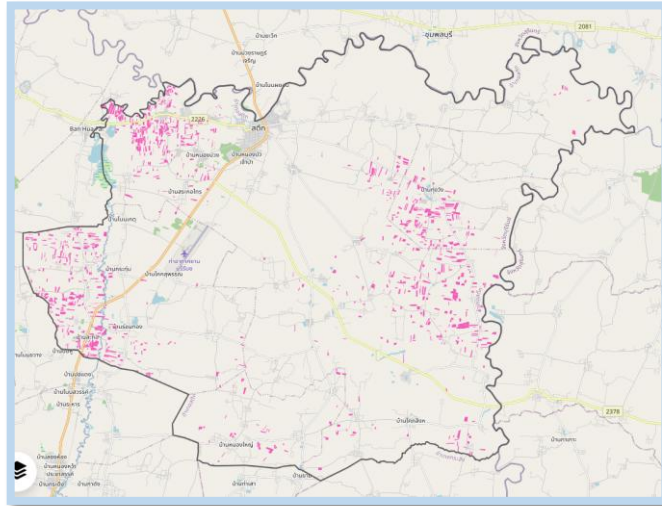
(๒) พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน

อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ มีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน จำนวน ๘,๓๒๒ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลดอนมนต์ จำนวน ๒,๐๒๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลนิคม จำนวน ๑,๘๕๗ ไร่ และตำบลกระสัง จำนวน ๑,๓๐๙ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (ไร่)
๑	สตึก	๓๒
๒	ชุมแสง	๘๘๒
๓	ท่าม่วง	๔๕
๔	สะแก	๑๘๘
๕	สนามชัย	๑,๑๖๖
๖	กระสัง	๑,๓๐๙
๗	นิคม	๑,๘๕๗
๘	ทุ่งวัง	๑๐๗
๙	เมืองแก	๖๙
๑๐	หนองใหญ่	๓๙๘
๑๑	ร้อนทอง	๒๔๙
๑๒	ดอนมนต์	๒,๐๒๐
	รวม	๘,๓๒๒

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๓



ภาพที่ ๔๒ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอสตึก
(ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗)

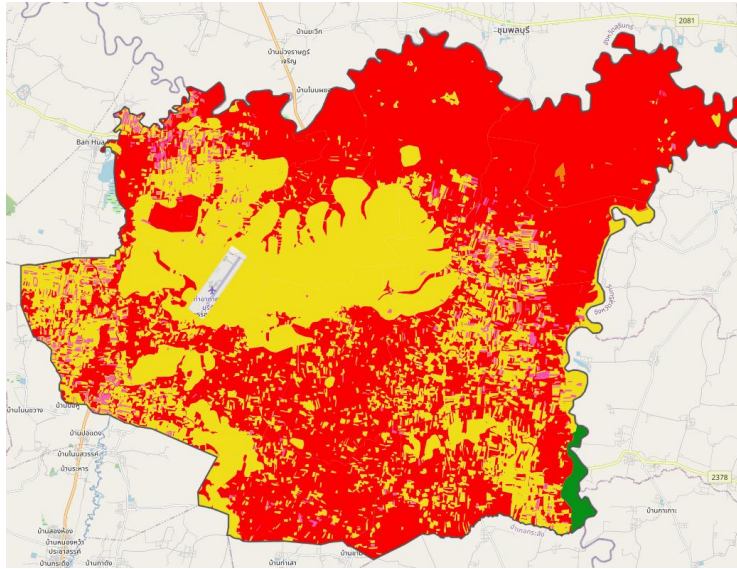
(๓) พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอสตึก มีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๘,๓๒๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๘,๐๒๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๖ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๙๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐

ตารางที่ ๔๔ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

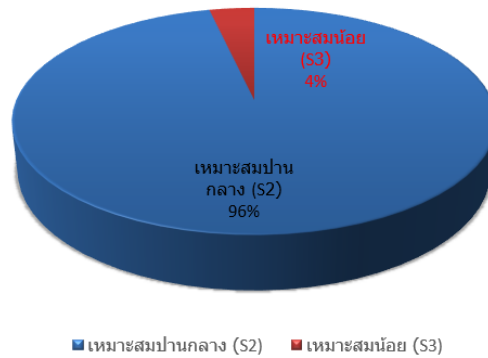
ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	
สตึก		๓๒			๓๒
ชุมแสง		๘๘๒			๘๘๒
ท่าม่วง			๔๕		๔๕
สะแก		๑๘๘			๑๘๘
สนามชัย		๑,๑๖๖			๑,๑๖๖
กระสัง		๑,๓๐๙			๑,๓๐๙
นิคม		๑,๘๕๗			๑,๘๕๗
ทุ่งวัง		๑๐๗			๑๐๗
เมืองแก		๖๙			๖๙
หนองใหญ่		๓๙๘			๓๙๘
ร้อนทอง		๑๒๘	๑๒๑		๒๔๙
ดอนมนต์		๑,๘๘๘	๑๓๒		๒,๐๒๐
รวมอำเภอสตึก		๘,๐๒๔	๒๙๘		๘,๓๒๒

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, พ.ศ. ๒๕๖๗



ภาพที่ ๔๓ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสตึก (ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๗)

แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกกล้วย ตามชั้นความเหมาะสม



ภาพที่ ๔๔ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกกล้วยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอสตึก (ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอสตึก มีพื้นที่การปลูกกล้วยโรงงาน จำนวน ๘,๓๒๒ ไร่ ๖๘๑ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลดอนมนต์ จำนวน ๒,๐๒๐ ไร่ จำนวน ๑๗๓ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลนิคม จำนวน ๑,๘๕๗ ไร่ ๑๖๔ ครัวเรือน และตำบลกระสัง จำนวน ๑,๓๐๙ ไร่ ๘๙ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๕ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยโรงงาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
สตึก	๓	๓๒	๓๒	๓๘๔	๑๒
ชุมแสง	๗๑	๘๘๒	๘๘๒	๑๑,๔๖๖	๑๓
ท่าม่วง	๒	๔๕	๔๕	๔๐๕	๙
สะแก	๑๑	๑๘๘	๑๘๘	๒,๐๖๘	๑๑

สนามชัย	๙๕	๑,๑๖๖	๑,๑๖๖	๑๕,๑๕๘	๑๓
กระสัง	๘๙	๑,๓๐๙	๑,๓๐๙	๑๗,๐๑๗	๑๓
นิคม	๑๖๔	๑,๘๕๗	๑,๘๕๓	๒๗,๖๔๕	๑๕
ทุ่งวัง	๑๐	๑๐๗	๑๐๗	๙๖๓	๙
เมืองแก	๑๐	๖๙	๖๙	๖๙๐	๑๐
หนองใหญ่	๒๙	๓๙๘	๓๙๘	๕,๑๗๔	๑๓
ร้อนทอง	๒๙	๒๔๙	๒๔๙	๒,๗๓๙	๑๑
คอนมนต์	๑๗๓	๒,๐๒๐	๒,๐๒๐	๓๒,๓๒๐	๑๖
รวม	๖๘๑	๘,๓๒๒	๘,๓๐๘	๑๑๖,๒๐๙	๑๒.๐๘

ที่มา :กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์



ภาพที่ ๔๕ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, พ.ศ.๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

การใช้เทคโนโลยีการผลิต

๑. การเตรียมดิน ควรไถอย่างน้อย ๒ ครั้ง หรือมากกว่า ความลึกอย่างน้อย ๒๐ นิ้ว หรือ มากกว่า เพราะ อ้อยมีระบบรากยาว ประมาณ ๒-๓ เมตร และทำร่องปลูก

๒. การใช้พันธุ์ พันธุ์อ้อยมีความสมบูรณ์ตรงตามพันธุ์ อายุประมาณ ๘-๑๐ เดือน ควรเป็นอ้อยปลูกใหม่ มีการเจริญเติบโตดีปราศจากโรคและแมลง ตาอ้อยต้องสมบูรณ์ ขนาดท่อนพันธุ์ที่ควรมีตา ๒-๓ ตา หรือจะวางทั้งลำก็ได้

๓. การจัดการปุ๋ย ควรมีการใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยพืชสดร่วมกับปุ๋ยเคมี เพื่อปรับสภาพทางกายภาพ ของดิน ปุ๋ยเคมีควรแบ่งใส่ ๒ ครั้ง คือ ใส่ปุ๋ยรองพื้น เช่นสูตร ๑๕-๑๕-๑๕, ๑๖-๑๖-๑๖ หรือ ๑๒-๑๐-๑๘ อัตรา ๕๐-๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ย แต่งหน้าอ้อยอายุไม่เกิน ๓ - ๔ เดือน ควรเป็นปุ๋ยไนโตรเจนอย่างเดียว เช่นสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๕๐ กิโลกรัม/ไร่

๔. การใช้สารเคมี การกำจัดวัชพืชสำหรับอ้อยเป็นสิ่งจำเป็นในช่วง ๔-๕ เดือนแรก อาจใช้แรงงานคน แรงงานสัตว์ หรือสารเคมีกำจัดวัชพืช ได้แก่ อาหารจีน อิมิทริน และเมทริบิวซิน

๕. การตัดและขนส่งอ้อย ดูจากอายุ ปริมาณ น้ำตาลในต้นอ้อย และวางแผนการตัดอ้อยร่วมกับโรงงาน ควรตัดอ้อยให้ชิดดินเพื่อให้เกิดลำต้นใหม่จากใต้ดิน ซึ่งจะแข็งแรงกว่าต้นที่เกิดจากตาบนดิน

๖. ต้นทุนการผลิต/ไร่/ปี ประกอบด้วยค่าเตรียมดินค่าจ้างปลูก ค่าบำรุงรักษา ค่าปุ๋ยค่าพันธุ์ อื่นๆ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอสตึก มีการปลูกอ้อยโรงงาน ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
อ้อยโรงงาน	←	←	→							←	←	△
	▽		→									→
	←	←	→									→

สัญลักษณ์



ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด



ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงานในอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, พ.ศ.๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอสตึก มีต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน เป็นเงิน ๙,๖๖๐ บาท และพื้นนอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน เป็นเงิน ๙,๘๒๐ บาท

ตารางที่ ๔๖ : แสดงต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน/ไร่/ปี (ปี ๒๕๖๗)

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
ไถดะ	๒๕๐		๒๕๐		
ไถแปร	๒๕๐		๒๕๐		
ไถยกร่อง (กรัมเบอร์)	๐		๐		
พันธุ์อ้อย	๑,๘๐๐		๑,๘๐๐		
ปลูก (รถปลูก)	๗๐๐		๗๐๐		

ยาคุมวักพีซ (๒ ครั้ง)	๒๕๐		๒๕๐	
กลบร่อง	๐		๐	
ตายหญ้า	๐		๐	
ปุ๋ย ๑๐๐ กก./ไร่(๒ ครั้ง)	๒,๐๐๐		๒,๐๐๐	
ค่าแรงใส่ปุ๋ย	๑๕๐		๑๕๐	
ให้น้ำ ไร่ละ ๑๐๐บาท	๓๐๐		๕๐๐	
เก็บเกี่ยวต้นละ ๑๘๐ บาท	๒,๑๖๐		๒,๑๖๐	
คืบ ต้นละ ๖๐	๐		๐	
บรรทุกต้นละ ๑๕๐ บาท	๑,๘๐๐		๑,๘๐๐	
ค่าบริการ	๐		๐	
ค่าเช่า	๐		๐	
รวม	๙,๖๖๐		๙,๘๖๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์, ๒๕๖๗

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

สถานการณ์การราคาอ้อยโรงงานที่ผ่านมา คาดว่าราคาอ้อยโรงงานเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวลดลงแต่ไม่มาก เนื่องจากผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยแล้ง บางพื้นที่มีน้ำท่วมขัง ทำให้มีผลผลิตที่เข้าสู่โรงงานน้ำตาลมีปริมาณไม่เพียงพอต่อกำลังการผลิต และเกษตรกรมีการเพิ่มพื้นที่ปลูกอ้อยมากขึ้น ในช่วงปีที่ผ่านมาเนื่องจากราคาซื้อขายปรับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อราคาซื้อขายปีที่ผ่านมาสูงถึงต้นละ ๑,๕๐๐-๑,๗๐๐ บาท(รวมซี.ซี.เอส)

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยโรงงาน จะเริ่มเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนธันวาคมของทุกปี จนถึงเดือนมีนาคมของปีถัดไป โดยจะใช้แรงงานคนและรถตัดในการเก็บเกี่ยวส่งโรงงาน ซึ่งที่ตั้งโรงงานรับซื้อจะอยู่ที่อำเภอคูเมือง ซึ่งระยะห่างจากอำเภอสตึกถึงโรงงาน ประมาณ ๕๐ กิโลเมตร

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/โรงงานแปรรูป

อำเภอสตึกไม่มีจุดรับซื้ออ้อยโรงงาน แต่มีโรงงานในอำเภอข้างเคียงมีความต้องการรับซื้อ (Demand) จำนวน ๒,๕๐๐,๐๐๐ ตัน/ปี แต่ปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ (Supply) จำนวน ๑๑๖,๒๐๙ ตัน/ปี สรุปได้ว่าความต้องการรับซื้อมากกว่าปริมาณผลผลิตจำนวน ๒,๓๘๓,๗๙๑ ตัน/ปีคิดเป็นพื้นที่ปลูกโดยประมาณ ๑๙๘,๖๔๙ ไร่

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอสตึก มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ด้านการผลิตอ้อยโรงงาน จำนวน ๒ ราย ซึ่งเป็นเกษตรกรต้นแบบ ๑ รายและประธานแปลงใหญ่ จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้
ตารางที่ ๔๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตอ้อยโรงงาน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายบุญเหลือ สังข์น้อย	๑๐	นิคม	สตึก		
๒	นางมะลิ ยอดจรรย์	๘	หนองใหญ่	สตึก		

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก, พ.ศ.๒๕๖๗)

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
๒. ด้านการผลิตและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) ๒.๑ ข้าว	<ul style="list-style-type: none"> - ราคาผลผลิตตกต่ำ - อยู่ห่างไกลแหล่งรับซื้อ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประกอบอาชีพเสริม - สร้างตลาดแบบขายตรง (ขายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้ซื้อโดยตรง) - เลือกขายสินค้าให้กับจตุรับซื้อที่อยู่ใกล้ที่สุด 	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
๓. ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๓.๑ การรวมกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่ออำนาจในการต่อรองราคาผลผลิต - จัดตั้งกลุ่มเกษตรกร เพื่อการแปรรูปผลผลิตจากข้าว 	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
๔. ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๔.๑ การแปรรูปข้าว	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการแปรรูป 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อผลิตข้าวที่มีคุณภาพ - ศึกษานวัตกรรม การแปรรูปโดยสถาบันการศึกษาในพื้นที่หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ 	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน

๓.การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตรตำบลนิคม ใช้หลักการวิเคราะห์สภาพวิธี SWOT Analysis เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อนและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อให้ทราบถึงโอกาสอุปสรรคที่มีผลกระทบเพื่อกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ ๕๐ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix สภาพแวดล้อม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ปัจจุบันภายใน ปัจจุบันภายนอก	จุดแข็ง (Strengths : S) ๑. มีพื้นที่ปลูกข้าวทุกหมู่บ้าน	จุดอ่อน (Weaknesses : W) ๑. ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร ๒. เกษตรกรไม่มีความรู้เรื่องการแปรรูป
โอกาส (Opportunities : O) ๑. มีแหล่งรับซื้อผลผลิต ๒. มีหน่วยงานราชการให้ความรู้ เช่น กรมพัฒนาที่ดินให้ความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้ความรู้เรื่องการจัดรูปที่ดินให้เหมาะสม ๓. มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้ความรู้เรื่องการแปรรูปผลผลิตข้าว ๔. พื้นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การเพาะปลูก	SO กลยุทธ์เชิงรุก ๑. การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว (S๑+O๒) ๒. แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า (S๑+O๓) ๓. การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S๑+O๒)	WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข ๑. การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตข้าวพันธุ์ดี (W๑+O๒) ๒. การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าว (W๑+O๓)
ภาวะคุกคาม (Threats : T) ๑. ราคาผลผลิตแปรปรวน ๒. บางพื้นที่มีน้ำท่วมขัง	ST กลยุทธ์ป้องกัน ๑. สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง) (S๑+T๑)	WT กลยุทธ์เชิงรับ ๑. รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น (W๑+T๒)

- ๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้
๑. กลยุทธ์เชิงรุก
 - ๑.๑ การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว
 - ๑.๒ แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า
 - ๑.๓ การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่เหมาะสม
 ๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข
 - ๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตข้าวพันธุ์ดี
 - ๒.๒ การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าว
 ๓. กลยุทธ์ป้องกัน
 - ๓.๑ สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง)
 ๔. กลยุทธ์เชิงรับ
 - ๔.๑ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ ข้าว

๑)เป้าหมาย : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวที่คุณภาพ

๒)กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว

โครงการที่ ๑ โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์อำเภอสตึก

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกร

๑)เป้าหมาย : เพื่อจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตข้าวพันธุ์ดี

๒)กลยุทธ์ : การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตข้าวพันธุ์ดี

โครงการที่ ๑ โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

๑.๓ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๑.๓.๑ การแปรรูปผลผลิต

๑)เป้าหมาย : เพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน

๒)กลยุทธ์ : แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โครงการที่ ๑ โครงการแปรรูปข้าวหอมมะลิ

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการผลิต สินค้า	๑. โครงการส่งเสริมการ ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การผลิต จุลินทรีย์สังเคราะห์แสง และการเลี้ยงแพนแดง											๓๐, ๐๐ ๐				
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๑. โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ ข้าวพันธุ์ดี											๕๒, ๘๗ ๕				
	๒.โครงการพัฒนาศักยภาพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน											๑๕, ๐๐ ๐				
	๓.โครงการฝึกอบรมการ ผลิตขยายเชื้อราไตรโค เดอร์ม่า											๓๐, ๐๐ ๐				
	๔.โครงการส่งเสริม การเกษตรที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม											๓๐, ๐๐ ๐				

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง.๒๕๕๔. ฝ่ายทะเบียนและบัตรอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์.จำนวนประชากรในอำเภอสตึก. กระทรวงมหาดไทย.

กรมการพัฒนาชุมชน.๒๕๕๔. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์.ข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๖๔. กระทรวงมหาดไทย.

กรมพัฒนาที่ดิน. **ชั้นข้อมูลชุดดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมพัฒนาที่ดิน. **การใช้ประโยชน์ที่ดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมพัฒนาที่ดิน. **ระดับความเหมาะสมของพื้นที่** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมส่งเสริมการเกษตร.๒๕๕๔.ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองใหญ่

สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์. **แผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลนิคม (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๗)**. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๒. **รายงานทะเบียนเกษตรกร** แหล่งที่มา :

http://farmer.doae.go.th/farmer/report_all

ฐานข้อมูลพลังงานประเทศไทย. ๒๕๕๘. **จังหวัดบุรีรัมย์ - ฐานข้อมูลพลังงานประเทศไทย** แหล่งที่มา :

<http://www.thaienergydata.in.th>

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1

คำอธิบายกลุ่มชุดดิน

ชุดดินต่ำบลนิคม

ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

กลุ่มชุดดิน

กลุ่มชุดดินที่ ๔

กลุ่มชุดดินที่ ๔ เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนสีดําหรือสีเทาเข้ม ดินล่างสีนํ้าตาลอ่อน สีนํ้าตาลหรือสีเขียวมะกอก มีจุดประสีนํ้าตาลปนเหลือง สีเหลืองสีนํ้าตาลแก่ อาจพบก้อนปูนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก และแมงกานีสในชั้นดินล่าง ดินมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว พบบริเวณที่ราบเรียบหรือที่ราบลุ่ม ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕ - ๘.๐ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา มีบางแห่งยกร่องเพื่อปลูกพืชผักหรือผลไม้ ซึ่งมักจะให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

กลุ่มชุดดินที่ ๖

กลุ่มชุดดินที่ ๖ กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลํานํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหาความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

กลุ่มชุดดินที่ ๑๗

กลุ่มชุดดินที่ ๑๗ เป็นกลุ่มชุดดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนเหนียว มีสีเทาหรือสีนํ้าตาลอ่อน พบจุดประสีนํ้าตาล สีเหลืองหรือสีแดงปะปนบางแห่งอาจพบศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมเหล็กและแมงกานีสในดินชั้นล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลํานํ้า สภาพพื้นที่ที่พบจะเป็นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึกมาก ดินมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕ - ๕.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของกลุ่มชุดดินนี้ ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมีดินบนค่อนข้างเป็นทราย ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่แต่มีปัญหาเรื่องน้ำแช่ขัง

กลุ่มชุดดินที่ ๒๑

กลุ่มชุดดินที่ ๒๑ เป็นกลุ่มดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนลํานํ้าในส่วนต่ำของพื้นที่ริมแม่นํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหาดินค่อนข้างเป็นทราย ขาดแคลนน้ำนาน บางพื้นที่อาจได้รับอันตรายจากน้ำไหลบ่าท่วมขัง และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

กลุ่มชุดดินที่ ๒๒

กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ เป็นกลุ่มดินร่วนหยาบลึกมากที่เกิดจากตะกอนลํานํ้าเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหาเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

กลุ่มชุดดินที่ ๔๐

กลุ่มชุดดินที่ ๔๐ เป็นกลุ่มดินร่วนหยาบลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลํานํ้าหรือวัตถุต้นกำเนิดเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดหรือเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหาดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ ในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

กลุ่มชุดดินที่ ๕๙

กลุ่มชุดดินที่ ๕๙ เป็นกลุ่มดินร่วนหยาบหรือดินร่วนละเอียดที่เกิดจากดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน ชั้นดินมีลักษณะเป็นชั้นสลับ เนื้อดินไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับตะกอนที่มาทับถม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหาเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน และบางปีอาจประสบปัญหาเรื่องการถูกน้ำท่วม

แนวทางการจัดการดินมีปัญหา(ดินทราย)

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
<p>ข้าวนาปี</p> <p>๑. พันธุ์ไวต่อช่วงแสงปลูกได้เฉพาะ ฤดูนาปี ได้แก่ ขาวดอกมะลิ ๑๐๕, กข ๖ และ กข ๑๕</p>	<p>- สภาพพื้นที่นาบางแห่งมีความลาดเท เล็กน้อย น้ำขังในกระตงนาไม่สม่ำเสมอ ทำให้ขาดน้ำ</p> <p>- ดินค่อนข้างเป็นดินทราย และมี โครงสร้างค่อนข้างแน่นทึบ</p>	<p>แก้ไขโดยปรับกระตงนาให้สม่ำเสมอ ถ้าเป็นไปได้นำวิธีการจัดรูปแปลงนามา ปฏิบัติ (land reshape)</p> <p>แก้ไขโดยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แกดิน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑-๒ ตันต่อไร่ - ไถกลบตอซังพืชลงดิน ได้แก่ ฟางหรือตอซังข้าว ต้นข้าวโพด หรือเศษพืช ตระกูลถั่ว ในช่วงการเตรียมดิน - ไถกลบพืชปุ๋ยสด จากพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ โสนอัฟริกัน ถั่วพุ่ม หรือถั่วเขียว โดยใช้เมล็ดพันธุ์ อัตรา ๕-๗ กิโลกรัมต่อไร่ ปลูกก่อนทำนาเป็นระยะเวลา ๓๕-๕๐ วัน และเมื่อออกดอก ๕๐ % จึงไถกลบ - ปลูกพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ กระถินยักษ์ หรือถั่วมะแฮะ บริเวณคันนา แล้วทำ การตัดใบหรือกิ่งอ่อนสับกลบเป็นปุ๋ยพืชสด

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
พืชไร่ และ พืชผัก	- ดินค่อนข้างเป็นทราย ความชื้นในดินต่ำ	แก้ไขโดยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน ดังนี้ - ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๒ ตันต่อไร่ - ไกลบพืชปุ๋ยสดจากพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ ปอเทือง ถั่วพุ่ม ถั่วดำ หรือ โสน ต่างๆ เมื่อพืชปุ๋ยสดออกดอกได้ประมาณ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ก่อนปลูกพืช ๒ สัปดาห์ - ใช้วัสดุคลุมดิน เช่น ฟางข้าวหรือเศษพืชต่างๆ เพื่อรักษาความชื้นแก่ดิน - พัฒนาแหล่งน้ำเสริม เพื่อป้องกันการขาดแคลนน้ำ ทำให้ดินแห้ง โดยเฉพาะ ในช่วงฤดูแล้ง
อ้อย	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาด ธาตุอาหารบางชนิด	- ใส่ปุ๋ยเคมี ดังนี้ ครั้งแรกใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๗๕ กิโลกรัมต่อไร่ รองกันรองพร้อมปลูก ครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๔๐ กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมี สูตร ๐-๐-๖๐ อัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยโรยข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบ เมื่ออ้อยอายุประมาณ ๒-๓ เดือน สำหรับอ้อยต่อ จะใช้ปุ๋ยและอัตราเดียวกันและใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกหลังจาก ทำการตัดแต่งต่อ ประมาณ ๑-๔ สัปดาห์ ครั้งที่ ๒ หลังจากใส่ครั้งแรกประมาณ ๒-๓ เดือน - ใช้เทคโนโลยีชีวภาพโดยใส่ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ อัตราเจือจาง ๑ : ๕๐๐ ฉีดพ่นแปลง

		ปลูกและต้นอ้อย ทุก ๒๐ วัน
--	--	---------------------------

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
มันสำปะหลัง	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๒๐-๘-๒๐ อัตรา ๗๕-๘๐ กิโลกรัมต่อไร่ หรือปุ๋ยเคมีสูตร ๒๑-๗-๑๔ อัตรา ๖๐ กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อมันสำปะหลังอายุประมาณ ๑-๓ เดือน โดยใส่ข้างแถวปลูกแล้วพรวนกลบ - ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ โดยการไถกลบพืชปุ๋ยสด เมื่ออายุ ๖๐ วัน และหว่านปุ๋ยคอกก่อนปลูก
ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ถั่วลิสง	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๓๐-๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกรองก้นหลุม ครั้งที่ ๒ หลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน หรือใส่ครั้งเดียวก่อนปลูกหรือหลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน - ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ๔๐๐ มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง เจือจางด้วยน้ำ ๒๐๐ ลิตรฉีดพ่นหรือรดลงดินทุกๆ ๑๐ วัน ก่อนออกดอกและช่วงติดผล
ข้าวโพดฝักสด ได้แก่ข้าวโพดหวานและข้าวโพดข้าวเหนียว	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ หรือปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๓๕ กิโลกรัมต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกรองก้นหลุม ครั้งที่ ๒ เมื่ออายุได้ ๓-๔ สัปดาห์

		- ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ๔๐๐ มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง เจือจางด้วยน้ำ ๒๐๐ ลิตร ฉีดพ่นหรือรดลงดินทุก ๑๐ วัน ก่อนออกดอกและช่วงติดผล
--	--	--

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
แตงโม	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	- ใส่ปุ๋ยเคมี ดังนี้ ครั้งแรกใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ รองกันหลุม ครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๔-๑๐-๓๐ อัตรา ๑๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อแตงโมอายุ ๓๐ วัน - ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ๔๐๐ มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง เจือจางด้วยน้ำ ๒๐๐ ลิตร ฉีดพ่นหรือรดลงดินทุก ๑๐ วัน ก่อนออกดอกและช่วงติดผล
พืชผักต่างๆ พืชผักรับประทานใบ และลำต้น เช่นคะน้า ผักกาดขาว กะหล่ำปลี และกะหล่ำดอก	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	แก้ไขโดยใช้เทคโนโลยีชีวภาพ ดังนี้ - ใช้ปุ๋ยอินทรีย์สูตร พด.๒ จำนวน ๑๐๐ มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง โดยเจือจางด้วยน้ำ ๑๐๐ ลิตร ฉีดพ่นหรือรดลงดินทุก ๑๐ วัน แก้ไขโดยการใส่ปุ๋ยเคมีตามชนิดของพืช ดังนี้ - ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๒๐-๑๐-๑๐ อัตรา ๕๐-๗๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกหลังปลูก ๕-๗ วัน ครั้งที่ ๒ เมื่ออายุประมาณ ๓ สัปดาห์
พืชผักรับประทานผล เช่น พริก มะเขือเทศ มะเขือต่าง ๆ และแตงต่าง ๆ	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ หรือขาดธาตุอาหารบางชนิด	- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๖๐-๗๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยแบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกหลังย้ายกล้า ๗ วัน และครั้งที่ ๒ หลังจากใส่ครั้งแรก ๒๐-๒๕ วัน หรือใส่ปุ๋ยสูตร ๘-๒๔-๒๔ อัตรา ๔๐-๕๕ กิโลกรัมต่อไร่ รองกันหลุม ครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐

		อัตรา ๒๕-๓๕ กิโลกรัมต่อไร่ หรือใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐-๑๕ กิโลกรัมต่อไร่ หลังจากใส่ครั้งแรก ๒๐-๒๕ วัน หรือใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑๐๐-๑๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ หลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน
การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
ไม้ผล-ไม้ยืนต้น(ต่อ)	- ดินเป็นทราย ความชื้นในดินต่ำ	- พัฒนาแหล่งน้ำเสริมในการปลูกไม้ผลหรือไม้ยืนต้น โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งดินจะแห้งทำให้พืชที่ปลูกขาดน้ำ
มะม่วง	-ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	แก้ไขโดยการใส่ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ตามชนิดของพืช ดังนี้ - ก่อนปลูกรองกันหลุมด้วยปุ๋ยคอกในอัตรา ๕-๑๐ กิโลกรัมต่อต้น ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๐.๓ กิโลกรัมต่อต้น - อายุ ๓ ปี ขึ้นไปซึ่งเป็นช่วงให้ผลผลิต จะแบ่งระยะการใส่ปุ๋ยเป็น ๔ ระยะ ดังนี้ ระยะบำรุงต้นหลังเก็บเกี่ยวใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อต้น และให้ซ้ำอีกครั้งเมื่อมะม่วงแตกใบอ่อน ชุดที่ ๒ ระยะสร้างตาดอกใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น สำหรับมะม่วงอายุ ๒-๔ ปี มะม่วงอายุ ๕-๗ ปี ใส่อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อต้น และมะม่วงอายุ ๘ ปี ขึ้นไปใส่อัตรา ๕ กิโลกรัมต่อต้น ระยะบำรุงผลใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น ระยะปรับปรุงคุณภาพผลผลิต ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น

--	--	--

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
กล้วย	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	- ใส่ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก อัตรา ๔.๕ กิโลกรัมต่อหลุม และใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้น โดยแบ่งใส่ ๓ ครั้ง เมื่อกกล้วยอายุ ๑ เดือน ๔ เดือน และระยะออกดอก
ยางพารา	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	<p>- รองกันหลุมด้วยปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๓-๐ อัตรา ๑๗๐ กรัมต่อหลุมร่วมกับใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในอัตรา ๕ กิโลกรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>ในช่วงปีที่ ๒-๖ ให้ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อต้นต่อปี ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๒๐-๘-๒๐ โดยในปีที่ ๑ ใช้อัตรา ๓๐๐ กรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>ปีที่ ๒ ใช้อัตรา ๔๕๐ กรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>ปีที่ ๓ ใช้อัตรา ๔๖๐ กรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>ปีที่ ๔ ใช้อัตรา ๔๘๐ กรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>ปีที่ ๕ ใช้อัตรา ๕๒๐ กรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>ปีที่ ๖ ใช้อัตรา ๕๔๐ กรัมต่อต้นต่อปี</p> <p>- ใช้เทคโนโลยีชีวภาพโดยใช้เศษใบยางพาราที่ร่วงหล่นทำปุ๋ยหมักสูตรพด. ๑ และผสมจุลินทรีย์ป้องกันโรคราและโคนเน่าของพืชโดยใช้สูตร พด.๓ โรยใส่ระหว่างแถวต้นยางพารา ๑๐๐ กิโลกรัมต่อไร่พร้อมนำปุ๋ยอินทรีย์น้ำอัตราเจือจาง ๑ : ๕๐๐ ฉีดพ่นระหว่างแถวยางพาราที่โคนต้นสูงขึ้นมาจากพื้นดิน ประมาณ ๒ เมตร ทุก ๒ เดือน</p>

การใช้ประโยชน์ที่ดิน/ ชนิดพืช	ปัญหาและข้อจำกัด ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	แนวทาง/วิธีการจัดการดิน/การใช้เทคโนโลยีชีวภาพ
ยูคาลิปตัส	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือสูตรอื่นที่มีธาตุอาหารใกล้เคียงกัน อัตรา ๕๐ กรัมต่อต้นต่อครั้ง โดยใส่ ๓ ครั้ง ครั้งแรกรองกันหลุมก่อนปลูก ครั้งที่ ๒ หลังปลูก ๑๕ วัน และครั้งที่ ๓ ใส่ช่วงปลายฝน เมื่อยูคาลิปตัสอายุ ๒-๔ ปี ให้ใส่ปุ๋ยครั้งละ ๕๐ กรัมต่อต้น ในช่วงปลายฝน
ไม้ผล - ไม้ยืนต้น	- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	- พื้นที่ที่มีความชันสูง ใส่ปุ๋ยแบบหลุม โดยขุดหลุมรอบโคน หรือสองข้างลำต้นแล้ว กลบ - วางแนวปลูกเป็นแถวตามแนวระดับ แล้วทำการหว่านพืชคลุมดิน

โครงการในอำเภอสตึก

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การผลิตจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง และการเลี้ยงแหนแดง เพื่อเพิ่มธาตุอาหารแก่พืช

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพการเกษตร คือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการซื้อปุ๋ยเคมี หากมีการลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีและหันมาผลิตปุ๋ยใช้เอง จะช่วยให้เกษตรกรลดค่าใช้จ่ายในการทำเกษตรลงได้ การทำปุ๋ยอินทรีย์ การผลิตจุลินทรีย์สังเคราะห์แสงและการเลี้ยงแหนแดง เพื่อเพิ่มธาตุอาหารแก่พืช เกษตรกรสามารถทำได้ โดยใช้เศษวัสดุในครัวเรือนและท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ อีกทั้งยังเป็นการปรับโครงสร้างของดิน จากการใช้ปุ๋ยเคมีมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ทำให้ดินมีสภาพร่วนซุยเหมาะสำหรับการเพาะปลูกพืชและทำการเกษตรต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ผลิตจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง และเลี้ยงแหนแดงใช้เองได้
- ๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว
- ๒.๓ เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์

๓. เป้าหมาย (ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เกษตรกรอำเภอสตึก จำนวน ๕ กลุ่ม (ปีละ ๑ กลุ่ม)

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนกันยายน

๕. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

๖. กิจกรรม

ที่	กิจกรรม	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑	จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ								
๒	ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ								
๓	วางแผนการดำเนินงาน								
๔	จัดหางบประมาณ								
๕	กำหนดแผนถ่ายทอดความรู้								
๖	ดำเนินการตามโครงการฯ								
๗	ติดตามและประเมินผลโครงการ								

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ (จากแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล)
- ๗.๒ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ
- ๗.๓ วางแผนการดำเนินงาน
- ๗.๔ ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ
- ๗.๕ ดำเนินการตามโครงการฯ
- ๗.๕ ติดตามและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ

งบประมาณจากเทศบาล, องค์การบริหารส่วนตำบล/๑ ปี จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท ดังนี้

- ค่าจัดอบรม, วิทยากร	เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุโครงการ (พิธีมอบปัจจัยการผลิต, การฝึกอบรม)	เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท
- ค่าติดตามประเมินผล	เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
	รวมเป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท × ๕ ปี = ๑๕๐,๐๐๐ บาท
	รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๕๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ผลิตภัณฑ์สังเคราะห์แสงและเลี้ยงเห็บแดงใช้เองได้
- ๙.๒ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตข้าวได้
- ๙.๓ เกษตรกรสามารถรวมกลุ่มการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ผลิตภัณฑ์สังเคราะห์แสงและเลี้ยงเห็บแดงใช้เองได้
๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตข้าวได้ อย่างน้อยร้อยละ ๕ จากปีที่แล้ว
๓. เกษตรกรมีการรวมกลุ่มการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้อย่างน้อย ๒ กลุ่ม

โครงการที่ ๒ โครงการฝึกอบรมการผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มาและเชื้อราบิวเวอเรีย

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่งในการประกอบอาชีพการเกษตร คือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการซื้อสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช หากมีการลดปริมาณการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชให้น้อยลงและหันมาใช้สารชีวภัณฑ์แทน จะช่วยให้เกษตรกรลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชลงได้ การผลิตสารชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มาและเชื้อราบิวเวอเรีย เกษตรกรสามารถทำเองได้ โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ในครัวเรือน อีกทั้งยังเป็นการปรับโครงสร้างของดิน จากการใช้ปุ๋ยเคมีมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ทำให้ดินมีสภาพร่วนซุยเหมาะสำหรับการเพาะปลูกพืชและทำการเกษตรต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะของเกษตรกร ให้สามารถผลิตและขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มาและเชื้อราบิวเวอเรียได้
- ๒.๒ เพื่อให้เกษตรกรนำเชื้อราไตรโคเดอร์มาและเชื้อราบิวเวอเรียที่ผลิตได้ ไปใช้ประโยชน์ในการดูแลอารักขาพืช เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผู้ผลิตและผู้บริโภคมีสุขภาพดีและปลอดภัย
- ๒.๓ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรจากการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

๓. เป้าหมาย (ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เกษตรกรอำเภอสตึก จำนวน ๑๐ กลุ่ม (ปีละ ๑ กลุ่ม)

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนกันยายน

๕. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

๖. กิจกรรม

ที่	กิจกรรม	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑	จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ								
๒	ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ								
๓	วางแผนการดำเนินงาน								
๔	จัดหางบประมาณ								
๕	กำหนดแผนถ่ายทอดความรู้								
๖	ดำเนินการตามโครงการฯ								
๗	ติดตามและประเมินผลโครงการ								

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ (จากแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล)
- ๗.๒ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ
- ๗.๓ วางแผนการดำเนินงาน
- ๗.๔ ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ
- ๗.๕ ดำเนินการตามโครงการฯ
- ๗.๖ ติดตามและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ

งบประมาณจากเทศบาล, องค์การบริหารส่วนตำบล/๑ ปี จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท ดังนี้

- | | |
|---|---------------------|
| - ค่าจัดอบรม, วิทยากร | เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท |
| - ค่าวัสดุโครงการ (พืชมอบปัจจัยการผลิต) | เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท |
| - ค่าติดตามประเมินผล | เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท |

รวมเป็นเงิน ๓๐,๐๐๐บาท x ๕ ปี = ๑๕๐,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๕๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาและเชื้อราบิวเวอเรีย ป้องกันและกำจัด ศัตรูพืช
- ๙.๒ เกษตรกรสามารถผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาและเชื้อราบิวเวอเรีย ได้
- ๙.๓ ลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรจากการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชได้

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาและเชื้อราบิวเวอเรีย ป้องกันและกำจัด ศัตรูพืช อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ จากผู้เข้าร่วมโครงการฯ
๒. เกษตรกรสามารถผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาและเชื้อราบิวเวอเรีย อย่างน้อยร้อยละ ๗๕ จากผู้เข้าร่วมโครงการฯ
๓. เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายทางการเกษตรจากการใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช อย่างน้อยร้อยละ ๓ จากปีที่แล้ว

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ (จากแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล)
- ๗.๒ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ
- ๗.๓ วางแผนการดำเนินงาน
- ๗.๔ ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ
- ๗.๕ ดำเนินการตามโครงการฯ
- ๗.๖ ติดตามและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ

งบประมาณจากเทศบาล, องค์การบริหารส่วนตำบล/๑ ปี จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท ดังนี้

- ค่าจัดอบรม, วิทยากร	เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุโครงการ (พืชมอบปัจจัยการผลิต)	เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท
- ค่าติดตามประเมินผล	เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
	รวมเป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท × ๕ ปี = ๑๕๐,๐๐๐ บาท
	รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๕๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีการรับรู้ถึงข้อดีของการไม่เผาวัสดุทางการเกษตร และข้อเสียของการเผาวัสดุทางการเกษตร
- ๙.๒ เกษตรกรสามารถลดมลพิษทางอากาศจากการเผาวัสดุทางการเกษตร
- ๙.๓ เกษตรกรสามารถเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินโดยการไถกลบตอซังข้าว

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรทุกคนที่เข้าร่วมโครงการฯ รับรู้ถึงข้อดีของการไม่เผาวัสดุทางการเกษตร และข้อเสียของการเผาวัสดุทางการเกษตร
๒. เกษตรกรมีส่วนร่วมในการลดมลพิษทางอากาศจากการไม่เผาวัสดุทางการเกษตร อย่างน้อยร้อยละ ๙๐ ของพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ
๓. เกษตรกรสามารถเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินโดยการไถกลบตอซังข้าวอย่างน้อยร้อยละ ๙๕ ของพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ (จากแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล)
- ๗.๒ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ
- ๗.๓ วางแผนการดำเนินงาน
- ๗.๔ ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ
- ๗.๕ ดำเนินการตามโครงการฯ
- ๗.๖ ติดตามและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ

งบประมาณจากเทศบาล, องค์การบริหารส่วนตำบล/๑ ปี จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท ดังนี้

- ค่าจัดอบรม, วิทยากร	เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุโครงการ (พิธีมอบปัจจัยการผลิต, การฝึกอบรม)	เป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท
- ค่าติดตามประเมินผล	เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
	รวมเป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท × ๕ ปี = ๑๕๐,๐๐๐ บาท
	รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๕๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนำเศษวัสดุการเกษตรมาใช้ประโยชน์
- ๙.๒ เกษตรกรสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรได้

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรทุกคนที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนำเศษวัสดุการเกษตรมาใช้ ประโยชน์
๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร อย่างน้อยร้อยละ ๓ จากปีที่แล้ว

โครงการที่ ๕ โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

๑. หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอสตึก เกษตรกรปลูกข้าวเป็นส่วนใหญ่ โดยเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนำมาเพาะปลูกส่วนใหญ่จะเก็บในไร่จากฤดูกาลปลูกปีที่แล้ว หรือซื้อจากแหล่งอื่น ซึ่งมีราคาแพงและความบริสุทธิ์ของเมล็ดพันธุ์ค่อนข้างต่ำ ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ดังนั้นโครงการกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี จึงเป็นโครงการที่ช่วยเหลือด้านเมล็ดพันธุ์ข้าวให้เกษตรกรสามารถมีเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพและราคาต่ำไว้ใช้ในการผลิตข้าวต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี
- ๒.๒ เพื่อลดต้นทุนด้านเมล็ดพันธุ์ข้าว
- ๒.๓ เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

๓. เป้าหมาย (ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เกษตรกรอำเภอสตึก จำนวน ๕ กลุ่ม (ปีละ ๑ กลุ่ม)

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนกันยายน

๕. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

๖. กิจกรรม

ที่	กิจกรรม	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑	จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ								
๒	ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ								
๓	วางแผนการดำเนินงาน								
๔	จัดหางบประมาณ								
๕	กำหนดแผนถ่ายทอดความรู้								
๖	ดำเนินงานตามโครงการ								
๗	ติดตามและประเมินผลโครงการ								

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ (จากแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล)
- ๗.๒ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ
- ๗.๓ ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ
- ๗.๔ ดำเนินการตามโครงการฯ
- ๗.๕ จัดทำแปลงเรียนรู้
- ๗.๖ ติดตามและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ

งบประมาณจากเทศบาล, องค์การบริหารส่วนตำบล/๑ ปี จำนวน ๕๒,๘๗๕ บาท ดังนี้

- ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว	เป็นเงิน ๔๖,๘๗๕ บาท
- ค่าวัสดุโครงการ (พิธีมอบปัจจัยการผลิต, การฝึกอบรม)	เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
- ค่าติดตามประเมินผล	เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
	รวมเป็นเงิน ๕๒,๘๗๕ บาท × ๕ ปี = ๒๖๔,๓๗๕ บาท
	รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๖๔,๓๗๕ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีได้
- ๙.๒ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนด้านเมล็ดพันธุ์ข้าวได้
- ๙.๓ เกษตรกรมีรายได้จากการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีได้ อย่างน้อยร้อยละ ๓ จากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ
๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนด้านเมล็ดพันธุ์ข้าวได้ อย่างน้อยร้อยละ ๓ จากปีที่แล้ว
๓. เกษตรกรมีรายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

โครงการที่ ๖ โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

๑. หลักการและเหตุผล

อำเภอสตึก มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ทั้งหมด ๑๑๔ กลุ่ม มีสมาชิกจำนวนรวมทั้งสิ้น ๒,๑๓๐ คน และยังมีบางกลุ่มที่มีความต้องการพัฒนาศักยภาพและต้องการที่จะต่อยอดให้กลุ่มอยู่ในระดับที่ดีขึ้นในการประเมินรายปี ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้กลุ่มก้าวไปสู่ความสำเร็จและจะทำให้เกิดการพัฒนากลุ่มและตัวผลิตภัณฑ์กลุ่มต่อไปอีกด้วย

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้กลุ่มพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการองค์กร และพัฒนาตัวสินค้าผลิตภัณฑ์
- ๒.๒ สมาชิกเกษตรกรผู้ร่วมโครงการได้รับความรู้โดยผ่านการจัดอบรมและการจัดเวทีเรียนรู้
- ๒.๓ เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเกิดกระบวนการเรียนรู้ในการบริหารกลุ่ม/กองทุน
- ๒.๔ เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มได้คุณภาพและมาตรฐาน

๕. เป้าหมาย (ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอสตึก จำนวน ๑๑๔ กลุ่ม (ปีละ ๕ กลุ่ม)

๖. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนกันยายน

๗. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

๘. กิจกรรม

ที่	กิจกรรม	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑	จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ								
๒	ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ								
๓	วางแผนการดำเนินงาน								
๔	จัดหางบประมาณ								
๕	กำหนดแผนถ่ายทอดความรู้								
๖	ดำเนินงานตามโครงการ								
๗	ติดตามและประเมินผลโครงการ								

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ (จากแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล)
- ๗.๒ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ
- ๗.๓ วางแผนการดำเนินงาน
- ๗.๔ ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ
- ๗.๕ ดำเนินการตามโครงการฯ
- ๗.๖ ติดตามและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ

งบประมาณจากเทศบาล, องค์การบริหารส่วนตำบล/๑ ปี จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท ดังนี้

- | | |
|-----------------------|---------------------|
| - ค่าจัดอบรม, วิทยากร | เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท |
| - ค่าติดตามประเมินผล | เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท |

รวมเป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท × ๕ ปี = ๗๕,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๗๕,๐๐๐ บาท

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๘.๑ เกษตรกรผู้ร่วมโครงการได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ ภารกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- ๘.๒ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ มีการพัฒนาศักยภาพด้านการพัฒนาองค์กร
- ๘.๓ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีการพัฒนาด้านสินค้าและผลิตภัณฑ์ได้คุณภาพและได้รับการรับรองมาตรฐาน
- ๘.๔ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีรายได้เพิ่มปีละ อย่างน้อยร้อยละ ๓ จากปีที่แล้ว

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและได้รับการรับรองมาตรฐาน
๒. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีการบริหารองค์กรที่มีประสิทธิภาพ
๓. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากกระบวนการผลิตที่ปลอดภัยและมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๓ จากปีที่แล้ว

โครงการที่ ๗ โครงการส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพการเกษตรด้านการปลูกพืช คือ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการซื้อปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดโรคและแมลง หากมีการลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีและหันมาใช้ปุ๋ยหมักหรือน้ำหมักชีวภาพทดแทน จะช่วยให้เกษตรกรลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับปุ๋ยเคมีในการบำรุงรักษา การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพเกษตรกรสามารถทำได้ โดยใช้เศษวัสดุในครัวเรือนและท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ อีกทั้งยังเป็นการปรับโครงสร้างของดิน เนื่องจากการใช้ปุ๋ยเคมีมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานให้มีสภาพร่วนซุยเหมาะสำหรับการเพาะปลูกพืชและทำการเกษตรต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ยเคมีและสารเคมีในการบำรุงรักษาพืชที่ปลูก
- ๒.๒ เพื่อให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพใช้เองได้
- ๒.๓ เพื่อบำรุงรักษาดินให้มีความอุดมสมบูรณ์โดยการลดการใช้สารเคมี

๓. เป้าหมาย (ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เกษตรกรอำเภอสตึก จำนวน ๕ กลุ่ม (ปีละ ๑ กลุ่ม)

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนกันยายน

๕. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

๖. กิจกรรม

ที่	กิจกรรม	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑	จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ								
๒	ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ								
๓	วางแผนการดำเนินงาน								
๔	จัดหางบประมาณ								
๕	กำหนดแผนถ่ายทอดความรู้								
๖	ดำเนินงานตามโครงการ								
๗	ติดตามและประเมินผลโครงการ								

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ (จากแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล)
- ๗.๒ ประชุมชี้แจงโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการตามโครงการฯ
- ๗.๔ ติดตามและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ

- งบประมาณจากเทศบาล, องค์การบริหารส่วนตำบล/๑ ปี จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ดังนี้
- ค่าจัดอบรม, วิทยากร เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
 - ค่าวัสดุดำเนินโครงการ เป็นเงิน ๒๕,๐๐๐ บาท
 - ค่าติดตามประเมินผล เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท × ๕ ปี = ๑๕๐,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๕๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ยเคมีและสารเคมีในการบำรุงรักษาพืชที่ปลูกลดลง
- ๙.๒ เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพใช้เองได้
- ๙.๒ ดินมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ยเคมีและสารเคมีในการบำรุงรักษาพืชที่ปลูกลดลง อย่างน้อยร้อยละ ๕ จากปีที่แล้ว
๒. เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพใช้เองได้ อย่างน้อยร้อยละ ๕ จากปีที่แล้ว
๓. ค่าดินมีความอุดมสมบูรณ์

๗. วิธีการดำเนินการ

- ๗.๑ จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ (จากแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล)
- ๗.๒ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ
- ๗.๓ ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ
- ๗.๔ ดำเนินการตามโครงการฯ
- ๗.๕ ติดตามและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ

งบประมาณจากเทศบาล, องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒๖๐,๐๐๐ บาท ดังนี้

- | | |
|--|---------------------------------------|
| - ค่าเครื่องจักรแปรรูป | เป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท |
| - ค่าวัสดุโครงการ (พิธีมอบปัจจัยการผลิต, การฝึกอบรม) | เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท |
| - ค่าติดตามประเมินผล | เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท |
| | รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๖๐,๐๐๐ บาท/ ๕ ปี |

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีรายได้จากการแปรรูปผลผลิตจากข้าวให้มีมูลค่าเพิ่ม
- ๙.๒ เกษตรกรสามารถจัดตั้งกลุ่มแปรรูปผลผลิตจากข้าวได้

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรมีรายได้จากการแปรรูปผลผลิตจากข้าวให้มีมูลค่าเพิ่ม ร้อยละ ๓
๒. เกษตรกรสามารถจัดตั้งกลุ่มแปรรูปผลผลิตจากข้าวได้ อย่างน้อย ๑ กลุ่ม